

سازمان چاپ و انتشارات
وابسته به اوقاف و امور خیریه

RELIGION

سلمانى آرانى ، حبيب الله ، ۱۳۳۱-
ستارگان حريم هلال: مدفونان در آستان حضرت محمدهلال ابن على بن ابى طالب عليه السلام / تأليف حبيب الله
سلمانى آرانى.- تهران: سازمان چاپ و انتشارات؛ سازمان اوقاف و امور خيريّه.
۲۴۸ ص.

ISBN: 978 - 964 - 422 - 858 - 2

فهرست‌نويسى بر اساس اطلاعات فيبا.
چاپ اول: ۱۳۹۴.

اين كتاب به مناسبت كنگره ملى حضرت محمدهلال ابن على بن ابى طالب عليه السلام منتشر شده است.
۱. امامزاده هلال بن على عليه السلام (كاشان) - توليت ۲. گورها و گورستان‌ها- ايران- آران و بيدگل ۳. مجتهدان و
علماء - ايران- آران و بيدگل ۴. شهيدان- ايران- آران و بيدگل الف. عنوان ب. ايران. سازمان چاپ و انتشارات؛
سازمان اوقاف و امور خيريّه.

۹۵۵/۹۳۶۵

DSR ۲۰۷۱/ ۲۴

۱۳۹۴

۴۱۳۹۱۶۷

کتابخانه ملى ايران

ستارگان حریم هلال

تألیف: حبیب الله سلمانى آرانى

تهران ۱۳۹۴

ستارگان حریم هلال

تألیف: حبیب الله سلمانی آرانی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات
وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان

© تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار
سازمان اوقاف و امور خیریه است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۲-۸۵۸-۲
ISBN: 978-964-422-858-2

چاپخانه، انتشارات، پخش و فروشگاه:

کیلومتر ۵ جاده مخصوص کرج، نبش سراه شیشه مینا، تهران ۱۳۹۷۸۱۵۳۱۱
تلفن: (چهار خط) ۴۴۵۱۳۰۰۲، نمابر: ۴۴۵۱۴۴۲۵، انتشارات و فروشگاه: ۴۴۵۲۹۶۰۱
تلفن پخش: ۴۴۵۱۴۴۱۱، تلفکس پخش: ۴۴۵۱۴۴۲۵

معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه:

خیابان نوفل لوشاتو، سازمان اوقاف و امور خیریه، ساختمان شهید مطهری
معاونت فرهنگی و اجتماعی، اداره کل امور فرهنگی
تلفن: ۶۴۸۷۱۱۶۶

سایت سازمان: www.mfso.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۲۱
پیشگفتار	۲۵

بخش اول:

عالمان دینی، مبلّغان و واعظان، طّلاب شهید و خادمان قرآنی و فرهنگی

عالمان دینی

آقا میرزا احمد عاملی آرائی	۳۱
آقا حسین دربندی آرائی (افتخار الاسلام)	۳۸
حجة الاسلام والمسلمین آقا علی تشکری آرائی	۵۲
ملاّ شیخ محمد آرائی	۵۶
ملاّ محمد باقر آرائی	۵۷
ملاّ محمد جعفر بحرینی آرائی	۵۸
ملاّ محمد حسین آرائی	۶۰
آقا ملاّ محمد حسین آرائی	۶۰

مبلّغان و واعظان

احمد علی آقائیان آرائی	۶۳
ملاّ حبیب الله بحرینی	۶۴

۶۵.....	شیخ حسن قبايي آرانی
۶۶.....	ملا حسن نوری
۶۷.....	شیخ حسین غیرقی آرانی
۶۸.....	حسینعلی ناظم الشریعه
۶۸.....	سید رضا سیدیان آرانی
۷۰.....	ملا رمضانعلی صحافی آرانی
۷۱.....	شیخ صادق شیدائیان آرانی
۷۷.....	میرزا صدرالدین آرانی
۷۸.....	آقا علی بحر العلوم دربندی
۷۸.....	آقا علی مدیر دربندی
۷۸.....	شیخ عزیزالله شکوری آرانی
۸۷.....	آخوند ملا علی اکبر
۸۸.....	آقا فضل الله وفا آرانی
۸۸.....	شیخ علی اکبر واعظ نیا
۹۰.....	سید قاسم سجادی هاشمی
۹۱.....	ملا محمد مؤمن آرانی
۹۱.....	ملا محمد آرانی (روح الامین)
۹۳.....	آقا محمد حسن صدر
۹۳.....	ملا محمد حسن
۹۳.....	حاج آقا مهدی عاملی آرانی
۹۴.....	شیخ نعمت الله گل آرانی

طالاب شهید

۹۷.....	شهید ابوالفضل رحیم
۹۷.....	شهید ابوالفضل صبوری آرانی
۹۸.....	شهید ابوالفضل عباسی
۹۸.....	شهید احمد خرّمی آرانی

شہید اصغر پیردھقان (احمدی نژاد)	۹۹
شہید اصغر مدبر نژاد	۹۹
سردار شہید حاج شیخ جواد قاسم پور آرائی	۹۹
شہید رضا دهنویان آرائی	۱۰۰
شہید عباس علی الماسی مقدم	۱۰۰
شہید علی اکبر کاسنی فروش (بشارتی)	۱۰۰
شہید علیرضا الماسی مقدم	۱۰۱
شہید علی محمد عبداللہی آرائی	۱۰۱
شہید مہدی گوہری	۱۰۲
شہید نعمت اللہ حاج جمالی آرائی	۱۰۲

خادمان قرآنی و فرهنگی

۱. آقایان: حبیب اللہ آباتی	۱۰۳
حاج حبیب اللہ مرادپور	۱۰۴
حسن بیابانی	۱۰۴
حسن مشرقی و حسین نیکوفرد، رحمت اللہ خوش چشم، سلطان علی داستار، علی اصغر عسگریور، آقا محمد خوش چشم و میرزا محمد حسین شایان	۱۰۵ و ۱۰۶
نعمت اللہ طاہری آرائی و استاد نصر اللہ حلاج و نظام الدین فقیہی (شیخ الاسلام کوچک)	۱۰۶
۲. بانوان: آغا بیگم (ہمسر ملا محمد قطب)، ملا آمنہ، امّ کلثوم (فاطمہ نساء) آباتی، بمانی ذاکری، بمانی مسجدی، بیگم اسلمی، سیدہ خانم تاج، ملا جان جان، ملا خانم جونی، خاتون چیت ساز، خاتون خانم، خاتون جان عباس زادہ، خاتون جان فائضی، سیدہ خاور (دختر سید کاظم)، خاور خانم عطایی	۱۰۷
راضیہ متوسل	۱۰۸
راضیہ ناصریان	۱۰۸
ربابہ خانم	۱۰۸
خانم ربابہ (دختر ملا محمد جعفر) و رضوان ابصری	۱۰۸

۱۰۹	 رضوان شفای
۱۰۹	 زهرا سلیمیان
۱۰۹	 زهرا صفایی
۱۰۹	 سکینه خاتون سلمانی
۱۰۹	 شهریانو عسگریپور (ننه دُسی) و طیبۃ النساء بیضایی
۱۱۰	 ماجون عروسه و فاطمه مسجدی
۱۱۰	 ملاً فاطمه
۱۱۰	 فاطمه سلطان بیضایی
۱۱۰	 فاطمه سلطان قاسمی
۱۱۱	 فاطمه سلطان معینی، فاطمه صغری عباسی، گوهرشرف النساء و مرضیه سلطان
۱۱۱	 مرضیه کمال آرائی
۱۱۱	 سیده منور
۱۱۱	 منور خانم (دختر ملاً محمد جعفر) و منیره یوسفیان
۱۱۱	 نرگس خاتون، ملاً هاجرو هاجرداروغه

بخش دوم:

شهیدان (تظاهرات و دوران جنگ تحمیلی)

۱۱۵	 سردار شهید علی آقا آزادپور (پاسدار)
۱۱۵	 شهید اسماعیل آقاپور آرائی (دانش آموز)
۱۱۶	 شهید عباس آران دشتی آرائی (پاسدار)
۱۱۶	 شهید نصرالله آیتی (سرباز)
۱۱۷	 شهید علی محمد آردی آرائی (کارگر)
۱۱۷	 شهید محمد آبابی آرائی (دانشجو)
۱۱۷	 شهید احمد آبابی (پاسدار)
۱۱۸	 شهید عباس آبابی (دانش آموز)
۱۱۸	 شهید حسین احسن زاده آرائی (دانشجو)

شہید علی محمد احسن زادہ آرائی (دانش آموز).....	۱۱۹
شہید ماشاء اللہ ابتدائی آرائی (کارگر).....	۱۱۹
شہید محمد تقی ابتدائی آرائی (کشاورز).....	۱۲۰
شہید ماشاء اللہ انتہائی آرائی (کارگر).....	۱۲۰
شہید جعفر انتہائی آرائی (دانش آموز).....	۱۲۰
شہید محمد تقی احسن زادہ (سرباز).....	۱۲۰
شہید آقا علی اصغری آرائی (پاسدار).....	۱۲۱
شہید حسین ایمانی آرائی (کارگر).....	۱۲۱
شہید محمد علی ابراہیم پور آرائی (کارگر).....	۱۲۲
شہید عباس ابراہیم پور (کشاورز).....	۱۲۲
شہید حسین ابراہیم زادہ آرائی (جوشکار).....	۱۲۲
شہید نجات اللہ افروز (پاسدار).....	۱۲۳
شہید اصغر اسلامی زادہ (سرباز).....	۱۲۳
شہید محمد اقبالی آرائی (دانش آموز).....	۱۲۳
شہید حسین آقا انباری (کارگر).....	۱۲۴
شہید علی اکبر احمدی فرد آرائی (دانش آموز).....	۱۲۴
شہید ماشاء اللہ احمد آبادی (کشاورز).....	۱۲۴
شہید احمد ابوالحسنی پور (سرباز).....	۱۲۵
شہید علی محمد امینیان (دانش آموز).....	۱۲۵
شہید مصطفی اقبالیان (دانش آموز).....	۱۲۵
شہید علی محمد برادران آرائی (دانش آموز).....	۱۲۶
شہید علی محمد برادران آرائی (دانش آموز).....	۱۲۶
شہید سعید برادران آرائی (دانشجو).....	۱۲۷
شہید حسین بلندی آرائی (دانش آموز).....	۱۲۷
شہید عباس بلندی آرائی (کارگر).....	۱۲۸
شہید عباس بتولی (کارگر).....	۱۲۸
شہید احسان بتولی آرائی (دانش آموز).....	۱۲۸

- شہید عباس باصری (کارگر) ۱۲۹
- شہید علی اصغر باصری آرائی (بٹا) ۱۲۹
- شہید حسن بوته کن آرائی (دانش آموز) ۱۲۹
- شہید علیرضا بوته کن آرائی (کارگر) ۱۳۰
- شہید احمد بوته کن آرائی (سرباز) ۱۳۰
- شہید احسان باقری آرائی (مجتہد) ۱۳۱
- شہید اسماعیل باقری آرائی (دانش آموز) ۱۳۱
- شہید احمد بابا کمال (پاسدار) ۱۳۱
- شہید اصغر برزگر (کارگر) ۱۳۲
- شہید علی اصغر بہرامی نژاد (پاسدار) ۱۳۲
- شہید محمود بوجار آرائی (کارمند) ۱۳۳
- شہید ماشاء اللہ بوجار آرائی (کارگر) ۱۳۳
- شہید حبیب اللہ باغبان زادہ آرائی (دانش آموز) ۱۳۳
- شہید جعفر باغبانی آرائی (دانش آموز) ۱۳۴
- شہید علی باغبانی (کارگر) ۱۳۴
- شہید محمد بادپی آرائی (دانش آموز) ۱۳۵
- شہید احمد علی بیابان پور (پاسدار) ۱۳۵
- شہید حسین بیگانہ (پاسدار) ۱۳۵
- شہید محمد بذرا افشان (کارگر) ۱۳۶
- شہید حسن پهلوان زادہ (پاسدار) ۱۳۶
- شہید محمد تقی پرتو (کارگر) ۱۳۷
- شہید جواد پیرمرد حق جو آرائی (دانش آموز) ۱۳۷
- شہید اکبر پایدار (دانش آموز) ۱۳۷
- شہید علی اکبر پهلوانی (شغل آزاد) ۱۳۸
- شہید علیرضا پناہندہ (پاسدار) ۱۳۸
- شہید محمد جواد ترک زادہ آرائی (کارگر) ۱۳۸
- شہید سید عباس تکیہ آرائی (بٹا) ۱۳۸

۱۳۹	شهید عباس تلک آبادی (بسیجی)
۱۳۹	شهید حسین جویبان (کارگر)
۱۳۹	شهید عباس آقا جویبان آرائی (پاسدار)
۱۴۰	شهید محمد جمشیدی آرائی (سرباز)
۱۴۰	شهید حسین جمشیدی آرائی (معلم)
۱۴۰	شهید ابوالقاسم جوکار آرائی (کشاورز)
۱۴۰	شهید غلامرضا جباریان (سرباز سپاه)
۱۴۱	شهید علی جاویدنیا (بنا)
۱۴۱	شهید سید حسین جدی آرائی (کارگر)
۱۴۱	شهید علیرضا جباریان (دانش آموز)
۱۴۲	شهید دخیل عباس چاقیان آرائی (دانش آموز)
۱۴۲	شهید علی اصغر چاقیان آرائی (دانش آموز)
۱۴۳	شهید محمد چهارسوقی (کارگر)
۱۴۳	شهید عباس حقیقی (دانش آموز)
۱۴۳	شهید رضا حقیقی (کارگر)
۱۴۴	شهید احمد حقیقی (کارگر)
۱۴۴	شهید احمد حسامی آرائی
۱۴۴	شهید محمود حسامی آرائی (پاسدار)
۱۴۵	شهید علی حاجی پور (بسیجی)
۱۴۵	شهید علی اصغر حاجی پور آرائی (مقنی)
۱۴۵	شهید محمد حلاج آرائی (دانش آموز)
۱۴۶	شهید اصغر حلاج (دانش آموز)
۱۴۶	شهید عباس حلاج آرائی (دانش آموز)
۱۴۶	شهید سید محمد حسینی زاده آرائی (دانش آموز)
۱۴۷	شهید مرتضی حیدری زاده (دانش آموز)
۱۴۷	شهید اصغر حیدری مقدم آرائی (دانش آموز)
۱۴۸	شهید عباس حکیمیان آرائی (دانش آموز)

- شہید علیرضا حسنی (دانش آموز) ۱۴۸
- شہید جواد حاج حسینی (دانش آموز) ۱۴۸
- شہید احمد خاکی آرائی (دانش آموز) ۱۴۹
- شہید علیرضا خبازیان (دانش آموز) ۱۴۹
- شہید حبیب اللہ خندہ رو آرائی (سرباز) ۱۵۰
- شہید حسین خندان پور (کارگر) ۱۵۰
- شہید اصغر خانی آرائی (کارگر) ۱۵۰
- شہید نعمت اللہ خانی (جوشکار) ۱۵۱
- شہید حسن خادمپور آرائی (دانش آموز) ۱۵۱
- شہید جعفر علی خرم آبادی آرائی (کارمند) ۱۵۱
- شہید محسن خبازی (سرباز) ۱۵۲
- شہید ماشاء اللہ خلیفہ (دانش آموز) ۱۵۲
- شہید محمد (احمد) خلیفہ (دانشجو) ۱۵۳
- شہید ابراہیم خواجہ منصوری آرائی (دانش آموز) ۱۵۳
- شہید منوچہر خراط (سرباز) ۱۵۳
- شہید علی اصغر خالقی (کارگر) ۱۵۳
- شہید امراللہ در مسجدی (پاسدار) ۱۵۴
- شہید حسین در مسجدی آرائی (دانش آموز) ۱۵۴
- شہید احمد در مسجدی آرائی (دانش آموز) ۱۵۴
- شہید عباس دھقانی آرائی (کارگر) ۱۵۴
- امیر شہید احمد دھقانی آرائی (کارمند) ۱۵۵
- شہید علی نقی دھقانی (دانش آموز) ۱۵۵
- شہید حسین دھقانی آرائی (دانش آموز) ۱۵۶
- شہید حسین دھقانیان آرائی (چلہ دوان) ۱۵۶
- شہید رضا دارچینی آرائی (کارگر) ۱۵۶
- شہید دخیل دارچینی آرائی (کارگر) ۱۵۷
- شہید عباس دارچینی آرائی (دانش آموز) ۱۵۷

۱۵۷	شهید حسین دهنوی آرائی (کارگر)
۱۵۸	شهید مانده علی دلاوریان آرائی (پاسدار)
۱۵۸	شهید جعفر علی دلاوریان آرائی (کارگر)
۱۵۸	شهید امیر (منصور) دلاورزاده (دانش آموز)
۱۵۹	شهید محمد داروغه آرائی (دانش آموز)
۱۵۹	شهید حبیب الله دانه گردی (پاسدار)
۱۵۹	شهید ابراهیم دادگر آرائی (پاسدار)
۱۶۰	شهید عبدالکریم دستفروش آرائی (پاسدار)
۱۶۰	شهید علی اکبر دولت آبادی آرائی (سرباز)
۱۶۰	شهید ابوالفضل داداشی آرائی (خیاط)
۱۶۱	شهید حسین ذوالفقاری (راننده)
۱۶۱	شهید بیژن ذوالفقاری (دانش آموز)
۱۶۱	شهید احمد رحیم آرائی (دانش آموز)
۱۶۲	شهید ماشاء الله رحمتی آرائی (کشاورز)
۱۶۲	شهید عباسعلی رحمتی آرائی (کشاورز)
۱۶۲	شهید ابوالفضل رحمتی آرائی (دانش آموز)
۱۶۳	شهید عباس رزاقیان آرائی (کارگر)
۱۶۳	شهید علی اکبر رزاقیان آرائی (خیاط)
۱۶۳	شهید احسان الله رفیعی آرائی (دانشجو)
۱۶۴	شهید سعید روحانی تبار (دانش آموز)
۱۶۴	شهید رحمت الله رسول اف آرائی (بنا)
۱۶۵	شهید حاج رجبعلی رمضانی (کشاورز)
۱۶۵	شهید امیر رعیت مقدم (کارگر)
۱۶۵	شهید احمد زمینی (دانش آموز)
۱۶۶	شهید سید محمود سیدیان آرائی (پاسدار)
۱۶۶	شهید سید جواد سیدیان آرائی (کارگر)
۱۶۶	شهید حسینعلی سیفی زاده آرائی (کارگر)

- شہید علی محمد سیفی زادہ آرائی (پاسدار) ۱۶۷
- شہید حبیب اللہ سیفی پور آرائی (جوشکار) ۱۶۷
- شہید علی سیفیان آرائی (دانش آموز) ۱۶۷
- شہید سیف اللہ سلطانی آرائی (کارگر) ۱۶۸
- شہید محمود سرکاری آرائی (کارگر) ۱۶۸
- شہید محمد سرکاری آرائی (دانشجو) ۱۶۸
- شہید ابوالفضل سعدآبادی (دانش آموز) ۱۶۹
- شہید علی سنجر آرائی (دانشجو) ۱۶۹
- شہید خسرو سقایی آرائی (سرباز) ۱۶۹
- شہید علیرضا سکوت (دانش آموز) ۱۶۹
- شہید عباس ساکنی آرائی (پاسدار) ۱۷۰
- شہید حسین سلطان محمدی (خیاط) ۱۷۰
- شہید مهدی سلمانی آرائی (دانش آموز) ۱۷۰
- شہید ابوالفضل ستاری آرائی (دانش آموز) ۱۷۱
- شہید علی اصغر شکاری آرائی (دانش آموز) ۱۷۱
- شہید حسین شکاری آرائی (کارگر) ۱۷۱
- شہید نعمت شکاری (کارگر) ۱۷۲
- شہید محمد شبان پور آرائی (سرباز) ۱۷۲
- شہید ماشاء اللہ شبان پور (تعمیرکار) ۱۷۲
- شہید حسین شبان پور آرائی (دانش آموز) ۱۷۳
- شہید رحمت اللہ شبانہ آرائی (کارگر) ۱۷۳
- شہید حسن شیخ آرائی (کارگر) ۱۷۳
- شہید حسن شعبی (دانش آموز) ۱۷۴
- شہید حسن شریفی ستودہ (دانش آموز) ۱۷۴
- شہید عباس شیرہ پز (کشاورز) ۱۷۵
- شہید حسن شاخوسی آرائی (دانشجو) ۱۷۵
- شہید نعمت اللہ شریفی مهر (پاسدار) ۱۷۵

۱۷۶	شهید احمد شبیرینی آرائی (دانش آموز)
۱۷۶	شهید مرتضی شیپوری آرائی (کارگر)
۱۷۶	سردار شهید حسین صیادیان آرائی (پاسدار)
۱۷۷	شهید حسن صیادیان آرائی (دانش آموز)
۱۷۷	شهید علی اکبر صالحی آرائی (پاسدار)
۱۷۷	شهید (احمد) عبدالله صالحی آرائی (پاسدار)
۱۷۸	شهید مصطفی صادقی آرائی (دانش آموز)
۱۷۸	شهید علیرضا صدیق آرائی (دانشجو)
۱۷۹	شهید محمود صفاجو (سرباز)
۱۷۹	شهید مصطفی صدرلتحری آرائی (کارگر)
۱۷۹	شهید داوود صلاقی آرائی (معلم)
۱۸۰	شهید علی طالبی آرائی (پاسدار)
۱۸۰	شهید علی اصغر طاهری آرائی (سرباز)
۱۸۰	شهید حسین طاووسی (سرباز)
۱۸۱	شهید عباس طالب پور (سرباز)
۱۸۱	شهید محسن عربیان آرائی (تعمیرکار)
۱۸۱	شهید مصطفی عربیان آرائی (دانش آموز)
۱۸۲	شهید جعفر عربیان آرائی (کارگر جوشکار)
۱۸۲	سردار شهید ابوالقاسم عربیان آرائی (پاسدار)
۱۸۳	شهید محمد رضا (جواد) عبداللّهی آرائی (دانش آموز)
۱۸۳	شهید رحمت الله عباس زادگان (کارمند)
۱۸۳	شهید حسین عمورسولی آرائی (کشاورز)
۱۸۴	شهید ناصر عمورجی آرائی (دانش آموز)
۱۸۴	شهید محمد عظیمی (پاسدار)
۱۸۴	شهید محمد علی جان زاده آرائی (دانش آموز)
۱۸۵	شهید سیف الله علی رضانی آرائی (کارگر)
۱۸۵	شهید علی اکبر عموزاده آرائی (دانش آموز)

- شہید علی اصغر عمونوروزی آرائی (کارگر)..... ۱۸۵
- شہید علی عابدین آبادی (سرباز)..... ۱۸۶
- شہید حسین عساری آرائی (دانشجو)..... ۱۸۶
- شہید علی محمد (حبیب اللہ) غفورہ آرائی (کارگر)..... ۱۸۷
- شہید عبداللہ غفور، آرائی (مقتی)..... ۱۸۷
- شہید ناصر غیری آرائی (دانش آموز)..... ۱۸۷
- شہید علی اکبر غیری آرائی، (دانش آموز)..... ۱۸۷
- شہید عباس غیری آرائی (دانشجو)..... ۱۸۸
- شہید تقی غلامرضا زادہ (کارگر)..... ۱۸۸
- شہید حسن غلامرضا زادہ (دانش آموز)..... ۱۸۸
- شہید رضا غلامعلی پور آرائی (کارگر)..... ۱۸۹
- شہید عباس فخرانیان (دانش آموز)..... ۱۸۹
- شہید سید حسن فخریان آرائی (دانش آموز)..... ۱۸۹
- شہید علی محمد (حبیب اللہ) فرہادیان آرائی (سرباز)..... ۱۹۰
- شہید حسین قاسم پور آرائی (پاسدار)..... ۱۹۰
- شہید محمد علی قاسم پور آرائی (دانش آموز)..... ۱۹۱
- شہید جواد قاسمی راد (دانش آموز)..... ۱۹۱
- شہید حسین قاسمی آرائی (کارگر)..... ۱۹۲
- شہید علی اکبر قدیری آرائی (سرباز)..... ۱۹۲
- شہید حشمت اللہ قدیریان (کارگر)..... ۱۹۲
- شہید حسین قدیرزادہ آرائی (دانش آموز)..... ۱۹۳
- شہید محمد قدیرزادہ آرائی (کارگر)..... ۱۹۳
- شہید محسن قرنی (سرباز)..... ۱۹۴
- شہید عباس قندیانی آرائی (کشاورز)..... ۱۹۴
- شہید احمد قندیانی آرائی (کارگر)..... ۱۹۴
- شہید حسین قامتی آرائی (دانش آموز)..... ۱۹۵
- شہید عباس قبایی (دانش آموز)..... ۱۹۵

۱۹۵	شهید جواد قنایی مقدم آرائی (کارمند)
۱۹۶	شهید سید رحیم قارونی (سرباز)
۱۹۶	شهید عباس قندی (دانش آموز)
۱۹۶	شهید علی اکبر قندی (کارگر)
۱۹۷	شهید رمضانعلی قندی آرائی (کارگر)
۱۹۷	شهید داوود کریم پناه (پاسدار)
۱۹۸	شهید مجید کریم پناه (پاسدار)
۱۹۸	شهید ابوالفضل کوچه‌گرد (دانش آموز)
۱۹۹	شهید اصغر کریم زاده آرائی (سرباز و مداح)
۱۹۹	شهید رضا کاظمی آرائی (کارگر و عکاس)
۱۹۹	شهید ماشاءالله کوسه ستوده آرائی (کارگر)
۲۰۰	شهید عباس کمصدا آرائی (کارگر)
۲۰۰	شهید علی اکبر کمال آرائی (پاسدار)
۲۰۱	شهید رضا گلشن آرائی (پاسدار)
۲۰۱	شهید احمد گل آرائی (دانش آموز)
۲۰۱	شهید ابوالفضل گل پیرا (بسیجی)
۲۰۲	شهید ماشاءالله گنجی پور آرائی (بسیجی)
۲۰۲	شهید حسین لقب دوست آرائی (پاسدار)
۲۰۲	شهید داوود لامع (سرباز)
۲۰۲	شهید محمد محرابی پناه (پاسدار)
۲۰۲	شهید حبیب الله مشرقیان آرائی (کارگر)
۲۰۳	شهید علی مشرقیان آرائی (کارگر)
۲۰۳	شهید محمد مشرقیان آرائی (دانش آموز)
۲۰۴	شهید مصطفی ملکیان آرائی (پاسدار)
۲۰۴	سردار شهید حسین ملکیان آرائی (پاسدار)
۲۰۴	شهید جعفر مهتری آرائی (کشاورز)
۲۰۵	شهید اصغر مسجدی نوش آبادی (دانش آموز)

- شہید عباس مسجدی نوش آبادی (دانش آموز) ۲۰۵
- شہید قدرت اللہ مؤمن آرائی (سرباز) ۲۰۵
- شہید نوراللہ مہدیہ آرائی (دانش آموز) ۲۰۶
- شہید مسعود مجیدی آرائی (دانش آموز) ۲۰۶
- شہید علی مبینی زادہ آرائی (دانش آموز) ۲۰۶
- شہید سید حسین میرحسینی آرائی (کارگر) ۲۰۷
- شہید علی محمد مقصودی (معلم) ۲۰۷
- شہید احمد معینی آرائی (معلم) ۲۰۸
- شہید احمد میرزا زادہ آرائی (سرباز) ۲۰۸
- شہید حسن مطیعی آرائی (کارگر) ۲۰۹
- شہید علی محمودی آرائی (دانش آموز) ۲۰۹
- شہید جعفر علی مہدوی پناہ (دانشجو) ۲۱۰
- شہید حمیدرضا منصوری (کارگر) ۲۱۰
- شہید علیرضا مستحکم آرائی (دانش آموز) ۲۱۰
- شہید محمد رضا مکاری نژاد آرائی (دانش آموز) ۲۱۱
- شہید حسین مرنجاییان آرائی (دانش آموز) ۲۱۱
- شہید ماشاء اللہ مرنجاییان (دانش آموز) ۲۱۱
- شہید حسین مشتعل آرائی (دانش آموز) ۲۱۲
- شہید نعمت اللہ مقتی (سرباز) ۲۱۲
- شہید عباس محمول زادہ آرائی (دانش آموز) ۲۱۲
- شہید علی محمد نوذریان آرائی (سرباز) ۲۱۳
- شہید احمد علی نوذریان آرائی (دانش آموز) ۲۱۳
- شہید عین اللہ نیکوفرد (پاسدار) ۲۱۳
- شہید ابراہیم نیکوفرد (دانش آموز) ۲۱۴
- شہید محمد نیکوفرد (جہادگر) ۲۱۴
- شہید اکبر ناظمی پور (مددکار) ۲۱۴
- شہید حسین ناصح (دانش آموز) ۲۱۵

۲۱۵	شهید جواد نیک پور آرانی (کارگر)
۲۱۶	شهید عباس نمذیان آرانی (دانش آموز)
۲۱۶	شهید رضا نوروزی آرانی (سرباز)
۲۱۶	شهید حسن نجفی پور آرانی (کارگر)
۲۱۷	شهید علی اصغر نوذریزاده آرانی (بنا)
۲۱۷	شهید احمد علی نعمتی آرانی (نانوا)
۲۱۸	شهید علی اکبر وفا (دانش آموز)
۲۱۸	شهید ابوالفضل وثوقی فرد (کارگر صافکار)
۲۱۸	شهید عباس هاشمی (کارگر)
۲۱۹	شهید حسن هاشمی (دانشجو)
۲۱۹	شهید حسین هاشمیان طاهری (کارمند)
۲۱۹	شهید عباس هارونی مقدم آرانی (کارگر)
۲۲۰	شهید احمد هاشمی (بسیجی)
۲۲۰	شهید حسن هوایی (دانش آموز)
۲۲۰	شهید سید ماشاءالله هاشمی (دانشجو)
۲۲۰	شهید سید محمد یاجدی (پاسدار)
۲۲۱	شهید عباس یتیم زاده آرانی (نظامی)
۲۲۱	شهید ماشاءالله یتیمیان (کارگر)
۲۲۱	شهید جواد یوسفیان (دانش آموز)
۲۲۲	شهید حسین یونسی (کارگر)

بخش سوم: شاعران و سخنوران

۲۲۵	احمد ایزدی آرانی
۲۲۶	حسن امینیان آرانی
۲۲۷	حسن بیدار مغز (فهیمی) آرانی
۲۲۸	سید شهاب الدین موسوی آرانی
۲۳۰	علی اصغر سرشار آرانی

۲۳۱.....	میرزا محمد تشکری آرائی
۲۳۲.....	محمدراجی آرائی
۲۳۴.....	شیخ محمد سلطان محمدی آرائی
۲۳۵.....	محمد حسن عطار آرائی (ضیائی)
۲۳۶.....	میرزا محمدرضا آرائی (ابن روح)
۲۳۷.....	محمد رضا سهیل آرائی
۲۳۷.....	محمد رضا فلاح آرائی
۲۳۸.....	نگاهی آرائی

بخش چهارم:

میزبانان، خادمان، خیرین و هیئت امنای

۱. میزبانان: بابا یعقوب و پسرانش خلیل، ابراهیم و اسماعیل ۲۴۱
۲. خادمان: ملا احمد آرائی، سید باقر، شمس الدین میرزا قلی، ملا نجف، ملا علی اکبر سعدی، ملا لطف الله سعدی، ملا حسین عابد، ملا کاظم عابد، علی ناظر حضرتی معروف به (علی متولی)، استاد حسین سلمانی، دخیل آقا ناظر حضرتی، حسن نورانی ۲۴۱
۳. خیرین: ارباب علی اکبر هاشمی فرزند حاج عبدالرحیم، ارباب رمضان علی هاشمی فرزند ارباب علی اکبر، ارباب رحیم هاشمی فرزند ارباب رمضان علی، استاد حبیب الله خزاط آرائی فرزند حسن، استاد مسلم علیجان زاده فرزند علی جان، محمدصادق شیخ الاسلام (شیخ الاسلام بزرگ) فرزند ملا عبدالهادی و مهندس منصور سبحانی آرائی عمورجی ۲۴۲
۴. هیئت امنای: حاج علی بقال زاده (رئیس هیئت امنای) ۲۴۲
- حاج علی رجبی ۲۴۳
- حاج محمد علی اخباری ۲۴۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
«إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ؛ كِتَابَ اللَّهِ وَعِترَتِي»

اشاره

عترت پاك پيامبر ﷺ مفسران واقعي مكتب حيات طيبه به شمار می روند و حديث ثقلين، منشور روشن و راهگشای حقيقت جويان است که در امتداد نقش هدايتگری آن ائمه هدی، فرزندان و اولاد پاك نهادشان نیز در اقامه دستورات دينی، پرچم داری کرده و چراغی فروزان برای مشتاقان بوده اند.

يکی از اولاد طاهرو يادگار ارزشمند خاندان نبوت و امامت؛ حضرت محمد هلال ابن علی ابن ابی طالب (عليه السلام) می باشد که باورهای عمومی، اعتقادات و توسّلات و کرامات ایشان، اسباب نوجّهات خاصّه را به آستان مقدّس وی فراهم ساخته است.

آستان مقدس حضرت محمد هلال ابن علی علیه السلام به عنوان مأمّن اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و مطاف دلدادگان ولایت از جمله بقاع متبرکه ای است که مدفون در آن، قرن هاست به عنوان سفیر نورانی ولایت در کویر مرکزی ایران پرتوافشانی نموده و تشنه کامان بسیاری را از کوثر ولایت علوی در این فاطمی ترین حرم اهل بیت علیهم السلام (بنا به اتصال مبارکش به حضرت فاطمه علیها السلام به خاطر ازدواج مادرش امامه، دختر زینب دختر پیامبر و خواهرزاده حضرت فاطمه با حضرت علی علیه السلام بنا به وصیت حضرت فاطمه علیها السلام) سیراب ساخته است.

مهاجرت حضرت محمد هلال علیه السلام به عنوان فرزند بواسطه امام علی علیه السلام و برادر امامین شریفین، حسن و حسین علیهم السلام و از نخستین هجرت کنندگان علوی به ایران پس از واقعه عاشورا به منطقه ای با قدمت فرهنگی و تاریخی چند هزار ساله، نقطه عطفی در تاریخ تقویم ملی، اسلامی کشورمان است. هجرتی که یادآور سابقه دیرینه ایرانیان در استقبال از تشیع علوی با پناه دادن به خاندان نبوت و امامت با وجود به ظلم و جور حاکمان نسبت به اهل بیت علیهم السلام و شیعیان از قرن اول هجری به ویژه در منطقه قم و کاشان می باشد.

از سده های گذشته، علما و بزرگانی از جمله زاهد اندیشمند دوره مشعشع شیعی در قرن سیزدهم، ملا غلامرضا آرانی، از شاگردان برجسته میرزای قمی و همچنین ملا حبیب الله شریف کاشانی، به حرم مطهر این فرزند امیرالمومنین، علی علیه السلام التجا داشته و از عنایات و کرامات این زُراری پاک رسول خدا صلی الله علیه و آله و یادگار ولی خدا علیه السلام بهره برده و جماعتی علاقه مند به مکتب تشیع را بدانجا رهنمون ساخته اند.

مدفن این بزرگوار، پذیرای حضور بیشماری از زائران داخلی و خارجی و حاجتگاه حاجتمندان و پایگاه دفاع از ولایت و نظام مقدس اسلامی بوده و برکات فراوانی در ترویج و تعمیق فرهنگ نبوی، علوی و فاطمی داشته است.

کتاب حاضر با عنوان ستارگان حریم هلال علیه السلام با رویکرد معرفی عالمان، شهیدان، مبلغان، خادمان فرهنگی و قرآنی، خیران، شاعران و سخنوران مدفون در آستان مقدس حضرت محمد هلال ابن علی ابن ابیطالب علیه السلام به مناسبت برگزاری نخستین کنگره ملی حضرت محمد هلال ابن علی ابن ابی طالب علیه السلام، بنا به حُسن تدبیر دبیر محترم علمی این کنگره، حضرت آیت الله احمد عابدی به قلم جناب حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ حبیب الله سلمانی آرانی، تألیف، که ضمن سپاس از تلاش نویسنده محترم، فرصت را مغتنم شمرده از حمایت های حضرت حجت الاسلام والمسلمین حاج آقای محمدی، نماینده محترم ولی فقیه و رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه برای نشر این اثر، تشکر و قدردانی می نمایم.

امید که این اقدام فرهنگی، زمینه تقرّب بیشتر به اهل بیت علیهم السلام و توجه به آستان مقدس امامزادگان بزرگوار به ویژه این امامزاده واجب التعظیم و تکریم عالمان و شهیدان و خادمان فرهنگی قرآنی را موجب شود و در راستای منویات مقام معظم رهبری، امکان تقویت بقعه متبرکه حضرت محمد ابن علی علیه السلام را به عنوان قطب فرهنگی با محوریت «قرآن» و «عترت» فراهم آورد.

احمد شرفخانی

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه

مقدمه

از بامداد طلوع اسلام بشریت راه رهایی و رستگاری را در آیین جاودان اسلام شناخت و شناسنامهٔ این مکتب به نام پیامبر خاتم، حضرت محمد مصطفی ﷺ و دوازده ستارهٔ فروزان از خانواده و نسل او متبرک شد.

اگرچه داستان اسلام و مسلمانان در طول تاریخ فراز و فرودهایی را داشته؛ اما آنچه مبرهن است، این است که فرهنگ دینی و سیرهٔ نبوی ﷺ و ائمه هدی  ضمانت نامه آزادی انسان ها از قید جهالت و بند بندگی طاغوت بوده و البته که در این مسیر جانفشانی ها و فداکاری ها مثال زدنی است.

مطالعهٔ تاریخ صدر اسلام و بررسی وضعیت حاکمیت پس از پیامبر ﷺ در دوران امامت حضرت علی  همواره عبرت آموز و تأمل برانگیز است؛ به طوری که «هجرت» مسلمانان و «مهاجرت» انصار در مقاطعی که آتش ظلم شعله ور می شد، دارای فلسفه و منطقی محکم و حجتی بالغ برای استمرار حیات طیبه نسل موحد و مسلمان قلمداد می شود.

سرزمین ایران از بلاد خوش اقبالی بود که انوار درخشان و انفاس جان پرور فرزندان، نوادگان، نمایندگان و سفیران ائمه هدی علیهم السلام این خاک را نظر کرده و ممتاز کرد و تا به امروز از این آبشخور معنوی و قدسی بهره مند می باشد. وجود بقاع متبرک، مزارات شریف و زیارتگاه های اولاد و احفاد پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت گرامی اش در ایران، ضمن آنکه مبین هوشمندی و درایت ایرانیان در پذیرفتن و گزینش بهترین و کامل ترین دین و آیین است، گویای لطف ربّانی و نگاه رحمانی حضرت حق نسبت به حامیان و حاملان امانت الهی است.

از جمله فرزندان و نوادگان خاندان مطهر و معبر حضرت محمد صلی الله علیه و آله و حضرت علی علیه السلام که به «محمد هلال» مشهور و به «محمد اوسط» یا «محمد ماهرو» موصوف می باشد، در نقطه ای مرکزی از سرزمین ایران و حاشیه کویر (آران) مدفون است و آوازه کمالات معنوی و جایگاه و پایگاه رفیع عقیدتی و دینی آن در آفاق گسترده است.

چراغ پرفروغ این بقعه مبارکه که قرن ها روشنی بخش ساکنان آن سامان بوده و نیز کرامات و عنایات این شخصیت جلیل القدر نزد اهالی و تاثیرات بی شمار دینی و معنوی آن، گواه صادقی بر شرافت، عظمت و منزلت این یادگار خاندان وحی است.

محققان و پژوهشگران علوم اسلامی در راستای پاسداشت از این سلسله جلیله و بنا به رسالت علمی و تاریخی، در صدد بازشناسی و بازخوانی شرح احوال، تذکره و شجره نامه آنها برآمده و تاثیرات تاریخی و فرهنگی و اجتماعی آنها را مورد بررسی و مذاقه قرار می دهند؛ تا هم ژرفای شکوه و عظمت آن میراث گرانقدر تاریخ اسلام مضبوط و محفوظ بماند و

هم ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام همچنان در ادوار و ازمئه گوناگون ساری و جاری باشد.

کنگره ملی حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام با چنین انگیزه و هدفی شکل پذیرفت و در دستور کار ستادی بدین منظور قرار گرفت؛ چرا که وجود پرظهور این شخصیت جلیل القدر منتسب به نخستین امام و پیشوای شیعیان و متعلق به دهه های آغازین اسلام بوده و تقدّم نزول اجلال ایشان در عراق عجم و مرکز ایران آن روزگار خود اهمیت ویژه ای دارد.

هر چند باید اذغان نمود که خفقان حاکم بر آن دوره، فقر مستندات و بُعد زمان تاریخی و تقویمی، امکان وصول به منابع و حصول روایتگری و گزارش های تاریخ صدر اسلام در نسب شناسی فرزندان و احفاد ائمه علیهم السلام که به طور عمده در خفا و ناشناسی می زیستند را با سختی های فراوانی مواجه ساخته است؛ اما قرائن و شواهد و اندک منابع موجود می تواند این نقاط مغفول و ناشناخته را رمزگشایی کند.

بنابراین سعی و اهتمام بانیان این کنگره ملی، چهره گشایی از یک شخصیت ممتاز و بلاواسطه با معصوم و ریشه یابی جغرافیایی تاریخی و تاریخ این امامزاده لازم التکریم و ابهام زدایی از شبهات و ذهنیات اتفاقی و احتمالی است که در مجامع علمی یا محافل عمومی موضوعیت پیدا کرده و طبعاً نیازمند تبیین و چنین نگرشی بوده است.

در این مسیر با لطف و عنایات خدای بزرگ و همت سازمان اوقاف و امور خیریه، به ویژه معاونت فرهنگی آن، جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای احمد شرفخانی مقدمات برگزاری کنگره ای شایسته برای صاحب آن بقعه و بارگاه فراهم شد.

در اینجا بر خود لازم می‌دانم از همه کسانی که در برنامه‌ها سهم داشته و تلاش کرده‌اند؛ به ویژه از جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای علی محمدی، نماینده محترم ولی فقیه و رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه، و همه نویسندگان بزرگوار که با تدوین مقالات و نگارش آثار مکتوب با این کنگره همکاری علمی و پژوهشی داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین از شاعران و هنرمندان، مؤلفان کتاب‌های سودمند و مفید، صاحبان مقالات وزین و علمی، داوران مقالات و همه دست‌اندرکاران به خصوص حجج اسلام آقایان علی اشرف عبدی، دکتر محمد اکبری - معاون پژوهشی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم - سپاسگزارم و نیز به روح عالم بزرگوار، جناب ملا غلامرضا آرانی، مؤلف رساله شریفه «هلالیه» - که اثری فخیم و ماندگار در این خصوص است - درود و رحمت و مغفرت الهی فرستاده و از فرهیخته گرامی، جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای حبیب الله سلمانی آرانی که در تألیف و اصلاح آثار این کنگره به ویژه این اثر زحمات فوق العاده‌ای را متحمل شده‌اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

بحمد و منّه و کرمه

احمد عابدی

رئیس دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

دبیر علمی کنگره ملی حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام)

پیشگفتار

آستان مقدس حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام، پناهگاه معنوی، تاریخی و قطب فرهنگی و دینی مردم متدین منطقه کاشان و آران و بیدگل است.

از صدها سال قبل مردم مسلمان این خطه در زندگی و مرگشان به این پایگاه مقدس پناهنده شده و در سایه آن، معارف دینی و احکام اسلامی را آموخته‌اند.

در جوار این بقعه و بارگاه عالمانی بزرگ مبلّغانی پرتلاش و سیصد و سیزده شهید طلبه، دانش آموز، دانشجو و کارگر خفته‌اند.

نیز خادمان فرهنگی، سخنوران و شاعران، معلّمان قرآن و مکتب داران و خدمتگزارانی از این خطه که سال‌ها سربر آستانه این بارگاه بلند معنوی سوده‌اند در این مکان مأوی گزیده‌اند.

شناخت این ستارگان پرفروغ که در عصر خویش به مردم نور و نیرو

می دادند و پاسداران ایمان و اخلاق و اتحاد و عدالت و راهرو مسیر انبیاء و اولیای الهی بوده اند توفیق بزرگی است که امروز در سایهٔ برگزاری کنگرهٔ ملی حضرت محمدهلال بن علی علیه السلام زمینهٔ آن فراهم شده است. شعاع منور هلال را که امروز به بدر کامل رسانده و صدها چهرهٔ درخشان دیگر را مجذوب خود کرده است.

اطلاعات اندک ما از زندگی و سرگذشت جناب محمدهلال علیه السلام این یادگار پیشوای عدالت و ایمان و آزادی و فضایل اخلاقی، عوامل مختلفی داشته که بدان اشاره می شود.

جو خفقان بار قرن اول و دوم هجری برای شیعه سبب آوارگی گمنامی و بیم و رنج فراوان پاسداران اندیشهٔ اهل بیت علیهم السلام بود. هجرت فرزندی از امیرالمؤمنین علیه السلام که به طور طبیعی باید در مدینه یا مکه یا کوفه زندگی کند تا سرزمین آران خود بازگوکننده بسیاری از حقایق است.

عدم نقل حدیثی از این بزرگوار و ذکر خاطره ای از او نکاتی ناگفته دارد که چرا از کسی که برادر ناتنی دو سید و سالار بهشت و فرزند امام علی علیه السلام و پرورش یافته در میان چهره های درخشانی مثل حضرت ابوالفضل، عون و عبدالله و عثمان و محمد حنیفه علیه السلام و ... نشان از بی نشانی است که ممنوعیت و مظلومیت احادیث اهل بیت علیهم السلام را بازگویی کند.

ابهام در نام مادر هلال، نشان از مظلومیت زن در تاریخ است اُمامه، فضّه و هر نام دیگر ضرورت توجه بیشتر به خدمت بانوان فداکار است.

آمار فرزندان امیرالمؤمنین علیه السلام نشان از روش صحیح تکثیر جمعیت مسلمان در اندیشهٔ علوی است. محمدهلال یکی از هفده یاسی و چندمین فرزند امیرالمؤمنین علیه السلام است.

مزار و مدفن سیصد و سیزده شهید شاهد در پرتو هلال بن علی علیه السلام و این سرزمین مقدس دو حقیقت بزرگ را نشان می‌دهد.

۱. اثرگذاری عالمان و معلّمان و پاسداران فکر و فرهنگ اسلامی، از بانوان مکتب دار تا فقیهان و مبلّغان و معلّمان و شاعران و بنیان مراسم و مراکز معنوی.

۲. کار و تلاش و حلال خواری مردم منطقه زمینه حق‌پذیری و فطرت سالم دینی را فراهم آورد و بذر فکر و فرهنگ اسلامی را بارور کرد و درختان بلند و پرباری چون این اسوه‌های ایمان و اخلاق در حاشیه کویر سر برآورد. نام و یاد همه خفته‌گانی که در جوار مرقد حضرت محمد هلال علیه السلام در این دفتر گرد آمده است هر کدام سند افتخار منطقه و ایران و عالم اسلامند. در پایان درود و تحیات و افره خود را بر ارواح پاک یاد شدگان و دیگر اولیا و صالحان و شهیدان نثار کرده و از خدای بزرگ توفیق پیروی از راهشان را برای همه مسئلت می‌کنم.

حبیب الله سلمان‌آرانی

بهمن ۱۳۹۳

«یکی از انگیزه‌ها و هدف‌ها از نگاشتن شرح حال درگذشتگان این می‌تواند باشد که گذشتگان آنچه باید بگویند گفتند و آنچه باید بنویسند نوشتند و آنچه باید عمل بکنند کردند. هنر ما این است که بفهمیم آنها چه گفتند و چه نوشتند و چه کردند.»

«علامه محمد رضا حکیمی»

بخش اول

- عالمان دینی
- مبلغان و واعظان
- طلاب شهید
- خادمان قرآنی و فرهنگی

عالمان دینی

آقا میرزا احمد عاملی آرانی

آقا میرزا احمد عاملی آرانی در سال ۱۲۸۴ قمری برابر با سال ۱۲۴۴ شمسی در بیت علم و تقوا و مرجعیت دینی با سابقه چندین سده سکونت در محله درب مسجد جامع آران قدم به عرصه وجود نهاد.

پدرش آیت الله آقا ملا محمد علی آرانی فرزند ملا محمد مهدی در آران متولد شد. پس از طی دوران کودکی به فراگیری مقدمات نزد پدر پرداخت و در ادامه تحصیل نخست در کاشان از محضر فقیه بزرگ و رئیس عالمان آن شهر آیت الله ملا محمد نراقی (۱۲۹۷ ق.) بهره های علمی فراوان برد. مدتی در حوزه تهران نزد عالم بزرگوار و مدرّس سرشناس آن مرکز آیت الله آقا سید محمد حسین کاشانی (۱۲۹۶ ق.) به ذخایر علمی خود افزود. پس از آن برای آشنایی با آراء و نظرات استادان و مراجع حوزه نجف به آن دیار مهاجرت کرد و توفیق درك محضر بزرگانی همچون آیات عظام ملا محمد ایروانی

(۱۳۰۶ق.)، شیخ زین العابدین مازندرانی (۱۳۰۹ق.) را یافت و از آنان اجازهٔ اجتهاد و نقل روایت گرفت و به زادگاهش بازگشت. ملا محمد علی در آران به فعالیت‌های مختلف دینی اعم از اقامهٔ نماز جماعت، تدریس، حلّ و فصل مشکلات مردم، پاسخ به سئوالات شرعی و استفتائات، نگاشتن رساله‌های متعدد در موضوع فقه و اصول پرداخت و آثار مفیدی از خود به یادگار گذاشت.

از شاگردان آقا ملا محمد علی یکی فرزندش آقا میرزا احمد و دیگری ملا محمود فاضل بیدگلی ذکر شده‌اند. آیت الله ملا محمد علی عاملی پس از سال‌ها مجاهدت علمی و انجام خدمات دینی در سال ۱۳۲۷ قمری بر اثر بیماری در گذشت و در قبرستان شیخان قم مقبرهٔ سید اردهالی به خاک سپرده شد.^۱

مادر آیت الله آقا میرزا احمد دختر ملا محمد نوری از واعظان و مبلغان آران بود.

نیاکان آیت الله عاملی اغلب اهل علم و از مبلغان و مروجان مکتب تشیع بودند و در چند سده سمت پیشوایی دینی اهالی آران را بر عهده داشتند. آنان برای ترویج و تبلیغ آیین تشیع و اجرای احکام آن کوشیدند و از خود آثار و برکات معنوی فراوانی به یادگار گذاشتند.

تحصیلات و استادان

آقا میرزا احمد پس از آنکه دوران کودکی را در دامن مادری مؤمن و صالح و حمایت پدری عالم و باتقوا گذراند. به مکتب خانه رفت و خواندن و

۱. ستارگان حرم، دفتر ۲۷ و تاریخچه علم و ادب در آران و بیدگل، ص ۳۲.

نوشتن و قرائت قرآن را فرا گرفت. سپس متون درسی حوزوی رایج را از آغاز تا پایان نزد پدر خواند. او در این دوران محضر برخی از عالمان و مراجع دینی منطقه از جمله آیت الله ملا حبیب الله شریف کاشانی (۱۳۴۰ ق.) را درك و از ایشان نیز بهره های علمی برد.

در متن اجازه ای که آیت الله آقا ملا محمد علی آرانی برای فرزندش آقا میرزا احمد نگاشته تصریح می کند که، نور چشم احمد علوم مقدماتی از ادبیات تا اصول، فقه، کلام و فقه الاحکام را نزد خودم خوانده و به ملكه اجتهاد و قوه استنباط احکام دینی از منابع اصلی دست یافته است.

اجازات

آیت الله عاملی از پدر و آیت الله ملا حبیب الله شریف کاشانی اجازه اجتهاد و نقل روایت دریافت کرد.

شاگردان

آیت الله عاملی در دوران تحصیل و پس از آن به طور رسمی حوزه درس و تدریس نداشته ولی در برخی دست نوشته های موجود نام چند نفر از فضلا منطقه به عنوان شاگردان وی ذکر شده اند که عبارتند از:

آقا حسین افتخار الاسلام دربندی آرانی (۱۳۰۶-۱۳۸۶ ق.)

شیخ محمد تقی محققى بیدگلی (۱۳۲۲-۱۳۸۵ ق.)

محمد جعفر شریف جعفری بیدگلی (۱۲۹۵-۱۳۵۱ ق.)

آقا حسن صباحی (۱۳۲۵-۱۴۰۸ ق.)

ملا محمد حسین نوش آبادی ...

آثار مکتوب

برای آیت الله عاملی دو اثر مکتوب «نهج الرشاد» و «سبیل الجنان» یاد شده که در دسترس است.

۱. نهج الرشاد فی شرح الارشاد: این اثر خطی شرحی است بر کتاب فقهی «ارشاد الازهان الی احکام الایمان» تألیف حسن بن یوسف مشهور به علامه حلی (۷۲۶ ق.) که آیت الله عاملی در سال ۱۳۴۶ قمری به خط خود آن را نگاشته است.

پس از حجة الاسلام ملا محمد جعفر جعفری بیدگلی از شاگردان وی اثر مذکور را با خط خوش خود استنساخ نموده و در آغاز آن کتاب متن تقاریض، اجازات و تأییدات برخی استادان بزرگ فقه و اصول همچون حضرات آیات آقایان آخوند ملا محمد کاظم خراسانی (۱۳۲۹ ق.) سید مصطفی کاشانی (۱۳۳۷ ق.) ملا عبدالله مازندرانی (۱۳۳۰ ق.) و حاج شیخ عبدالکریم حائری (۱۳۵۵ ق.) دیده می شود.

هر دو نسخه خطی (مؤلف و ناسخ) در کتابخانه آستان محمد هلال بن علی علیه السلام آران و نسخه عکسی آن در مرکز احیاء میراث اسلامی قم موجود است.^۱

۲. سبیل الجنان: این اثر رساله عملیه آیت الله عاملی آرانی می باشد که به زبان فارسی و در ۹۴ صفحه وزیری چاپ و منتشر شده است.

در مقدمه این رساله مؤلف مبحث اصول دین را مطرح کرده و پس از آن فتاوی خود را پیرامون مسائل تقلید، طهارت، نماز تا مقارنات آن نگاشته است.

۱. الذریعه، ج ۲۴، ص ۴۱۷، طبقات اعلام الشیعه، قرن ۱۴، جزء ۱، ص ۱۱۵.

فعالیت‌ها

آیت‌الله عاملی پس از ارتحال پدر در جایگاه و موقعیت او قرار گرفت. بیت مرجعیت دینی با سابقه و ملجأ و پناه مستمندان را همچنان باز نگاه داشت و مسئولیت اموری را که پدر و اجدادش انجام می‌دادند عهده دار گردید.

وی در اوقات سه گانه در مساجد محله‌های قاضی، وشاد و بازار آران نماز جماعت اقامه نمود، و در فرصت‌های مناسب با وعظ و ارشادات خود مأمومین و مخاطبان را بهره‌مند ساخت.

به سؤالات شرعی و استفتائاتی که از وی می‌شد پاسخ داد و ساعاتی از روز را به تدریس متون عربی برای طلاب محلی و مباحثه علمی صرف کرد. صلح نامه‌ها، قبالة جات و اسناد موقوفه را با مهر و امضای خود تأیید نمود. خطبه و صیغه عقد نکاح بسیاری از مردان و زنان اهالی را خواند. اذان و اقامه در گوش نوزادان گفت. اختلافات خانوادگی، محلی و غیره را حل نمود. عواید موقوفاتی را که تولیت آن را بر عهده داشت با دقت به مصارف تعیین شده رساند.

همه ساله در اعیاد مذهبی و ملی بویژه در دو عید فطر و قربان نماز عید را در جوار امامزاده محمد هلال علیه السلام با شکوه اقامه کرد و در آن ایام و عید نوروز برای دیدار با مردم در خانه‌اش را به روی همه گشود.

ویژگی‌ها

معمّرین محلی و مریدان آیت‌الله عاملی خصوصیات فردی و اجتماعی او را چنین تعریف کرده‌اند.

آیت الله عاملی از هوش و استعداد بالایی برخوردار بود. بدین جهت در دوره تحصیلاتش کمتر از استادان استفاده کرد و در حدود سی سالگی به مرتبه عالی اجتهاد دست یافت.

او ساده زیست. از تولد تا وفاتش را در منزل پدری گذراند. از فقرا و مستمندان ضمن دلجویی به آنان کمک های نقدی، حواله نان و لباس داد و خانواده های بی بضاعتی را سرپرستی و حمایت کرد.

در مقابل زورگویان و یاغیان محلی و عوامل رضا خانی ایستادگی و مقاومت کرد و تسلیم خواسته های آنان نشد.

با اقشار و طبقات مختلف مردم رفتاری خوش داشت و در خانه اش در همه اوقات به روی مراجعه کنندگان باز بود. بسیار کم سخن می گفت و بر ذکر صلوات و خواندن زیارات جامعه کبیره و عاشورا و انجام نوافل مداومت داشت اعمال مستحبی ماه ها، ایام مخصوص و شب و روز جمعه را انجام می داد. از آنجا که عشق و ارادت خالصانه ای به اهل بیت علیهم السلام داشت، در مواعظ و سفارشاتش همگان را به شناخت درست و معرفت صحیح به امامان معصوم علیهم السلام توجه می داد و پیروی و عمل به دستورات آنان را وسیله نجات و سعادت دنیا و آخرت می دانست. به عوام مردم توصیه کرد که به دنبال روزی و کسب حلال باشند و در کارها به خدا اعتماد کنند. به اهل علم و دانش احترام بگذارند و از علم و دانش آنان استفاده کنند. نمازهای یومیه را در مسجد بخوانند و صدقه دادن اول هر ماه را فراموش نکنند.

به طلاب و اهل علم سفارش می کرد که: ساده زیست باشند. خوب درس بخوانند و دستورات دینی را درست عمل کنند و به دیگران صحیح بیاموزند. اهل تهجد و شب زنده داری باشند و با یکدیگر مسائل علمی را

مباحثه کنند. چنانچه خیر دنیا و آخرت را می خواهند به پدر و مادر خود نیکی نمایند و در دعوات و زیارات آنان را از یاد نبرند

همسر و فرزندان

آیت الله آقا میرزا احمد با خانمی از اهل کاشان ازدواج کرد. ثمره این ازدواج سه فرزند، يك پسر به نام حاج آقا مهدی و دو دختر بودند.

وفات و مدفن

سرانجام آیت الله عاملی بر اثر کهولت سن در روز پنج شنبه ۲۷ بهمن ماه سال ۱۳۲۸ برابر با ۲۷ ربیع الثانی سال ۱۳۶۹ قمری دار فانی را وداع گفت. اهالی آران و بیدگل پیکر پاک این عالم ربّانی را پس از غسل و کفن باشکوه و تجلیل فراوان تشییع و پس از نماز در شمال بقعه حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام) به خاک سپردند.

خیرین محلی مدفن او را به صورت مقبره خانوادگی در آوردند. این بنا پس از سال ها سرپا بودن در سال ۱۳۸۷ شمسی بر اثر توسعه قسمت شمالی بقعه جزء شبستان گردید.

با ارتحال این عالم ربّانی مجالس ترحیم و یاد بود متعددی از سوی اهالی و محلات منطقه برگزار شد و تا يك هفته ادامه داشت. از آن پس هر پنج شنبه بعد از ظهر مراسم بیان احکام شرعی، سوگواری و توسّل به اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) بر مزار ایشان برپاست. مؤمنان و ارادتمندان محلی و غیره برای برآورده شدن حاجات و رفع مشکلات خود با تقدیم خیرات و نذورات و هدیه ثواب آنها به روح این عالم ربّانی به مقاصد خود نائل می گردند.

استاد شهاب تشکری مادّه تاریخ وفات آیت الله عاملی را در ابیات زیر که بر سنگ قبر وی حک شده، چنین آورده است:

آیت الله میرزا احمد	بود به خیمه گاه شرع و تد
آنکه عمری به علم داشت تلاش	یافت آرامگه در این مرقد
با سبیل جنان و نهج رشاد	رفت زینجا به منزل سرمد
روح پاکش قرین رحمت باد	در یم رحمت خدای صمد
چشم پوشید در مه بهمن	از همه خلق و رفت سوی احد
سال شمسی نگاشت کلک «شهاب»	رحلت آن فقیه با ابجد
(به رسول عزیز مهمان باد	آیت الله میرزا احمد «۱۳۲۸ ش»)

آقا حسین دربندی آرائی (افتخار الاسلام)

آقا حسین دربندی در مهرماه سال ۱۲۶۷ شمسی برابر با سال ۱۳۰۶ قمری در محله دربند آران و خانواده ای که به تقوا و علم معروف بودند دیده به جهان گشود.

پدرش ملاعباس دربندی فرزند ملاعلی اکبر روحانی سنتی و وارسته ای بود که در مسجد چهارسوق آران نماز جماعت اقامه می کرد و در مجالس و محافل دینی و مذهبی برای مردم مسائل و احکام شرعی می گفت و پس از موعظه و نصیحت به ذکر مصایب و مرثی اهل بیت (علیهم السلام) می پرداخت.

مادر آقا حسین خاور خانم دختر آقا حسین عطایی کاشانی از خانواده های سرشناس و متمکن و متدین کاشان بود. این خانم به هنگام

عقد و ازدواج با ملا عباس مهریه اش را یاد گرفتن قرآن از همسر قرار داد، وی پس از آنکه به خانه شوهر آمد و زندگی مشترک را آغاز کرد در مدت کوتاهی روخوانی قرآن را فرا گرفت و به شکرانه این نعمت تا پایان عمر هر هفته یک قرآن را ختم کرد و به بسیاری از دختران و زنان محل سکونت قرائت قرآن را آموخت.

آقا حسین پس از آنکه دوران کودکی را سپری کرد پدرش او را به مکتب خانه استاد نصرالله حلاج فرستاد و او در آنجا خواندن و نوشتن و قرائت قرآن را یاد گرفت.

پس از آن برخی از کتاب های فارسی رایج مثل گلستان سعدی، نصاب الصبیان و شرعیات را نزد میرزا ابوالقاسم ناصر خواند. در ادامه مقدمات دروس حوزوی از ادبیات و مقداری از دروس فقه و اصول را از عالم بزرگ آران آیت الله آقا میرزا احمد عاملی آرانی و آیت الله آقا ملا محمود فاضل بیدگلی (۱۳۵۰ق.) فرا گرفت. بعد از آن چند سال متوالی هر روز به کاشان رفت و از محضر آیات و اعلام کاشان آقایان سید محمد حسین رضوی (۱۳۸۵ق.) سید محمد علوی بروجردی معروف به باغ (۱۳۶۲ق.) و میرزا ابوالقاسم امام جمعه بهره های علمی فراوان برد.

شهرت علمی و معنوی دو حوزه بزرگ نجف و تهران در آن سالها موجب گردید که آقا حسین برای بهره گیری بیشتر نخست راهی تهران شد و چند سالی را در مدرسه سپهسالار قدیم به تحصیل پرداخت و پس از آن به نجف اشرف هجرت کرد. با اقامت در یکی از مدارس همجوار بارگاه علوی ضمن کسب بهره های معنوی از آن آستان محضر برخی از بزرگان و مراجع آن حوزه کهن را درک نمود و پس از چند سال با دستمایه های علمی و معنوی لازم به

زادگاهش بازگشت.

آیت الله دربندی پس از مراجعت از نجف از آیات عظام حضرات آقایان میرزا احمد عاملی آرانی، ملا محمود فاضل بیدگلی، سید محمد حسین رضوی کاشانی، میرزا محمد حسین نراقی (۱۳۷۲ ق.)، سید محمد علوی کاشانی، آقا میرسید علی یثربی، آقا سید نظام الدین آل یاسین (۱۳۵۹ ق.) و شهاب الدین نراقی (۱۳۵۰ ق.) اجازات نقل روایت، امور حسبه و اجتهاد گرفت و به تأیید مراجع تقلید قم از جمله آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری (۱۳۵۵ ق.) رساند و برای همیشه در آران اقامت گزید و تا پایان عمر به فعالیت های دینی، اجتماعی و سیاسی پرداخت. آقای افتخار در آغاز فعالیت هایش مسجد محله چهارسوق را به عنوان پایگاه انتخاب کرد. در اوقات سه گانه نماز جماعت را اقامه نمود و در فرصت های مناسب برای اهالی محل و مأمومین و مخاطبان احکام و معارف دینی را بیان کرد. در ایام سوگواری و عزاداری ماه های محرم و صفر و شب های احیای ماه مبارک رمضان سخنرانی ایراد کرد و در پایان آن به ذکر مصائب اهل بیت علیهم السلام پرداخت. آیت الله دربندی سال های متمادی در دو نوبت ظهر و شب در مسجد دهنو نیز نماز جماعت اقامه نمود و اهالی این محل را از ارشادات و مواعظ و نصایح خود بهره مند ساخت. همه ساله در دو عید بزرگ فطر و قربان نماز با شکوه عید را در مصلائی آران دشت (محل فعلی مسجد صادقیه) برگزار کرد.

او پس از ارتحال آیت الله آقا میرزا احمد عاملی مسئولیت هدایت امور دینی و اجتماعی آران را بر عهده گرفت و خانه اش را محل مراجعات عمومی و خصوصی قرار داد. بیشتر اوقات خود را برای حلّ و فصل

اختلافات شخصی، خانوادگی و محلی و رفع مشکلات و گرفتاری‌های افراد صرف نمود و در کنار آن کارهایی مثل استخاره، گفتن اذان و اقامه در گوش نوزادان، اجرای خطبه عقد و صیغه نکاح، نماز میت، حضور در مجالس شادی و عزا برای اظهار همدردی با اهالی را انجام داد. مهمانان و شخصیت‌های مذهبی و رجال سیاسی و مسئولانی که به منطقه می‌آمدند را میزبانی نمود. به طلاب و روحانیون بومی مقدمات دروس حوزوی را درس داد و افراد مستعد و علاقمند را برای تحصیل علوم دینی و حوزوی تشویق و به حوزه‌های کاشان و قم معرفی کرد. حجج اسلام آقایان علی تشکری، جعفر صحافی، محمد حسن متوسل، سید رضا سیدیان، عزیزالله شکوری، محمد ناصریان، و آقایان یدالله و عیسی اربابی از شاگردان آیت الله دربندی بودند.

از اقدامات قابل ذکر ایشان ساماندهی و اداره امور آستان امامزاده محمد هلال بن علی علیه السلام است. آیت الله دربندی در آغاز دهه (۵۰-۱۳۴۰) شمسی چند نفر از معتمدان محلی را به عنوان امنای آن آستان به اداره اوقاف معرفی کرد و پس از آن با نظارت خود و همکاری آن اداره نذورات و هدایای مردم را پس از جمع آوری صرف تعمیرات ضروری و تهیه امکانات رفاهی برای زائران نمود. برای توجه بیشتر مردم و زائران به این مکان مقدس مراسم اقامه نماز جماعت در اوقات سه گانه را برقرار و حجة الاسلام آقای شیخ احمد خرم آبادی را به عنوان امام جماعت راتب آستان تعیین کرد.

آقای افتخار الاسلام در سال ۱۳۴۴ شمسی با پیشنهاد حجة الاسلام آقای علی تشکری آرانی (دامادش) مقدمات تأسیس کتابخانه آستان محمد هلال علیه السلام را برای استفاده عموم فراهم ساخت. در همین سال و در

مراسم افتتاح این مکان فرهنگی در یکی از حجرات امامزاده تعداد قابل توجهی از کتابهای چاپی و خطی خود را به کتابخانه اهدا و مسئولیت اداره آن را برعهده آقای تشکری گذاشت.

با تلاش و کوشش نامبرده و دیگر اعضای امضاء آن آستان در کوتاه مدت کتب و نشریات فراوانی از سوی اهالی و شخصیت‌های علمی و فرهنگی به این کتابخانه اهدا شد و پس از چند سال این کانون فرهنگی در شمار کتابخانه‌های رسمی منطقه و قابل توجه علاقمندان درآمد. پس از آقای تشکری مسئولیت اداره کتابخانه و امور دفتری آن از سوی آیت‌الله دربندی به آقایان علی رجبی و عباس مؤذن‌پور واگذار شد و سالها این دو نفر کتابخانه را اداره کردند. هم اکنون این مرکز فرهنگی زیر نظر هیئت امضاء و اداره ارشاد اسلامی شهرستان به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

از فعالیت‌های سیاسی آیت‌الله دربندی در دوران خفقان و ستم شاهی این بود که با امام خمینی ارتباط و مکاتبه داشت و مروج افکار و اندیشه‌های او بود و افراد را برای تقلید به ایشان ارجاع داد.

برای افراد مورد اعتماد خود جلسات خصوصی تشکیل داد و آنان را با مسائل روز و جریان‌های سیاسی کشور آشنا کرد.

آقای افتخار الاسلام به لحاظ اخلاق و رفتار به کمالاتی آراسته و صفات شایسته‌ای داشت این فضایل موجب گردید تا وی را در شمار عالمان عامل و زبانزد عام و خاص قرار دهد.

برخی از این ویژگی‌ها را که از زبان بستگان، شاگردان و مریدان وی بازگو شده می‌خوانید.

اخلاق خوش و تواضع

مهم‌ترین ویژگی و امتیاز آیت‌الله در بندی اخلاق خوش و تواضع ایشان بود. هر کس با او برخورد یا معاشرت کرد مجذوب خلق خوش او شد. در مقابل گفته‌های برخی از افراد نادان و ناآگاه تأمل ورزید و با کمال خونسردی و ملاحظت با آنان رفتار نمود. برای طلاب علوم دینی و اهل علم احترام قائل بود و از آنها به گرمی پذیرایی کرد. یکی از روحانیان محلی گفت:

«هرگاه برای ملاقات و دیدار به منزل آیت‌الله در بندی وارد می‌شدیم قبا و عبایش را پوشیده و عمامه بر سر می‌گذاشت و در حضورمان می‌نشست. يك وقت به او گفتیم آقا! در منزل لباس‌های معمولی و ساده کافی است و ما خودمانی هستیم. آقای در بندی گفت: من باید از شما احترام بگیرم تا دیگران بدانند که این لباس، لباس پوششی ما نیست بلکه لباس پیامبر ﷺ و دین است و ما باید برای آن احترام و ارزش قائل باشیم».

یکی از منشیان ایشان گفت:

«من حدود ده سال در دفتر خانه و محضر آقای افتخارالاسلام کار تحریر و نگاشتن اسناد را انجام می‌دادم. در این مدت هیچ گاه با تندی و عصبانیت با من سخن نگفت و هرگز کلمه‌ای ناشایست از او نشنیدم. از کارم راضی و دعایم می‌کرد و مرا تشویق می‌نمود»^۱.

آیت‌الله در بندی عالمی رقیق القلب، دلسوز و عاشق خدمت به مردم به ویژه هم ولایتی‌هایش بود. در این جهت بخشی از اوقات روزانه‌اش را برای اصلاح امور مردم و مراجعه کنندگان صرف کرد.

در انجام کارهای خیر و عام المنفعه پیش گام بود و افراد متمکن و

۱. محمد جواد باصری.

متمول را برای ساختن، مراکز درمانی و بهداشتی و تعمیر و مرمت اماکن مذهبی جذب و تشویق نمود.

انگیزه خدمت به مردم در او به حدی بود که چند نوبت از ایشان برای تدریس در دانشگاه تهران دعوت به عمل آمد. اما ایشان در پاسخ اظهار داشت: در تهران کسانی برای تدریس و استادی هستند و نیازی به من نیست. چرا که حضور من در آران ضروری تر است. ممکن است مورد مؤاخذه خدا قرار بگیرم که چرا برای مقام و موقعیت، مردم و هم ولایتی‌ها را ترك کرده به تهران رفتم. لذا تا آخر عمر در آران ماند و خدماتی را که از عهده‌اش برمی‌آمد انجام داد و هیچ کوتاهی و سستی نکرد.^۱

برای رفاه مردم و صحت عقود و معاملات آنان دفتر خانه اسناد رسمی را در یکی از اتاق‌های خانه‌اش دایر نمود. عده‌ای علیه او جو سازی کردند. ولی او در پاسخ مخالفان و جو سازان گفت:

«اگر من در این شرایط و زمان دفتر اسناد را نگیرم بهایی‌ها^۲ که هم سواد دارند و هم پارتی و پول، دفتر دایر می‌کنند و صیغه‌های عقد و معاملات توسط آنان اجرا می‌شود که شرعاً باطل است. من دفتر دایر کردم و آن را در خانه‌ام قرار دادم تا مردم راحت باشند و معاملات و عقود آنان صحیح، شرعی و قانونی باشد و حکومت به دفتر خانه‌ها کاری ندارد الا آنکه مختصر مالیاتی دریافت می‌کند.»^۳

۱. دکتر سید احمد شریف.

۲. تا قبل از ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ در آران بهایی‌ها بسیار بودند و از لحاظ امکانات مادی و نفوذ در دستگاه حکومت خیلی قدرت داشتند.

۳. محمد جواد باصری.

ساده زیستی و نظافت

آیت‌الله دربندی زندگی ساده و بی‌آلایشی داشت. خانه‌اش کوچک و بدون تجمّلات بود. به نظافت شخصی از سرو وضع و به لباس خود اهمیت می‌داد. بوی خوش استعمال می‌کرد و محاسن خود را خضاب می‌نمود. لباس‌های خوش رنگ، ساده و تمیز می‌پوشید. قیافه‌اش جذّاب و دوست داشتنی بود. لباس‌های خود را می‌شست. از ارثیه مادرش امرار معاش می‌کرد و عواید دفترخانه صرف اداره آن می‌شد.^۱

سخاوت و گذشت

آقای افتخار عالمی سخاوتمند و با گذشت بود. هیچ فقیر و سائلی را از در خانه و مسجد دست خالی رد نمی‌کرد. خیلی مهمان دوست بود و به هنگام ورود و بدرقه مهمان نهایت احترام و آداب لازم را معمول می‌داشت. وقتی غذا برای واردین طبخ می‌کرد سهم همسایگان را هم در نظر می‌گرفت. و از آن غذا برایشان می‌فرستاد. اگر با کسی و یا ارباب رجوعی بر سر کار یا مسئله‌ای عصبانی و ناراحت می‌شد، پس از لحظاتی که حالت طبیعی پیدا می‌کرد از او عذر می‌خواست و تندی و عصبانیت را با محبت جبران می‌نمود.

یکی از بستگان نزدیک وی در تهران از موقعیت و تمکّن مالی خوبی برخوردار بود. از آیت‌الله دربندی خواست که در تهران مسجدی را اداره کند و در آنجا بماند و تأکید هم کرده بود که بالاخره تهران بهتر از آران است. ایشان علاوه بر آنکه تقاضای مطرح شده را قبول نکرد در جواب هم

۱. شیخ محمد سرکاری.

گفت: از تهران کسی به آران نمی‌آید تا کارهای مرا انجام دهد ولی از جاهای دیگر به تهران می‌آیند. من در آران خودمان می‌مانم و خدمتگزار هم ولایتی‌ها و همشهریان خود هستم و از این موقعیت می‌گذرم...^۱

پس از بازگشت از نجف با عده‌ای از فاضلان و هم درسان در یک آزمون علمی و حقوقی که از سوی وزارت عدلیه وقت (دادگستری) برگزار شد شرکت نمود و پس از قبولی امتیاز خوبی کسب کرد. برایش فرم استخدام و پذیرش فرستادند. او چون رژیم و هیئت حاکم را قبول نداشت از همکاری با آنان خودداری کرد...^۲

تدبیر و درایت

آیت‌الله در بندی عالمی با سیاست و با درایت بود. در زندگی شخصی و برخوردها و رفتارهای اجتماعی و ارتباطات خود با دیگران حساب شده عمل می‌کرد. اهل مشورت با خبره‌ها بود. در مقابل مسائل حادّ و جوهای سیاسی موضعی معتدل داشت و هیچ‌گاه خود را درگیر مسائل و موضوعات جزئی و بی‌فایده نمی‌کرد. در دیدار و ملاقات با شخصیت‌های علمی و رجال سیاسی و مسئولان مملکتی مؤدّب به آداب و تشریفات مناسب با آنان بود. با مفاسد و منکرات اجتماعی برخوردی ملایم و منطقی داشت و موازین شرعی را رعایت می‌نمود. در مقام قضاوت و رفع مخاصمات و اصلاح بین طرفین درگیر چه آنان که به ایشان مراجعه می‌کردند و یا خود برای میانجی‌گری وارد چنین اموری می‌شد. با کمال بی‌طرفی و جانب‌داری

۱. شیخ محمد سرکاری.

۲. دکتر سید احمد شریف.

مشکلات و مرافعات را حل و طرفین را راضی و مجاب می نمود.^۱
در دیدار دوستان اهل علم سفارش می کرد که هرگاه و در هر جلسه که
منبر می روید در آغاز آن يك مسئله شرعی برای مخاطبان از هر قشر و صنفی
باشند بگویید و احادیث را به طور صحیح برای مردم بخوانید این يك فن و
اصول کاری برای اهل علم و روحانیان است.^۲

عاشق کتاب و خط خوش

«... پدر بزرگم آیت الله دربندی عاشق کتاب و مطالعه بود. در فرصت های
مناسب با کتاب و نوشته انس داشت و برای رفع خستگی خوشنویسی
می کرد. احادیث و روایات فراوانی در حفظ داشت. و در بیشتر جلساتی
که با شخصیت های علمی و سیاسی دیدار می نمود سخنانش را با روایتی
شیرین و جذاب و مناسب از پیامبر ﷺ آغاز می نمود. کتابخانه ای
کوچک و جمع و جور داشت و بیشتر کتابهایش از منابع و مأخذ بود».
يك وقت شخصی به آیت الله دربندی مراجعه کرد و از او خواست تا
سفارشی برایش به یکی از بیمارستان های تهران بنویسد.

آقای افتخار گفت: آنجا کسی مرا نمی شناسد. مراجعه کننده اصرار کرد
آقای افتخار دست خطی برایش نوشت و به او داد. مراجعه کننده به یکی از
بیمارستان های تهران مراجعه نمود و دست خط را به مدیر بیمارستان نشان
داد. مدیر بیمارستان به مراجعه کننده گفت: نویسنده نامه را نمی شناسم
ولی به خاطر خط و انشای زیبای این نوشته بیمار را برای معالجه می پذیرم.^۳

۱. دکتر سید احمد شریف، شیخ محمد سرکاری.

۲. حجة الاسلام شیخ صادق شیدائیان.

۳. آقایان دکتر شریف و سرکاری.

شیدای اهل بیت علیهم السلام

آیت الله دربندی شیدای اهل بیت علیهم السلام به ویژه حضرت ابا عبدالله حسین علیه السلام بود. هرگاه نام و یاد آن حضرت و یارانش را می شنید یا خود بر زبان می آورد بدون اختیار اشکش جاری می شد. در پایان سخنرانی ها و مواعظ گاه مصائب را ذکر می کرد و خود و مخاطبان را سخت تحت تأثیر قرار می داد.

به امامزاده محمد هلال علیه السلام در آران که از فرزندان بلافضل حضرت علی علیه السلام است بسیار ارادت می ورزید و سعی و تلاشش براین بود که این مکان زیارتی و مدفن مؤمنان آباد و به صورتی آبرومند پذیرای زائران و مشتاقان باشد. تا در قید حیات بود از هیچ کوششی فروگذار نکرد و نام خود را در زمره خادمان واقعی این آستان در تاریخ منطقه ثبت نمود. یکی از دخترانش در این باره گفت:

«... روزی پدرم نقل کرد که شبی در عالم رؤیا متوجه شدم که از دنیا رفته ام. جنازه ام را برای دفن به امامزاده بردند. وقتی خواستند دفن کنند جناب محمد هلال علیه السلام مانع دفن شد و گفت: این شخص برای ما کاری نکرده است. او را اینجا دفن نکنید و حشت زده از خواب پریدم و روز بعد تصمیم گرفتم برای عمران و آبادی این مکان مقدس و رفاه زائران کاری انجام دهم. برای دو نفر از افراد مورد اعتماد پیغام فرستادم که به منزل بیایند. وقتی آنان حاضر شدند مأمورشان کردم تا بیشتر اوقات و فعالیت های خود را زیر نظر این جناب صرف آبادانی این آستان نمایند. نیز پدرم نسبت به فرزندان من که از سادات بودند علاقه و عنایت بیشتر داشت. از آنان بهتر مواظبت می کرد. برایشان دعا می نمود و سفارش

داشت که درس بخوانند و به مدارج عالی علمی دست یابند...»^۱
حجة الاسلام شیدائیان از روحانیان منطقه گفت:
روزی با آیت الله دربندی در ایوان جنوبی امامزاده نشست و سرگرم صحبت
بودیم ایشان در بین صحبت گفت: برای من هرگاه مشکلی پیش می آید
با توسل و التجا به صاحب این بقعه و بارگاه گرفتاریم برطرف می شود.

اخلاص و توکل

حجة الاسلام آقای ناصریان از فضلاء آران که در آغاز طلبگی نزد آیت الله
دربندی درس خوانده و از محضر ایشان استفاده ها کرده است چنین اظهار
کرد:

«استاد ما آیت الله دربندی اهل کمال و معرفت بود. بسیار می گریست و
این حالت از خلوص ایشان حکایت می کرد. به ما سفارش می نمود به
خدا اعتماد کنید و از او بخواهید تا آنچه خیر و صلاح است برایتان فراهم
سازد.»

نیز ایشان از قول آیت الله دربندی گفت:

«روزی چند مهمان بر ما وارد شد و برای پذیرایی در خانه چیزی
نداشتیم. دستم را بالا بردم و گفتم خدایا. می دانم که روزی مهمان ها هر
چه باشد تو می رسانی. ساعتی نگذشت شخصی در خانه را کوبید. رفتم
در را باز کردم دیدم کوبنده در مقداری برنج و روغن برایمان آورده است
آن را گرفتم و غذای مناسبی برای مهمانان طبخ نموده و از آنها پذیرایی
کردم.»

نیز سفارش می کرد که: «خالصانه از خدا روزی حلال طلب نمایید و از

۱. حاجیه کبری خانم دربندی دختر بزرگ آیت الله دربندی.

حرام و شبهه ناک پرهیز کنید.»

خود ایشان نقل کرد:

«آن سالها که برای تحصیل به کاشان می‌رفتم، یک روز تابستانی که هوا خیلی گرم بود با جمعی از دوستان پیاده از کاشان باز می‌گشتیم. بین راه خیلی تشنه شدیم. همراهان طاقت نیاوردند. وارد مزرعه‌ای شدند و از هندوانه‌ها و خربزه‌هایی که صاحبش معلوم نبود راضی است یا ناراضی خوردند. من احتیاط کردم و نخوردم. وقتی به منزل رسیدم شخصی را دیدم که با هندوانه و خربزه جلوی در خانه ایستاده و منتظر من است. از او سؤال کردم چه کاری داری؟ گفت بچه‌ام را عقرب گزیده است. برای بهبود او دعای عقرب بخوانید. دعا را خواندم هندوانه‌ها و خربزه را داخل خانه گذاشت و رفت. بعد از لحظاتی هندوانه و خربزه را خوردم».^۱

آیت الله دربندی از نگاه دیگران

پیرامون شخصیت آیت الله دربندی بزرگانی این‌گونه اظهار نظر کرده‌اند:

آیت الله ملا محمد جعفر آرانی (۱۳۴۸ ق.):

«آقای افتخار از بین ملاهای محلی از همه با سوادتر است»^۲

آیت الله آقا میرزا احمد عاملی آرانی:

«... به شما سفارش می‌کنم که عزّت و احترام آقا حسین را بگیرید و

شخصیت او را حفظ کنید و در نماز جماعتش حاضر شوید...»^۳

آیت الله آقا میرسید علی یثربی کاشانی:

... آقای افتخار الاسلام روحانی وزین و استخوان داری است که در آران

۱. حجة الاسلام شیدائیان.

۲. آقای شهاب تشکری آرانی به نقل از پدرش.

۳. حجة الاسلام شیخ حبیب الله قاسمی آرانی.

فعالیت می‌کند او را می‌توان مطرح کرد.

در مجلسی که عده‌ای از فضلا و اهل علم در محضر آیت‌الله یثربی گرد آمده بودند وقتی آیت‌الله دربندی وارد شد آیت‌الله یثربی فرمود: ادیب آمد.^۱

همسر و فرزندان

آیت‌الله دربندی در ۲۶ سالگی با فاطمه سلطان دختر عالم معروف دربند آقای حاج ملا محمد علی دربندی معروف به «حاجی آقا» ازدواج کرد حاصل این ازدواج دو دختر بود. بعد از وفات این بانوی پرهیزگار آیت‌الله دربندی دو همسریکی پس از دیگری اختیار کرد که از آنان صاحب فرزندی نشد.

وفات و مدفن

آیت‌الله دربندی سالها گرفتار بیماری قند بود. با بالا رفتن سن، بیماریش شدت یافت، و چند سالی در بستر آرمید در روز ۶ بهمن ماه سال ۱۳۴۵ برابر نیمه شوال ۱۳۸۶ قمری بر اثر همان بیماری دار فانی را وداع و به دیار باقی شتافت. با انتشار خبر رحلت این عالم بزرگوار اهالی آران و بیدگل عزادار شدند. پیکر پاکش را پس از غسل و کفن در حالی که به سرو سینه می‌زدند با شکوه تشییع کردند. و پس از نماز در مقبره خانوادگی اش که در جوار بقعه حضرت محمد هلال علیه السلام واقع است به خاک سپردند. مجالس یادبود متعددی از سوی اقشار و طبقات مختلف در شهرهای آران و بیدگل، کاشان و تهران برگزار گردید و از خدمات ارزشمند و سجایای اخلاقی این عالم وارسته و خدوم تجلیل و قدردانی شد.

۱. حجة الاسلام شیخ محمد ناصریان آرانی.

استاد شهاب تشکری آرانی مادّه تاریخ وفات آیت الله دربندی را در دو بیت زیر چنین آورده است:

روان حجّت دین افتخار دربندی

شد افتخارجهان درجنان وگفت «شهاب»

گشود پرچوملایک به روضه رضوان

که سال رحلت وی باشد (افتخارجنان «۱۳۸۶»)^۱

حجة الاسلام والمسلمین آقا علی تشکری آرانی

آقا علی فرزند میرزا محمد به سال ۱۲۹۹ شمسی در محله درب مسجد جامع آران (قاضی) متولد گردید.

پدرش مردی متدین و با تقوا و اهل کسب و کار بود. به شعر و ادب علاقه داشت و هراز چندگاه اشعاری می سرود و در جمع فرزندان و بستگان می خواند.

مادر او محترم خانم دختر ملا محمد علی نورالوری (۱۳۲۶ق.) و نوّه آیت الله آقا ملا محمد جعفر آرانی (۱۳۴۸ق.) از جمله بانوان شایسته و پرهیزگار به شمار می رفت و بدان جهت که کلّ قرآن، ادعیه و زیارات را از حفظ داشت، در میان زنان محل معروف و مورد احترام بود.

آقا علی در هفت سالگی با تشویق پدر وارد مدرسه دولتی شد و تحصیلات ابتدایی را فرا گرفت. پس از آن در مکتب خانّه ملا رمضانعلی صحافی قرآن و شرعیات و مقداری از متون ادب فارسی را آموخت.

علاقه درونی آقا علی برای تحصیل علوم دینی و ترغیب و تشویق پدر و

۱. تاریخچه علم و ادب در آران و بیدگل، مهر ۳۹.

مادر در این امر باعث شد که او نخست نزد عالم و روحانی مشهور زادگاهش آیت الله آقا حسین دربندی (افتخار الاسلام) رفت و کتاب های مقدماتی رایج حوزوی را فرا گرفت. پس از آن حاشیه ملا عبدالله در منطق را نزد ملا محمد تقی محققى بید گلی (۱۳۸۵ ق.) خواند.

برای ادامه تحصیل به حوزه کاشان که در استان بقیع حبیب بن موسی علیه السلام وزیر نظر آیت الله آقا میر سید علی یثربی اداره می شد رفت و کتاب های رایج درسی «شرح شمسیه»، «معالم الاصول»، «مطول» را نزد آیت الله حاج شیخ محمود نجفی (۱۳۸۵ ق.) «مغنی»، «شرح جامی» را در محضر حجج اسلام آقایان سید علی حائری (۱۳۸۵ ق.) و شیخ محمد علی کریمی آموخت. پس از آن متون «قوانین الاصول»، «رسایل و مکاسب» را نزد آیت الله آقا میر سید علی یثربی خواند. با تعطیل شدن این حوزه در سال ۱۳۲۸ شمسی آقای تشکری آخرین کتاب دوره سطح عالی «کفایه الاصول» را در مدرسه مسجد میانچال نزد آیت الله حاج آقا رضا مدنی (۱۴۱۲ ق.) فرا گرفت و بدین ترتیب دوره های سطوح دروس حوزوی را به پایان رسانید، و از استادان یاد شده گواهی و تصدیق مدرسی گرفت.

از آن پس با پیشنهاد نخستین استادش آیت الله دربندی و به دست مبارک وی معمم و مفتخر به لباس روحانیت گردید و با دختر ایشان ازدواج کرد.

در این سال ها آقای تشکری برای مدتی دفتر اسناد رسمی و ازدواج دایر نمود و مشغول کار شد تا اینکه اداره فرهنگ (آموزش و پرورش) برای تدریس ادبیات عرب و تعلیمات دینی در دبیرستانها روحانیانی را که دارای شرایط لازم بودند استخدام می کرد. وی که علاقه به تدریس در مدارس دولتی را

داشت و آن مراکز آموزشی را برای تبلیغات دینی و هدایت جوانان مفید و مؤثر می‌دانست با کسب اجازه از محضر آیت‌الله آقا میر سید علی یشربی به استخدام اداره فرهنگ وقت درآمد....

در سال ۱۳۳۰ شمسی با گرفتن ابلاغ رسمی و حکم مأموریت برای تدریس نخست به شهر فسا در استان فارس منتقل شد و مدت دو سال در دبیرستان‌های آن شهر تدریس نمود.

پس از آن مدت به کاشان بازگشت و در دبیرستان‌های این شهر به تدریس ادبیات فارسی و عربی و تعلیمات دینی پرداخت.

او ضمن تدریس موظفی به وعظ و ارشاد و اداره جلسات هفتگی قرائت و تجوید و تفسیر قرآن در آران اشتغال ورزید و برای طلاب محلی متون دروس سطح حوزوی را درس گفت.

آقای تشکری علاقه وافری به زادگاهش آران، به ویژه به امامزاده محمد هلال بن علی علیه السلام داشت و به جهت آنکه این آستان از زیارتگاه‌های مورد توجه مردم منطقه است برای عمران و آبادی آن تلاش فراوانی نمود. افراد خیر و نیکوکار را برای تعمیرات و فراهم ساختن خدمات ضروری به زائران تشویق کرد و کتابخانه آن آستان را راه اندازی و برای مدتی مدیریت نمود.

او پس از آن که سال‌ها به خدمات دینی و فرهنگی اشتغال داشت، در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی بازنشسته شد و بعد از مدتی با اصرار فرزندان که در شهرهای تهران و کرج سکونت داشتند. او نیز به کرج مهاجرت کرد و در آنجا فعالیت‌های فرهنگی و دینی خود را ادامه داد.

آقای تشکری هر سال در ایام عید نوروز با ارحام و بستگان و دوستان خود در آران دیدار می‌کرد. در سال ۱۳۶۳ بر خلاف سال‌های قبل در ماه

دی به زادگاهش سفر نمود. در فرصت پیش آمده با همه خویشان و اقوام و دوستان ملاقات کرد. در آخرین روز این ماه (۱۳۶۳/۱۰/۲۹) ناگهان و بدون آنکه آثاری از بیماری در وی مشاهده شود قلبش از کار ایستاد و به دیار باقی شتافت. اهالی آران پیکرش را با شکوه تشییع نمودند و پس از آن مراسم در مقبره خانوادگی آیت الله دربندی واقع در جوار بقعه حضرت محمد هلال علیه السلام به خاک سپردند. دوستان و آشنایان و شاگردان به پاس خدمات و تقدیر از زحماتش مراسم یادبودی در آران و کاشان و کرج برگزار کردند.

از ویژگی های حجة الاسلام والمسلمین آقای تشکری می توان از خلق نیکو، حسن معاشرت، ادب در گفتار و رفتار و ارادت خاص او را نسبت به اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام یاد نمود. نیز از دوستداران اهل علم و دانش و همنشین با علما و دانشمندان بود، و پس از آنکه از خدمات دولتی باز نشسته شد هرگاه شاگردان خود را می دید با صمیمیت از آنان احوالپرسی می کرد و آنان را مورد تفقد قرار می داد. هر وقت نوجوان یا جوانی را با کتاب می دید خوشحال می شد و ابراز می کرد این نسلی که کتاب و دفتر در دست دارد چهره روزگار را دگرگون خواهد نمود. او ساده زندگی کرد و با قشر جوان و طبقه متوسط و محروم جامعه مراوده و ارتباط صمیمی داشت. از ایشان چند اثر قلمی به یادگار مانده که عبارتند از: کتاب ستارگان فروزان در شرح حال امامزادگان منطقه که در سال ۱۳۸۴ چاپ و منتشر گردید. «دیوان شعر» و «تاریخچه علم و ادب در آران و بیدگل» که به صورت خطی موجود است.

همانطور که یاد آور گردید از آقای تشکری دیوان شعر مخطوط به جا مانده است مطلع و پایان دو قصیده بلند وی را که به قول خودشان نمودار

عقیده اوست برای خوانندگان آورده می شود.

ای دوست مارضایت داور گرفته ایم دین محمد از همه برتر گرفته ایم

هم پیروی ز حیدر صفدر گرفته ایم راهی است مستقیم که ما بر گرفته ایم

یعنی طریق شیعه چو بوذر گرفته ایم

گیتی ندیده است بدین شوکت و جمال

کس را نه درخور است چنین رفعت جلال

در جمله هست عجز و از ایشان همه کمال

باور مکن «محبّ» که بعجز مصطفی و آل

در دین خویش قائد و سرور گرفته ایم

اهل دل را خواهشی جز خاطر جانانه نیست

آشنای کوی حقّ از ابتلا بیگانه نیست

عشق آن باشد که عاشق از سرو جان بگذرد

مردمی هشیار باید کار هر دیوانه نیست

گنج حبّ شاه دین داری بدل آری «محبّ»

ز آنکه گنج شایگان جز در خور ویرانه نیست

ملاً شیخ محمد آرانی

ملاً شیخ محمد فرزند ملاً محمد علی از عالمان برجسته زمان خود بوده

و به فعالیت های دینی اشتغال داشته است. برای وی چهار پسر به نام های

جلال الدّین نورالوری، محمد حسن صدر، ملا محمد علی نورالوری و ملا فتح الله ذکر شده که اهل علم بودند و در منطقه آران به وعظ و ارشاد اشتغال داشتند.

شیخ محمد که عمرش را در تبلیغ و ارشاد مردم صرف نمود، سرانجام در سال ۱۳۰۰ قمری وفات کرد و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام دفن شد.^۱

ملا محمد باقر آرانی

ملا محمد باقر فرزند ملا محمد حسین بن ملا محمد باقر آرانی در جوانی به مرتبه عالی اجتهاد دست یافت و از هم بحثان آیت الله آقا میرزا احمد عاملی بود.

در مسجد ملا شکرالله آران امام جماعت بوده و به تدریس، وعظ و ارشاد اهلای اشتغال داشته است.

ادیب بیضایی (۱۳۵۲ ق.) از شاگردان وی ماده تاریخ وفات و برخی اوصاف استادش را در ابیات زیر چنین سروده است:

زین اسلام محمد باقر	ز جهان آه که ناکام برفت
عالم و فاضل و نحیر و فقیه	به جنان نشده هنگام برفت
خلق را یکسره در ماتم او	ز دل غم زده آرام برفت
سنه فوتش اگر می طلبی	(ز جهان حجة الاسلام برفت «۱۳۲۲»)

قبر ملا محمد باقر در صحن بزرگ جنوبی آستان محمد هلال بن علی علیه السلام

۱. تاریخچه علم و ادب در آران و بیدگل، ص ۲۹.

واقع است. ملا علی اکبر و ملا محمد طاهر برادران وی بودند و در آران به وعظ و ارشاد و امامت جماعت اشتغال داشتند.^۱ برای وی کتاب الاجازه (خطی) ذکر شده که در کتابخانه آستان محمد هلال بن علی علیه السلام موجود است.

ملا محمد جعفر بحرینی آرانی

ملا محمد جعفر فرزند ملا محمد حسن در سال ۱۲۶۵ قمری همزمان با سال وفات جدّش ملا غلامرضا آرانی در محله درب مسجد قاضی آران تولد یافت. اجداد پدری ملا محمد جعفر و آیت الله میرزا احمد عاملی با یکدیگر نسبت داشته و به فضایل علمی و کمالات اخلاقی مشهور بودند. عالمان این دودمان سمت پیشوایی و هدایت دینی اهالی را برعهده داشتند. ملا محمد جعفر بعد از آنکه قرآن و خواندن و نوشتن را در مکتب خانه فرا گرفت، مقداری از مقدمات دروس حوزوی را نزد پدر خواند و پس از آن برای ادامه تحصیلات حوزوی مدّتی در حوزه کاشان و بعد از آن به حوزه اصفهان هجرت نمود و نزد استادان مشهور آنجا بر علم و دانش خود افزود. با گذراندن دوره‌های سطح برای دستیابی به مدارج علمی حوزوی عازم عتبات عالیات گردید و سالیانی را در حوزه نجف ضمن کسب بهره‌های معنوی از آستان علوی علیه السلام، در حلقه دروس مراجع و استادان بزرگ سطوح عالی فقه و اصول حاضر شد و پس از آن با دستمایه و اندوخته‌های علمی لازم به زادگاهش آران بازگشت و در آن جا به انجام فعالیت‌های دینی همچون اقامه نماز جماعت در مساجد جامع و بازار، وعظ و ارشاد، پاسخ به سؤالات شرعی و تدریس متون حوزوی اشتغال ورزید.

همسر و فرزندان

ملاً محمد جعفر پس از بازگشت از نجف با دختر آیت الله آقا ملاً محمد باقر فقیه آرائی که از عالمان سرشناس و فقیهانی بود که حدود شرعی را بر متخلفان جاری می کرد، ازدواج نمود.

ثمره این ازدواج سه دختر به نام های خانم منور، خانم رباب و خانم ملك سلطان بودند. هر سه باسواد بوده و در محله های مختلف آران مکتب خانه داشتند و دختران و پسران نوجوان را خواندن و نوشتن و قرائت قرآن می آموختند.

وفات و مدفن

آقا ملاً محمد جعفر پس از سال ها تلاش و مجاهدت های دینی در ۸۳ سالگی و بر اثر بیماری در تاریخ ۲۹ رجب سال ۱۳۴۸ قمری در خانه اش بدرود حیات گفت. اهالی آران پیکرش را پس از غسل و کفن (همانگونه که وصیت کرده بود)، باشکوه تشییع کردند و در مقبره خانوادگی در جوار بقعه حضرت محمد هلال علیه السلام به خاک سپردند.

ادیب بیضایی از شاگردانش دو قصیده بلند پیرامون ویژگی های استادش سروده و در پایان یکی از سروده ها ماده تاریخ وفات آیت الله ملاً محمد جعفر را چنین آورده است:

هادی دین جعفری جعفر	چهره از ما نهفت بعد الیوم
عمر در طاعت خدا گذراند	همه شب در صلات و روز به صوم
پدر پیر علم بود و لکن	زود دریافتش برادر نوم
صد و هشتاد سال باقی بود	تا بگویم (مات شیخ القوم «۱۳۴۸»)

ملاً محمد حسین آرانی

ملاً محمد حسین فرزند ملاً محمد باقر آرانی عالمی فاضل و فقیهی کامل در قرن سیزدهم بوده است. وی از شاگردان آیت الله سید حسین کاشانی (۱۲۹۶ ق.) فرزند سید محمد علی یاد شده و از وی در سال ۱۲۸۸ قمری اجازه مبسوطی دریافت کرده است. در این اجازه ملاً محمد حسین با عنوان عالم فاضل و فقیه کامل که دارای ملکه استنباط در احکام شرعی و صاحب قوه قدسیه اجتهاد می باشد، معرفی شده است. از آثار وی شرح الدرّه التجفیّه تألیف سید محمد مهدی بحر العلوم (۱۲۱۲ ق.) را که موضوع آن فقهی است، در سال های ۱۲۸۵-۱۲۸۲ قمری نگاشته است.

رساله هایی مفصل در موضوع اصولی استصحاب، التجزی فی الاجتهاد... و موضوعات فقهی طلاق، موجبات سجده سهو، حجر، رادر بین سال های ۱۲۸۴ تا ۱۲۹۱ قمری نوشته و در مجموعه ای که حدود ۶۸۵ صفحه می باشد، گرد آورده است.^۱

وی پس از وفات در مقبره ایمانی که هم اکنون جزء صحن بزرگ آستان محمد هلال بن علی علیه السلام گردیده، به خاک سپرده شد.

آقا ملاً محمد حسین آرانی

آقا ملاً محمد حسین فرزند ملاً محمد مهدی و برادر آیت الله محمد علی عاملی آرانی از عالمان و زاهدان آران بود. وی سال ها ریاضت شرعی کشید و ضمن آن را اهالی را وعظ و ارشاد کرد. بخشش و کرامات او در زمان حیاتش زبانزد عام و خاص بود. در نیمه ماه مبارک رمضان سال ۱۳۱۵ وفات

۱. التزات العربی، ج ۱، ص ۶۷ و تراجم الرجال، ج ۱، ص ۳۱۰ و ج ۳، ص ۲۰۲.

کرد و در صحن جنوبی آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام و مقبره‌ای که به نام دانشمندان آران بود و هم‌اکنون جزء صحن بزرگ جنوبی گردیده به خاک سپرده شد. برای وی چهار فرزند یک پسر به نام آقا صدرالدین و سه دختر یاد شده است.

وَصَاف بیدگلی ماده تاریخ وفات وی را در ابیات ذیل چنین آورده است:

محمد حسین بن مهدی که بود	مهین مسند شرع را زیب و زین
ز تاریخ سال وفاتش خرد	ز وَصَاف پرسید با شور و شین
بدین مصرع نغز گفتش جواب	(عماد شریعت محمد حسین «۱۳۱۵»)

مبّلمان و واعظان

احمد علی آقائیان آرانی

احمد علی فرزند حسین در سال ۱۳۴۲ شمسی در محله جنگلته آران و در خانواده‌ای متدین و متوسط الحال به دنیا آمد. پدرش به کارگری و مادر او به قالی بافی و خانه‌داری اشتغال داشتند.

وی تحصیلات جدید را از مقطع ابتدایی تا پایان دوره متوسطه در آران به اتمام رساند. سپس به خاطر علاقه وافرش به علوم دینی و دروس طلبگی به مدرسه علمیه آیت الله یثربی در کاشان رفت و از مقدمات تا سطح عالی را نزد استادان آن حوزه خواند. وقتی عمامه به سرگرفت و در کسوت روحانی در آمد به دعوت اهالی محله‌های قاسمیه، بهار و سرکوچه یخچال آران در مساجد محله‌های یاد شده و شبکه بهداشت شهر تا پایان عمر نماز جماعت را اقامه نمود و ضمن آن نمازگزاران را وعظ و ارشاد کرد.

شیخ احمد علی در ایام سوگواری محرم و صفر و ماه مبارک رمضان و

دیگر مناسبت‌ها فعالیت تبلیغی داشت و مخاطبان خود را از هر قشر و طبقه‌ای که بودند بهره‌مند ساخت. وی از لحاظ اخلاقی به کمالاتی همچون خوش خلقی، سعه صدر، تواضع و فروتنی، ساده زیستی و اخلاص آراسته بود و بدین جهت در بین مردم به ویژه نوجوانان و جوانان جایگاه و محبوبیتی خاص داشت.

ایشان در یاری رسانی به طبقه مستمند و بی بضاعت و سرکشی و دلجویی از ایتام فعال بود. به بستگان و فامیل سرمی زد و ارادت خالصانه‌ای به اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام داشت. او به هنگام نام و یاد و ذکر مصائب آنان احساسش را با تأثر ابراز و اظهار می‌کرد.

سرانجام این روحانی مخلص بر اثر ناراحتی قلبی در دی ماه سال ۱۳۹۱ شمسی بدرود حیات گفت. پیکرش با احترام تشییع و در آستان حضرت محمد هلال علیه‌السلام و مکانی که به عنوان مقبره العلما تعیین گردیده است، به خاک سپرده شد. در وصیت نامه‌اش همگان را به خواندن قرآن و عمل به آن و پیروی از اهل بیت علیهم‌السلام سفارش نموده است.

ملاً حبیب الله بحرینی

ملاً حبیب الله بحرینی فرزند میرزا ابوتراب خطیب و برادرزاده آیت الله ملاً محمد جعفر از ذاکرین و روضه خوان‌های مشهور بود که در محله درب مسجد جامع آران سکونت داشت. او تکیه کلام و آغاز منبرهایش را پس از نام خدا و صلوات بر پیامبر و آل علیهم‌السلام با این دوبیتی آغاز می‌کرد:

در همه عمر اگر عبادت کنی	کعبه دو صدبار زیارت کنی
جمله کتابی که فرستاده حق	گر همه را زنی ورق در ورق
گر نبود مهر علی در دلت	آتش سوزنده بود منزلت

وی پس از وفاتش در مقبره خانوادگی آیت الله ملا محمد جعفر به خاک سپرده شد.

شیخ حسن قبایی آرانی

حسن فرزند رمضان علی در سال ۱۳۳۸ شمسی در محله میدان حاج علی اکبر آران متولد شد. پدرش به کشاورزی و مادر وی به خانه داری و قالی بافی اشتغال داشتند.

حسن پس از گذراندن دوران کودکی به مدرسه رفت. مقطع تحصیلی ابتدایی را در زادگاهش به پایان رسانید و گواهی اتمام ششم ابتدایی را گرفت.

او از نوجوانی به انجام وظایف دینی و آداب شرعی اهتمام داشت و این خصوصیت را از پدر و اجداد پدری و مادری اش به ارث برده بود. علاقه به تحصیل علوم دینی در او شکوفا شد و به جای ادامه تحصیلات جدید راهی حوزه علمیه آیت الله یثربی در کاشان گردید. دروس مقدماتی و سطح اول حوزوی را نزد استادان آن حوزه فرا گرفت و پس از آن توسط آیت الله حاج سید مهدی یثربی (۱۴۲۷ ق.) معمم شد. شیخ حسن در ایام تبلیغی و تابستانها از سوی دفتر تبلیغات ایشان به روستاهای اطراف کاشان رفت و به تبلیغ و ارشاد پرداخت. او برای نوجوانان و جوانان کلاسهای آموزش و روخوانی قرآن، بیان احکام شرعی تشکیل داد و بزرگسالان را با ذکر مواعظ اخلاقی به سیره پیشوایان دینی آشنا کرد و در برخی اوقات و مناسبت ها در مسجد محل زادگاهش مخاطبان را با بیاناتش ارشاد نمود.

این طلبه متعهد با شروع جنگ تحمیلی همانند دیگر طلاب و رزمندگان

از سوی حوزه یاد شده چند نوبت به عنوان نیروی فرهنگی - تبلیغی به جبهه اعزام شد و به فعالیت های تبلیغی پرداخت. پس از مدتی به ضایعات مغزی دچار شد و دیگر نتوانست به تبلیغ و تحصیل ادامه دهد و بدین سبب در خانه اش بستری شد. با انجام و معاینات و معالجات پزشکی ضایعات برطرف نشد و روز به روز بیماریش شدت یافت. سرانجام این طلبه مخلص پس از سال ها تحمل بیماری در تاریخ ۱۳۶۸/۲/۱ مصادف با نیمه ماه مبارک رمضان سال ۱۴۰۸ قمری به سرای باقی شتافت. جنازه اش را اهالی آران تشییع کرده و در آستان حضرت محمد هلال علیه السلام به خاک سپردند.

از ویژگی های اخلاقی شیخ حسن می توان از قناعت پیشگی، ساده زیستی تقید شدید به آداب و انجام مسائل شرعی، مداومت به ذکر و تهجد و توسل را یاد کرد.

ملاً حسن نوری

ملاً حسن فرزند ملاً محمد و دایی آیت الله آقا میرزا احمد عاملی آرانی بود. وی در محله حاج امین سکونت داشت و از واعظان و روضه خوان های معروف آران به شمار می رفت. ملاً حسن دفتر و دستکی داشت که ازدواج و طلاق های محلی را در آن ثبت می نمود. او تولیت آب و اراضی موقوفاتی را در دشت های طلق آباد و خرّم آباد آران بر عهده داشت، که عواید آن را پس از وصول برای برگزاری مراسم سوگواری و عزاداری حضرت سید الشهداء علیه السلام در ماه محرم، در محل حسینیه درب مسجد قاضی صرف می کرد.

مُهروی در ذیل قبالة جات، صلح نامه ها و عقد نامه ها در کنار مهر آیات عظام آقا ملاً محمد علی و فرزندش آقا میرزا احمد عاملی موجود است.

ملاّحسن در سال ۱۳۴۵ شمسی وفات کرد و در جوار قبرآیت الله آقا میرزا احمد عاملی به خاک سپرده شد.

شیخ حسین غیرتی آرانی

حسین فرزند محمد در سال ۱۳۴۳ شمسی در کوی بهارآران و خانواده‌ای مذهبی که پدر به قالی بافی و مادر به خانه‌داری اشتغال داشتند، متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در آران گذراند، و موفق به اخذ دیپلم گردید. از آنجا که علاقه وافری به تحصیل علوم دینی داشت و پدر به این امر راضی بود، به مدرسه علمیه آیت الله یثربی در کاشان رفت و در آن حوزه مقدمات تا سطح دوم حوزوی را خواند. با شروع جنگ تحمیلی به عنوان روحانی بسیجی و در بین سال‌های ۶۳-۱۳۶۱ به صورت داوطلب به جبهه اعزام شد، و به کارهای فرهنگی و تبلیغی پرداخت و یک نوبت هم مجروح گردید.

آقای غیرتی به هنگام ادغام نیروهای انتظامی همکاری اش را با این نیرو در واحد عقیدتی - سیاسی نیروی انتظامی شهرستان اردستان آغاز نمود و از سال ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۴ در مسئولیت ریاست عقیدتی - سیاسی نیروهای انتظامی شهرستان‌های اردستان، نطنز و کاشان خدمت کرد.

از آبان سال ۱۳۸۴ به بهداری کلّ ناجا منتقل، و به ریاست عقیدتی - سیاسی بیمارستان امام سجاد (علیه السلام) منصوب شد. پس از یک سال انجام وظیفه در قسمت یاد شده، مسئولیت عقیدتی اداره کلّ امور مالی ناجا را پذیرفت. سال بعد در معاونت عقیدتی - سیاسی اطلاعات ناجا فعالیت کرد، و آخرین مسئولیت وی در بخش عقیدتی - سیاسی اداره کلّ اتباع

خارجه بود.

ایشان ضمن فعالیت‌های یاد شده عضو فعال بسیج زادگاهش آران، نماینده امام جمعه شهرستان آران و بیدگل در طرح اقامه نماز جماعت در مدارس، و در بخش آموزش سازمان تبلیغات اسلامی معارف دینی را تدریس می‌کرد. حجت الاسلام غیرتی برادر شهید بود و به صفاتی همچون خوش خلقی و خوشرویی آراسته و همواره متبسم بود و فعالیت‌های دینی و فرهنگی قابل توجهی را در دوران خدمتش انجام داد.

سرانجام وی در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۶ پس از اقامه نماز ظهر و عصر در حالی که در محل کارش به خدمت مشغول بود، دچار عارضه قلبی گردید و پس از انتقال به بیمارستان ولی عصر (عج) ناجا به رحمت ایزدی پیوست. جنازه‌اش پس از انتقال به آران و تشییع باشکوه در آستان حضرت محمد هلال بن علی عليه السلام به خاک سپرده شد.

حسینعلی ناظم الشریعه

حاج حسینعلی معروف به ناظم الشریعه دربندی ذاکر و تعزیه خوان بود. در مکتب‌خانه‌اش خواندن و نوشتن یاد می‌داد و دروس مقدمات حوزوی را تدریس می‌کرد. ملا محمد حسین دربندی فرزند او و محمدجواد شوکت العلما و محمدرضا افتخار العلما از نواده‌هایش بودند.

سید رضا سیدیان آرانی

آقا سید رضا سیدیان فرزند آقا سید قهار در سال ۱۳۰۹ شمسی در خانواده‌ای متدین و متوسط که از سادات اصیل منطقه بودند و در محله

قدیمی سرگنگه (سردانگه) سکونت داشتند به دنیا آمد. خواندن و نوشتن و قرائت قرآن را به روش سنتی در مکتب خانه محله فرا گرفت. در جوانی ضمن اشتغال به شعربافی در اوقات فراغت مقدمات دروس حوزوی را نزد آیت الله افتخار الاسلام دربندی و حجج اسلام آقایان: حاج میرزا علی تشکری آرانی و حاج محمد حسن متوسل آرانی خواند. در ادامه متون دروس سطح را در کاشان نزد آیت الله سید فضل الله امامت (۱۳۹۸ق.) و آیت الله سید مهدی یثربی (۱۴۲۷ق.) و آیت الله حاج آقا رضا مدنی (۱۴۱۲ق.) آموخت.

با تشویق و ترغیب برخی استادان یاد شده و حمایت های مادی آقای حاج سید عباس حسینی آرانی او و چند نفر دیگر از روحانیان آران برای ادامه تحصیل به قم مهاجرت کردند. مدتی در منزل اجاره ای سکونت گزیدند و بعد از آن در مدرسه فیضیه حجره گرفته و مشغول تحصیل شدند.

آقای سیدیان متون دروس سطح متوسطه را نزد استادان مشهور وقت حوزه حضرات آیات آقایان حاج شیخ محمد تقی ستوده (۱۴۲۰ق.)، حاج شیخ مصطفی اعتمادی، حاج شیخ علی اکبر مشکینی (۱۴۲۸ق.) خواند. در این سالها اهالی محل زادگاهش نیاز مبرم حضور و وجودش را در محل احساس کردند و براین اساس از وی درخواست نمودند که برای تبلیغ و امامت جماعت مسجد محل در آران بماند. او پس از مشورت با برخی از بزرگان و استادانش این پیشنهاد و درخواست را پذیرفت و با استقرار در محل تا واپسین روزهای حیاتش ضمن حضور در حلقه دروس سطوح عالی و خارج فقه آیت الله سید مهدی یثربی به فعالیت های دینی و اجتماعی و انجام وظایف پرداخت.

از ویژگی‌های اخلاقی این روحانی وارسته آنکه با مردم بسیار خوش برخورد و صمیمی بود. در معاشرت‌ها و مجالست‌ها رفتار و گفتاری خوش داشت بسیار مؤدب و موقر و بدین جهت نزد عوام و خواص از احترام ویژه‌ای برخوردار بود.

از فقرا و مستمندان دستگیری می‌کرد و در کارهای عام المنفعه ضمن تشویق و ترغیب دیگران خود نیز پیشقدم بود. در تبلیغات و ارشاداتش تقید به بیان مسائل و احکام شرعی را داشت. او که از صوت نیکویی برخوردار بود به هنگام ذکر مصائب و مراثی اهل بیت (علیهم‌السلام) در پایان سخنرانی‌ها اشعار و سروده‌ها را تکیه بر صوت می‌خواند که موجب تأثر مخاطبان می‌گردید.

سرانجام این روحانی مردمی و مخلص در تاریخ ۱۳۷۷/۱/۱۶ شمسی بر اثر بیماری قند که سال‌ها بدان مبتلا بود و از آن رنج می‌برد دیده از جهان فرو بست و به اجداد طاهرینش ملحق شد.

اهالی آران پیکرش را با تجلیل تشییع نمودند و پس از نماز او را در ضلع غربی آستان حضرت محمد هلال بن علی (علیه‌السلام) به خاک سپردند.

ملا رمضانعلی صحافی آرانی

آخوند ملا رمضانعلی صحافی فرزند ملا جعفر در محله وشاد آران تولد یافت. از سال ولادت و چگونگی تحصیلات و استادان وی اطلاعی در دست نیست. آنچه از معمرین محلی درباره وی گفته یا شنیده شده این است که ملا رمضانعلی پس از آنکه خواندن و نوشتن و قرآن را آموخت، خود مکتب خانه‌ای دایر کرد و به داوطلبان که تعدادشان زیاد بودند، خواندن و نوشتن و قرائت قرآن را به شیوه سنتی آموزش داد.

او ضمن آموزش در مجالس سوگواری که در ماه‌های محرم و صفر و ایام دیگر تشکیل می‌شد، پس از بیان احکام و مسائل شرعی، مخاطبان را موعظه نموده و در پایان آن مرثیه می‌خواند و در اوقات سه گانه اذان می‌گفت. ملا رمضانعلی از سوی آیت‌الله آقا میرزا احمد عاملی آرانی برای اقامه نماز جماعت در مسجد میدان بزرگ آران انتخاب شد. او در آغاز مسجد یاد شده را با کمک نیکوکاران محلی تعمیر و بازسازی کرد و در اوقات سه گانه به اقامه نماز جماعت و بیان احکام و مسائل شرعی پرداخت. همسروی ملا سیده منور نیز مکتب خانه داشت و ضمن آموزش قرآن به نوجوانان دختر و پسر در مجالس زنانه مرثیه می‌خواند. خواهر همسروی ملا سیده خاور نیز از بانوان مبلغ و همکار با ملا رمضانعلی بود. ملا رمضانعلی در سال ۱۳۳۴ شمسی در آران در گذشت و پس از تشییع در مقبره آیت‌الله عاملی که خود از بنیان و اقدام کنندگان ساختمان آن بود و هم اکنون به صورت شبستان آیه‌الله عاملی در آمده است، به خاک سپرده شد.

شیخ صادق شیدائیان آرانی

صادق فرزند محمدرضا چاوش آرانی در سال ۱۳۰۸ شمسی در کوی حاج امین آران و در خانواده‌ای که متدین و مقید و مؤدب به آداب اسلامی بودند متولد شد.

خواندن و نوشتن، قرائت قرآن را در مکتب خانه محل فراگرفت و پس از آن به حرفه‌های شاگرد بنا، شعربافی، لحاف دوزی روی آورد و برای مدتی بدانها اشتغال داشت.

پدرش قاری قرآن و چاوش خوان حاجیان بیت الله و زائران عتبات عالیات و مشهد مقدّس بود و بسیار علاقه داشت که یکی از پسرانش روحانی باشد و مردم را به مسائل و احکام شرع آشنا کند. صادق از بین برادران علاقمندی خود را به این خواسته پدر ابراز نمود.

پدر بلادرنگ صادق جوان را نزد روحانی محل حجة الاسلام والمسلمین آقای حاج محمدحسن متوسل آرانی برد و از او خواست تا فرزندش را راهنمایی کند و مقدمات را به او بیاموزد.

صادق مقداری از ادبیات عرب را نزد آقای متوسل خواند. سپس با راهنمایی ایشان به کاشان رفت و در حوزه حبیب موسی علیه السلام که زیر نظر آیت الله آقا میرسید علی یثربی اداره می شد تحصیلاتش را نزد استادان آن حوزه ادامه داد. با تعطیل شدن این حوزه صادق و چندتن از طلاب و دوستان همشهری حجج اسلام آقایان سیدرضا سیدیان، شیخ سلیمان اقبالی، شیخ عزیزالله شکوری و شیخ حبیب الله قاسمی به مدرسه سلطانی (امام خمینی کنونی) رفتند و در آنجا حجه گرفته و مشغول تحصیل شدند.

آقای شیدائیان در مدرسه سلطانی از محضر حضرات آیات آقایان سیدفضل الله امامت، شیخ محمد سلیمانی، سید خلیل الله فقیه، حاج آقا رضا مدنی، شیخ عباس مؤذنی که از استادان برجسته مدارس و حوزه کاشان بودند استفاده کرد.

بعد از این دوره آقای شیدائیان و دوستانش برای ادامه تحصیل به قم هجرت کردند. در آغاز ورودشان به قم مدتی مستأجر بودند و پس از آن در مدرسه فیضیه حجه گرفتند و در مدت ۷ تا ۸ سالی در حوزه علمیه قم مشغول درس و بحث بودند و دروس سطح را با هم خواندند.

از استادان آقای شیدائیان در قم حضرات آیات و حجج اسلام آقایان حاج محمدحسن متوسل سید محمد ابطحی، حاج شیخ محمدنقی ستوده، حاج شیخ مصطفی اعتمادی، حاج شیخ علی مشکینی اردبیلی یاد شده‌اند.

شیخ صادق وقتی در قم مشغول تحصیل دوره سطح عالی بود، اهالی برخی محلات آران چون نیاز مبرمی به امام جماعت و روحانی دائمی و مبلغ برای مسجد و محل خود داشتند، از وی تقاضا کردند که این مسئولیت را بپذیرد. او با احساس مسئولیت و نیاز آنان به این درخواست پاسخ مثبت داد و با قبول این مسئولیت برای همیشه در زادگاهش ماند. وی حدود نیم قرن و تا چند ماه قبل از وفاتش در مساجد محله‌های ملاشکرالله، قدمگاه و جامع به طور دائم و موقت در اوقات سه‌گانه اقامه نماز جماعت نمود. در فرصت‌های مناسب برای نمازگزاران مسائل و احکام شرعی گفت و به وعظ و ارشاد آنان پرداخت. در محل جلسه قرائت قرآن هفتگی و در ماه مبارک رمضان هر شب، و هر جمعه جلسه دعای ندبه تشکیل داد و خود در مجالس یاد شده به ترجمه و تفسیر قرآن پرداخت.

در طول سال و اغلب مجالس وعظ و ارشاد، یادبودها و ترحیم، سوگواریهای محرم و صفر و شهادت و وفیات ائمه علیهم‌السلام، و در مقدمه محافل وزین که واعظان و مبلغان مشهور کشور به آران دعوت می‌شدند، سخنرانی کرد، سال‌ها در کانون ولی عصر علیه‌السلام و مجالس بحث و گفت و گو و آشنایی با فرقه‌های ضالّه و پاسخ به پرسشهای دینی جوانان فعالیت نمود.

در محل خود و سایر محلات دیگر به مراسم عقد و عروسی دعوت شد و خطبه و صیغه عقد بسیاری از زوجهای جوان را خواند. در گوش خیلی از

نوزادان اذان و اقامه گفت. در تشییع جنازه مؤمنان و شهیدان شرکت کرد و بر جنازه بسیاری از آنان نماز میت خواند و در مجالس و یادمان و نکوداشت شهیدان و عالمان و مبلغان دینی منطقه به ایراد سخنرانی پرداخت.

در دوران خفقان ستم شاهی در منابر و سخنرانی های خود با کنایه و اشاره از جنایات پهلوی پرده برداشت و در بیان احکام بیشتر فتاوی امام خمینی را گفت و جوانان تازه به تکلیف رسیده را به تقلید از ایشان راهنمایی کرد. در تظاهرات و راهپیمایی های قبل از پیروزی انقلاب شرکت و حضوری فعال داشت و هراز چندگاه در پایان آن سخنرانی نمود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در نهادها و ارگانهای انقلابی منطقه به عنوان مربی و استاد در کلاسهای عقیدتی، اخلاق و احکام برای نیروها درس گفت.

وقتی در آران و بیدگل نماز جمعه اقامه شد وی به عنوان امام جمعه موقت تعیین گردید. در دوران دفاع مقدس علاوه بر حضور در جبهه های غرب و جنوب عضو ستاد پشتیبانی و کمک رسانی به جبهه ها در منطقه بود.

ویژگی ها

شیخ صادق از لحاظ روحی و جهات اخلاقی به کمالات و فضایی آراسته بود و از بین آنها به دو صفت خوش خلقی و صراحت لهجه اشتهار داشت.

ساده زیستی، و بی تکلفی، تواضع و بی آلایشی، اطلاعات وسیع روز نیز از امتیازات او بود.

طبعی روان داشت هر از چندی اشعاری می‌سرود و در جمع دوستان اهل ادب می‌خواند.

کتابخانه‌ای شخصی در خانه‌اش دایر کرده بود که حدود ۶۰۰۰ جلد کتاب در موضوعات مختلف دینی و علمی داشت.

از خاطرات او...

نگارنده این سطور از آغاز طلبگی تا روزهای پایانی عمر آقای شیداییان با وی مأنوس و ارتباطی صمیمی داشتم. هرگاه به دیدنش رفتم از گذشته و خاطرات خود سخن می‌گفت. از میان آنچه برایم نقل کرد به ذکر چند خاطره از او اکتفا می‌کنم.

* آقای شیداییان از قول پدرش نقل کرد که: قبل از سال ۱۳۲۰ شمسی و بعد از آن تا سال ۱۳۴۱ بهایی‌ها در آن فعالیت تبلیغی وسیعی داشتند. با شیوه‌های چرب زبانی و کمک‌های نقدی افراد را جذب و تحت تأثیر اعتقادات خود قرار می‌دادند. در آن سالها من نسبت به اعتقادات دینی‌ام مردّد و دودل شدم. در این حال شبی از شب‌ها از خدا خواستم که خدایا راهی به من نشان ده که از این تردید و دودلی نجات پیدا کنم. همان شبی که از خدا این درخواست را کردم، در عالم رؤیا آیت الله ملامحمد جعفرآرانی را که از عالمان زاهد و پرهیزکار بود در خواب دیدم که در جایی نشسته و رحلی که قرآنی بزرگ بر روی آن بود جلویش قرار دارد. چون مرا دید شناخت و با نگاهی مخصوص در حالی که به آن قرآن اشاره می‌کرد گفت: چاوش! راه این است، چرا مردّدی؟ از خواب برخاستم متوجه شدم که راه و روش و عقیده بهایی‌ها منحرف و غلط است. از آنها فاصله گرفتم و خواب خود

را برای دیگران نقل کردم. صبح روز بعد از جریان خواب یکی از بهایی‌ها را دیدم که کتابی بزرگ به شکل همان قرآن که دیشب در خواب دیده بودم در دست دارد و به من گفت: چاوش! این کتاب را می‌فروشم. قیمتش را از او پرسیدم. گفت: چهار تومان گفتم: می‌خرم. خوب به آن کتاب نگاه کردم متوجه شدم همان قرآنی است که در عالم رؤیا روی رحل و جلوی آقای ملامحمد جعفر دیده بودم. قرآن را گرفتم دو تومان به او دادم و روز بعد بقیه پول را به او پرداختم، این قرآن نزد من موجود است.

آیت الله افتخار الاسلام در بندی آرانی به ما طلبه‌های آران سفارش کرد که هرگاه و در هر جا برای تبلیغ و ارشاد می‌روید، در آغاز منبریک مسئله شرعی برای مخاطبان خود از هر قشر و صنفی که باشند بگویید و احادیث و روایات را برای مردم به طور صحیح بخوانید.

* روزی با آیت الله افتخار الاسلام در ایوان جنوبی آستان محمد هلال بن علی علیه السلام نشسته بودیم و با هم صحبت می‌کردیم. ایشان در بین صحبت گفت: برای من هروقت مشکلی پیش می‌آید به صاحب این بقعه و بارگاه متوسل می‌شوم و از خدا حاجتم را می‌گیرم.

* از آیت الله آقا میرسید علی یشربی پرسیدم: دلیل موفقیت شما در درس و بحث و رسیدن به مقامات عالی علمی چه بود؟ ایشان گفت: توسلات به اهل بیت علیهم السلام و عنایت آنان و بعد سفارش کرد که تاریخ بخوانید و بدانید که تاریخ چیزهایی یاد می‌دهد، اهل تحقیق باشید نه تقلید و اگر تقلیدی باشید ابن الوقت می‌شوید.

وفات و مدفن

سرانجام آقای شیدائیان بر اثر بیماری قلبی در شب جمعه ۱۳۹۳/۱۱/۱۰ برابر با ۹ ربیع الاول ۱۴۳۶ در خانه اش دعوت حق را اجابت نمود و به دار باقی شتافت.

پیکر او را اهالی آران و بیدگل با احترام و شکوه تمام تشییع و پس از نماز میت در آستان حضرت محمدهلال بن علی علیه السلام به خاک سپردند. مجالس یادبود متعددی برای وی برگزار گردید و سخنرانان از خدمات دینی این روحانی مخلص تجلیل کردند. استاد شهاب تشکری برخی فضایل و ماده تاریخ وفات آقای شیدائیان را در ابیات زیر چنین آورده است:

نامش از یاد مردمان گم شد	حاج شیدائیان نشاید گفت
همه جا رهنمای مردم شد	آنکه در ذکر و فکر و همت و خیر
رفت و یک شهر در تألم شد	آنکه یک عمر در درد مردم داشت
دیدگاهش بلند طارم شد	مرغ جاننش ز تیره خاک پرید
عقل این گونه در تکلم شد	از خرد سال فوت پرسیدم
شیخ صادق ربیع دوم شد»	«گفت رفته یکی ز جمع و همین

(۱۴۳۶ ق.)

میرزا صدرالدین آرانی

میرزا صدرالدین آرانی فرزند آقا ملا محمد حسین و نوه آقا ملا محمد مهدی عاملی آرانی است. او همانند پدر و اجداد خود علوم دینی زمانش را فرا گرفت و پس از آن به سیروسلوک شرعی پرداخت. به خاطر نفس مؤثرش

مورد توجه اهالی و پناهگاه مستمندان و مظلومان بود. فرزندان وی آقا حسین و آقا محمد علی صدر بیمارستان مهر تهران را بنا نهادند. آقا صدرالدین در اردی بهشت ماه سال ۱۳۰۰ برابر ۱۳۴۰ قمری وفات کرد و در مقبره خانوادگی واقع در صحن جنوبی آستان محمد هلال بن علی علیه السلام که اکنون جزء صحن بزرگ درآمده به خاک سپرده شد.

آقا علی بحر العلوم دربندی

وی فرزند ملا محمد رضا (افتخار العلماء) از واعظان و ذاکران اهل بیت علیهم السلام بود و در محله دربند سکونت داشت. او پس از وفات در آستان محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد.

آقا علی مدیر دربندی

آقا علی فرزند ملا عباس و برادر آیت الله آقا حسین دربندی (افتخار الاسلام) از واعظان و خطیبان آران بود که مکتب خانه هم داشت. در آران وفات کرد و در مقبره آیت الله ملا محمد جعفر به خاک سپرده شد.

شیخ عزیز الله شکوری آرانی

عزیز الله فرزند استاد یحیی در سال ۱۳۱۰ شمسی در محله وشاد آران متولد شد.

استاد یحیی فرزند استاد حسن مردی صالح و پرهیزگار و در ضمن اشتغال به کشاورزی قنایی و کارشناسی مربوط به قنات را انجام می داد. جد مادری استاد یحیی ملا محمد حسین آرانی از عالمان عصر خود به شمار می رفت.

مادر عزیزالله سیده ستاره بیگم دختر میرزا سید حسن شریفیان، زنی پارسا و از خانواده‌ای متدین و سرشناس بود.

عزیزالله پس از گذراندن دوران کودکی در شش سالگی به مدرسه هدایت آران رفت و دوره ابتدایی را در آنجا به پایان رسانید. وقتی خواست تحصیلاتش را ادامه دهد به بیماری دیفتری سختی مبتلا گردید. والدین برای درمان و بهبودی او تلاش کردند و ضمن آن بانذر و توسل به اهل بیت علیهم السلام شفای او را از خدا خواستند. مادرش گوشواره‌های خود را نذر بقعه آقا علی عباس علیه السلام (در بادرود) نمود و زیربالین فرزندش گذاشت و با پدر عهد بست چنانچه پسر سلامتی خود را باز یابد او را برای تحصیل علوم دینی به حوزه علمیه بفرستند.

چند روزی گذشت. در یکی از شب‌ها که عزیزالله در بستر بیماری خوابیده و مادر در کنار او آرمیده بود ناگهان از خواب برخاست و سالم و سرحال راه رفت و شادی کرد. مادرش نیز بیدار شد و از رفتار او تعجب نمود و سؤال کرد چه شده است؟ عزیزالله به مادر گفت: مادر! در عالم خواب شخصیتی به بالینم آمد و خود را علی اکبر فرزند امام حسین علیه السلام معرفی کرد. او انگشت سبابه‌اش (انگشت نگاری) را بر روی سرم همان جای مسح کشید و گفت: تو خوب شدی، از جایت برخیز و من از بستر برخاستم.... والدین خوشحال شده گوسفندی را برای شفا و سلامتی او ذبح کرده و به همسایگان و مستمندان دادند. پس از آن مادر نذرش را ادا نمود. و جای انگشت به صورت خطی بر روی سر عزیزالله باقی ماند.^۱

۱. همسر آقای شکوری سرکار خانم مرضیه کمال آرانی این قضیه را دو هفته قبل از وفات خود نقل کرد.

استاد یحیی بعد از مدّتی فرزندش را نزد روحانی محل حجة الاسلام و المسلمین حاج محمد حسن متوسل آرائی برد و از او خواست تا مقدّمات دروس حوزوی را به او بیاموزد.

پس از آن عزیرالله بخشی از مقدّمات را هم نزد آیت الله دربندی خواند و ادامه دروس را در کاشان، حوزه حبیب بن موسی (علیه السلام) که زیر نظر آیت الله آقا میرسید علی یثربی اداره می شد نزد دیگر استادان فرا گرفت. با تعطیل شدن این حوزه آقای شکوری به اتفاق دوستان اهل علم و همشهریان شب حجب اسلام آقایان سید رضا سیّدیان شیخ سلیمان اقبالی، شیخ حبیب الله قاسمی، شیخ صادق شیداییان، شیخ عباس یوسفیان در مدرسه سلطانی (امام خمینی) کاشان حجره گرفتند و دیگر متون درسی سطح اول حوزوی را نزد حضرات آقایان سیّد خلیل الله فقیه (۱۳۹۰ ق.)، شیخ محمد سلیمانی (۱۳۸۷ ق.) و شیخ عباس مؤذن خواندند.

در این سال ها آقای حاج سیّد عباس حسینی از تاجران نیکوکار و مبارز آران که با حجة الاسلام و المسلمین حاج محمد حسن متوسل دوست و همفکر بوده و همکاری هایی در امور دینی محل داشتند از آقای شکوری و دوستانش خواستند چنانچه برای ادامه تحصیل به قم مهاجرت کنند کمك هزینه تحصیلی آنان از سوی وی پرداخت خواهد شد. آقای شکوری و رفقای او پیشنهاد یاد شده را پذیرفتند و برای ادامه تحصیل به قم عزیمت کردند آنان در آغاز تحصیل خانه ای اجاره نمودند و پس از مدّتی در مدرسه فیضیه حجره گرفته و به تحصیل پرداختند.

آقای شکوری شروح لمعه و قوانین الاصول و دروس دیگر را در محضر حضرات آیات آقایان شیخ محمد تقی ستوده میرزا علی اکبر مشکینی

اردبیلی و شیخ مصطفی اعتمادی خواند.

او در این سال‌ها که هجده، نوزده سال از عمرش را پشت سر گذاشته بود، توسط آیت‌الله آقا میرزا احمد عاملی آرائی عمامه به سر نهاد و ملبس گردید و در ایام تبلیغی محرم و صفر و ماه مبارک رمضان در آران و روستاهای کاشان به تبلیغ و ارشاد پرداخت...

اهالی کوی وشاد آران پس از رحلت آیت‌الله عاملی برای امامت جماعت مسجد محل از آقای شکوری درخواست کردند که این مسئولیت را بپذیرد و فعالیت‌های تبلیغی خود را در این مکان و محل انجام دهد. او پس از مشورت با برخی استادان و بزرگان محلی عهده دار امور یاد شده گردید و از آن پس به عنوان روحانی محل و مبلغ رسمی شهر مطرح شد. وی در ایام تحصیلی در دروس سطوح عالی و پس از آن در درس خارج فقه آیت‌الله سید مهدی یثربی حاضر شد و از وی بهره‌های علمی برد.

فعالیت‌ها

آقای شکوری از زمانی که معمّم شد تا پایان عمر به امامت جماعت و تبلیغ و ارشاد و سایر فعالیت‌های دینی و اجتماعی پرداخت.

او متجاوز از ۵۰ سال در مسجد وشاد و دیگر مساجدی که خود مؤسس آنها بود اقامه نماز جماعت نمود و اهالی را ارشاد و راهنمایی کرد. شیوه تبلیغی‌اش این بود که مطالب مفید و ارزنده را با مطایب و لطایف بیان می‌کرد. گفتار نیکو و ملایم او موجب جذب مخاطبان به وی و شهرتش گردید.

حجة الاسلام شکوری در امر حلّ و فصل اختلافات خانوادگی، محلی و

رفع مشکلات شخصی بین مردم و یا مردم با مسئولان اجرایی تلاشی ویژه داشت. صراحت کلام، لطافت بیان و خوش برخوردی او در میانجیگری‌ها، مفید و کارساز بود. گاه مشکل یا مشکلاتی را که بین اشخاص یا دستگاه‌های دولتی و محاکم ممکن بود سال‌ها طول بکشد او در یکی دو نشست خودمانی حلّ و موجبات رضایت طرفین را فراهم می‌کرد و قضیه را خاتمه می‌داد... نیز برخی اوقات مسئولان اجرایی را که موجب نارضایتی اربابان رجوع می‌شدند در محل خدمتشان حضور می‌یافت و تذکرات لازم را ابلاغ می‌نمود...

ویژگی‌های اخلاقی

حسن خلق

نخستین ویژگی آقای شکوری که زبانزد عام و خاص بود خوش خلقی، چهرهٔ بشاش و متبسمش بود. در گفت و گوها و محاورات معمولی و تعارفات و نیز هنگام سخنرانی و ارشاد آن چنان خوش سخن، باوقار و مؤدب بود که آشنا و غریبه مجذوب اخلاق و گفتارش می‌شدند.

تواضع

آقای شکوری انسانی متواضع، بی‌ریا و مخلص بود. در برخورد با هر قشر و طبقه‌ای از کوچک و بزرگ در سلام کردن سبقت می‌گرفت. ارادت و علاقهٔ خاصی به اهل علم و روحانیان داشت. نسبت به تحصیلکرده‌ها در هر سطح و موقعیتی که بودند اظهار وجد و خوشحالی می‌کرد. در مواجهه و برخورد با محصلان و دانشجویان ضمن ابراز علاقه، آنان را به ادامهٔ تحصیل و خوب درس خواندن و خدمت به مردم تشویق و ترغیب می‌نمود.

غمخواری و ایثارگری

از دیگر ویژگی‌های آقای شکوری دوستی و معاشرت، غمخواری با مستمندان و بیچارگان و کمک به آنها بود. با آنکه خود عیال وار و خانواده شلوغی (۱۳ نفری) را اداره می‌کرد، مع الوصف آنان را بر خود و خانواده‌اش ترجیح می‌داد. برخی خانواده‌ها و اشخاص بی بضاعت که بخاطر مناعت طبع، ناداری و فقر خود را اظهار نمی‌کردند و او از احوال آنها اطلاع کامل داشت، شبانه با موتور سیکلتش - که تا روزهای آخر عمر تنها وسیله دست و نقلیه‌اش بود - به منازل آنان می‌رفت و ضمن دلجویی کمک‌های نقدی و جنسی خیرین و نیکوکاران محلی و غیره را تقدیم آنها می‌کرد. نکته قابل ذکر اینکه آقای شکوری به ملاحظه آنکه ممکن است برخی مستمندان و مراجعه کنندگان به وی معطل بمانند و یا با مشکل مواجه شوند و او به نوعی با آنها همدردی کرده باشد هیچگاه برای زیارت و یا سیاحت به داخل و خارج کشور سفر نکرد. نویسنده این سطور چند بار به وی پیشنهاد کرد لا اقل يك بار به مشهد مقدّس سفر بنماید، ایشان اظهار نمود ان شاء الله اگر فرصتی مناسب پیش آید به مشهد خواهم رفت.

خدمات ماندگار

آقای شکوری فعالیت‌هایی هم در جهت امور دینی و فرهنگی و اجتماعی انجام داد. او با بی‌قراری و تلاش شبانه روزیش خدمات شایان ذیل را در کارنامه‌اش ثبت و نام خود را در شمار مبلغان خیر و نیکوکاران منطقه جاودان ساخت.

۱. تجدید بنا و ساخت مساجد

مسجد وشاد آران از مساجد قدیمی و مشهور و محل اقامه نماز جماعت آیات عظام آقایان ملا محمد علی عاملی و فرزندش آقا میرزا احمد و ملا محمد حسن داعی بود. پس از ارتحال آیت الله آقا میرزا احمد آقای شکوری امامت جماعت محل را بر عهده گرفت و سال ها در این سنگر، انجام وظیفه کرد، از آن جا که این مکان مقدس به تعمیرات اساسی و توسعه نیاز داشت بدین منظور در سال ۱۳۵۳ شمسی با همکاری و مساعدت اهالی محل فضا و نمای مسجد قدیمی را با نقشه و طراحی جدید تجدید بنا و به صورتی که بهتر و بیشتر مورد استفاده قرار گیرد در آورد. هم اکنون این مسجد از مراکز دینی فعال محل و شهر آران می باشد.

۲. مسجد شهید مصطفی خمینی

این مسجد با اقدام و تلاش آقای شکوری و همیاری و مساعدتهای ساکنان و نیکوکاران محل هم نام با محل در سال ۱۳۵۳ شمسی احداث گردید. آقای شکوری برای مدتی در این مسجد نماز جماعت اقامه نمود و پس از ایشان روحانیان بومی مسجد را اداره کرده و فعالیت های تبلیغی ادامه دارد.

۳. مدرسه نوبنیاد

قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در آران مدرسه راهنمایی پسران و دختران مختلط بود. آقای شکوری به مسئول وقت اداره آموزش و پرورش اعتراض کرد. مسئول اداره در پاسخ به اعتراض ایشان گفت: زمین آماده داریم، چنانچه شما ساخت و ساز آن را بر عهده گرفته و بسازید دانش آموزان را

جدامی کنیم. آقای شکوری برای چند ماه مهلت خواست و زمین مزبور را در اختیار گرفت. او با کمک و یاری مردم در مدت ۴ ماه مدرسه‌ای وسیع با ۱۶ کلاس و اطاق دفتر و سرویس بهداشتی ساخت و در اختیار اداره گذاشت. به هنگام نامگذاری و افتتاح رئیس اداره به آقای شکوری پیشنهاد کرد که این مدرسه به نام شما باشد. او این پیشنهاد را نپذیرفت و در جواب گفت: مدرسه‌ای را که مردم هزینه‌اش را پرداخته‌اند من به نام خود نمی‌کنم. این مدرسه در آغاز به نام مدرسه نوبنیاد افتتاح گردید و بعدها به یاد و نام شاعر بزرگ منطقه ملا سلیمان صباحی بیدگلی تغییر نام یافت.

۴. صندوق قرض الحسنه

به جهت رفاه حال طبقه مستمند و متوسط الحال آقای شکوری در اردی بهشت ماه سال ۱۳۵۸ شمسی اقدام به تأسیس بانک قرض الحسنه نمود. در آغاز با اجاره محلی کوچکی و کادری محدود که آشنای به مسائل بانکی بودند فعالیتش را با همکاری و پشتیبانی مالی صندوق جاوید کاشان، موجودی مشتریان و برخی خیرین شروع کرد. مراجعات و استقبال عمومی از این کار خدا پسندانه موجب گردید که آقای شکوری زمین وسیعی را در خیابان ۱۷ شهرپور از اداره اوقاف اجاره کرد و ساختمان بزرگتری را برای محل صندوق ساخت و به نام صندوق قرض الحسنه امام حسین (علیه السلام) آن را به آن رسمیت بخشید. هیئت امناء تشکیل داد و با ثبت صندوق تا پایان عمر خود رئیس هیئت مدیره آن گردید. کادر اجرایی این صندوق سالهاست به طبقات مختلف اهالی خدمت رسانی می‌کنند.

۵. درمانگاه

نیاز مبرم ساکنان محلات مرکزی آران به یک مرکز درمانی موجب گردید که آقای شکوری به اتفاق حجج اسلام آقایان سیدیان و اقبالی آستین همت را بالا زده و برای خدمات درمانی نخست منزلی را در محل میدان بزرگ اجاره کرد و مدتی با همکاری پزشکان محلی و کادر ضروری با وسایل مختصر به ویزیت بیماران و انجام خدمات و کمک‌های اولیه پرداختند. با فعال شدن این مرکز و مراجعات فراوان، وی با خیرین بومی و غیره و تلاش بیشتر کمک‌ها و مساعدت‌های قابل توجهی را جذب نمود و ساختمان درمانگاه را در مکان و فضایی وسیع‌تر در سال ۱۳۵۸ شمسی ساخت و به تجهیزات آن پرداخت و برای بهره‌برداری بهتر و بیشتر ساماندهی کرد.

در نیمه شعبان سال ۱۳۹۴ (۱۳۵۳ شمسی) درمانگاه جدید را که به نام حضرت ولی عصر (عج) نامگذاری شده بود، توسط حجة الاسلام شیخ احمد کافی (واعظ مشهور) افتتاح و به ارائه خدمات درمانی مشغول گردید. در سال ۱۳۵۸ شمسی درمانگاه یاد شده تحت پوشش وزارت بهداشت و درمان قرار گرفت و از آن پس تاکنون این مرکز به ارائه خدمات درمانی و بهداشتی مراجعان می‌پردازد.

۶. ارتقاء بخش آران

از دیگر اقدامات این روحانی فعال می‌توان از، تلاش وی برای ارتقاء بخش آران به شهرستان و سرعت بخشی در استقرار ادارات و نهادهای اجرایی را ذکر کرد. وی در آغاز این امر تمام وسایل و ملزومات کاری اداره ثبت و احوال را از پیش فراهم نمود و با پیگیری‌اش اداره یاد شده نخستین اداره‌ای بود که در

شهرستان مستقر گردید.

وفات و مدفن

سرانجام این روحانی مخلص و کوشا در تاریخ ۲۵ / ۸ / ۱۳۸۴ پس از ادای نماز جماعت مغرب و عشا در مسجد وشاد و مراجعت به منزل بطور ناگهانی دچار ایست قلبی گردید و در ۷۴ سالگی درگذشت.

اهالی آران و بیدگل پیکر او را با احترام و شکوه و در حالی که به سینه می زدند و اشک از دیدگان بسیاری از تشییع کنندگان جاری بود بر روی دستان خود تا آستان حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام) حمل کردند و پس از غسل و کفن و ادای نماز میت در جوار عالم ربّانی آیت الله میرزا احمد عاملی که هم اکنون به شبستان آیت الله عاملی نامگذاری شده به خاک سپردند. مجالس متعددی برای یاد بود وی منعقد گردید و سخنرانان از خدمات و اقدامات وی تجلیل کردند.

تاریخ وفات و برخی صفات آقای شکوری را شاعر معاصر آقای عباس امینیان آرانی در ابیات زیر چنین آورده است:

اهل خیر و کرم و جود و سخا نوع پرست به جز این بذردر این صفحه ایام نکشت
پیشوا بود به مسجد چون نمازش را خواند رفت در خانه و این زندگی تلخ بهشت
در پی جستن تاریخ خرد گفت به وجد شد عزیز الله مهمان محمد به بهشت
«۱۴۲۶ق.»

آخوند ملا علی اکبر

وی از اجداد خانواده بیضایی آرانی است. اهل علم و دانش و فردی

خوش ذوق بوده و در آران به تبلیغ و ارشاد اشتغال داشته است. او پس از وفات در آستان محمد هلال بن علی علیه السلام دفن شد. از فرزندان او ملا محمد آرانی متخلص به روح الامین یاد شده است.^۱

آقا فضل الله وفا آرانی

فضل الله وفا، معروف به آقای امام دربندی فرزند ملا محمود امام جمعه و برادر استاد نظام وفا در آران متولد شد. نزد پدر مقدمات و شرعیات را آموخت و در کسوت روحانی درآمد. او بیشتر اوقات با باجناقش آیت الله افتخار الاسلام دربندی همنشینی و مصاحبت داشت و در کارهای اجتماعی با او همکاری می کرد. آقای امام سال ها در مساجد بابا حاجی دربند و سرکوجه یخچال و آب پخش نماز جماعت اقامه نمود. او در سخاوت و شجاعت مشهور بود و بسیاری از موقوفات و منطقه را حفظ کرد. سرانجام آقای امام در سال ۱۳۵۱ شمسی بدرود حیات گفت و در مقبره آیت الله دربندی در ضلع شرقی بقعه حضرت محمد هلال علیه السلام دفن شد. آیت الله سید محمد باقر مصطفوی کاشانی فرزند همسروی از شوهر دیگر بود.

شیخ علی اکبر واعظ نیا

علی اکبر فرزند عباس در سال ۱۳۰۴ شمسی در کوی ده نو آران متولد شد.

پدرش مستخدم مدرسه دولتی شاه عباس کبیر در محله جنگلته بود. او پس از گذراندن دوران کودکی و نوجوانی به قالی بافی و شعر بافی روی

۱. تاریخچه علم و ادب در آران و بیدگل، ص ۵۵.

آورد، و ضمن اشتغال به کار و کسب در کلاس های اکابر (بزرگسالان) دولتی که شب ها تشکیل می شد شرکت کرد و خواندن و نوشتن و پس از آن قرآن و شرعیات را نزد روحانیان محل فرا گرفت.

از آنجا که علاقه داشت مردم را به وظایف دینی آشنا کند چند سالی از عمر خود را در کاشان و آران صرف یادگیری دروس حوزوی نمود و برای تبلیغ و ارشاد آمادگی پیدا کرد.

به جهت نیاز روستائیان اطراف کاشان به روحانی و درخواست آنان از بیت آیت الله یثربی آقای واعظ نیا توسط آیت الله آقا میر سید علی یثربی معمم شد و از سوی ایشان برای تبلیغ و ارشاد به مناطق یاد شده اعزام گردید. او هر هفته شبهای جمعه و در طول سال ایام تبلیغی را در روستاها به وعظ و ارشاد پرداخت و بقیه ایام سال را در آران صرف فعالیت های تبلیغی و کسب و کار کرد.

در چهل سالگی هم به خاطر عشق و علاقه اش به ادامه تحصیل با برخی از دوستان روحانی همشهری به قم رفت و چند سالی را به درس و بحث گذراند. در این سال ها همسرش به بیماری سختی مبتلا گردید. کثرت اولاد و بیماری همسر او را از ادامه تحصیل بازداشت و ناچار شد که در خانه به پرستاری همسر و تربیت فرزندان بپردازد. او ضمن این کار فعالیت تبلیغی خود را به صورت وعظ و ارشاد و امام جماعت در مساجد و مدارس دولتی در آران ادامه داد.

آقای واعظی تا واپسین روزهای حیاتش بهترین پرستار و مونس برای همسر و پدر در اداره امور خانه برای فرزندان بود. از خصوصیات این روحانی سستی این بود که تقید شدیدی به مسائل و احکام شرعی داشت و

از این بابت در آغاز بیماری همسرش کمک‌های اولیه را از مراکز درمانی فرا گرفت و برخی از کارهای ضروری درمانی وی را انجام داد. بسیار ساده زیست و خوش مشرب بود و صراحت لهجه داشت. سخنرانی‌ها و مواعظش شیرین و توأم با مطایب و دلسوزی بود. سرانجام وی در تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱۶ بر اثر ایست قلبی دارفانی را وداع گفت و به سرای باقی شتافت. جنازه‌اش با شکوه تشییع و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام دفن شد.

سید قاسم سجادی هاشمی

سید قاسم فرزند سید محمد حسن در سال ۱۳۳۵ شمسی در مزار شریف افغانستان به دنیا آمد. پس از سوادآموزی و خواندن مقداری از دروس حوزوی در زادگاهش، برای ادامه تحصیل و به خاطر آنکه از روحانیون مبارز و انقلابی و از طرفداران امام خمینی بود، به ایران مهاجرت کرد. مدتی در مشهد، سپس در قم و بعد از آن در اصفهان تحصیلاتش را ادامه داد. سید قاسم پس از سال‌ها تحصیل در حوزه‌های یاد شده به آران آمد و برای همیشه در این شهر اقامت گزید و در مجالس درس و بحث حوزه‌های کاشان و آران حاضر شد. ایشان تا پایان عمر به امامت جماعت در مساجد منطقه اشتغال داشت و ضمن آن به وعظ و ارشاد پرداخت.

سرانجام این روحانی مهاجر در سال ۱۳۹۲ شمسی بر اثر بیماری در آران درگذشت و در ضلع شرقی بقعه حضرت محمد هلال علیه السلام و مکانی که به عنوان مقبره العلما تعیین گردیده است به خاک سپرده شد.

ملاً محمد مؤمن آرانی

ملاً محمد مؤمن فرزند حاج عبدالرحیم آرانی از دانشمندان آران می باشد که در سال ۱۲۰۰ قمری می زیسته و دارای آثاری بوده است. به اهتمام وی ضریحی برای قبر حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام ساخته و نصب شد.^۱ مدفن وی در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام واقع است.

ملاً محمد آرانی (روح الامین)

ملاً محمد آرانی فرزند آخوند ملاً علی اکبر در سال ۱۲۲۵ قمری در آران متولد شد. با سپری کردن دوران کودکی خواندن و نوشتن را فرا گرفت. و پس از آن تحصیلات ابتدایی و مقدمات دروس حوزوی را در زادگاهش آموخت. برای ادامه تحصیلات حوزوی نخست در حوزه کاشان و پس از آن در حوزه اصفهان متون درس دوره های سطوح متوسط و عالی را نزد استادان مربوطه خواند بعد از آن با اندوخته های علمی اش به آران بازگشت و به فعالیت های دینی اشتغال ورزید. ملاً محمد به خاطر ذوق سرشار و طبع روانش اشعار فراوانی در موضوعات مختلف سرود و تخلص «روح الامین» را برای خود انتخاب کرد. برخی از آن اشعار نزد بازماندگان موجود است. روح الامین از مبتکران و بنیانگذاران تعزیه خوانی حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام در منطقه آران و بیدگل و کاشان بوده و بسیاری از متون دستگاه های تعزیه از سروده های اوست.

سرانجام ملاً محمد در سال ۱۲۸۸ قمری در آران بدرود حیات گفت و در صحن جنوبی آستان محمد هلال بن علی علیه السلام دفن گردید. برای وی سه

۱. ستارگان فروزان، علی تشکری، ص ۵۸.

پسربه نام‌های ملا علی اکبر، محمد صادق و محمد رضا ذکر شده که میرزا محمد رضا با تخلص ابن روح از سخنوران منطقه به شمار می‌رود. از میان سروده‌های روح الامین ابیاتی از قصیده‌ای را که در توصیف بهار و مدح حضرت علی علیه السلام سروده می‌خوانید:

وزیده باد بهاری دگر ز طرف چمن	نمود در بدن غنچه چاک پیراهن
زهر طرف به مشام آیدم شمیم عبیر	مگر به خاک در آمیختند مشک ختن
دوباره رشک ارم گشت ساحت بستان	ز لاله و گل و ریحان و سنبل و سوسن
خوشست لاله گلگون بویژه فصل بهار	کنار جوی و لب سبزه و جمال حسن
رقیب اگر گندم پاره پاره از دم تیغ	تورا ز کف ندهم تا صف جزا دامن
مگر به درگه سلطان دین نهم رخ عجز	که دادمن بستاند همی ز چرخ کهن
ندانم این دم عیسی است یانسیم بهار	که مرده را ز فرح روح می دمد به بدن
بهر نفس که کنم یاد عارضت جانا	ز دیده اشک فرو ریزدم چو ویس قرن
سپهر جود و عنایت امیر ملک کرم	وصی احمد مرسل اب حسین و حسن
ستون خانه اسلام زوج دخت رسول	علی ولی خداوند قادر ذوالمن
ز ذوالفقارش آنجا که اوفتد شرری	بود چو برق که افتد به جانب خرمن
به رزم آیدش آواز جبرئیل به گوش	که ای غضنفر صد آفرین و صد احسن
بود چو مهر درخشان نهان به زیر سحاب	به جسم اطهر چون پر شد آهنین جوشن
گدای کوی و را فخرهاست بر قارون	دلیل راه و را طعمه هاست بر قارن
تورانه «روح الامین» حد وصف سالاری	که جبرئیل ز مدحت گراییش الکن

دل عدوی تو شاها ز غم بود ویران دل محبّ تو چون گلشن از رخت روشن

آقا محمد حسن صدر

محمد حسن صدر فرزند ملاّ شیخ محمد آرانی از واعظان و روضه خوان های آران بود که در محله درب مسجد جامع آران سکونت داشت. او از منسوبین آیت الله آقا ملاّ جعفر بحرینی بود. در سال ۱۳۷۶ قمری وفات کرد و در جوار قبر آیت الله آقا میرزا احمد عاملی دفن شد. آقایان جواد و محمود صدر از فرزندان او یاد شده اند.

ملاّ محمد حسن

محمد حسن چهارمین فرزند ملاّ غلامرضا آرانی است که در سال ۱۲۳۱ قمری در آران قدم به عرصه وجود گذاشت. نزد پدر و دیگران درس خواند و پس از آن به تبلیغ و ارشاد پرداخت. وی در سال ۱۳۰۱ قمری بدرود حیات گفت و در مقبره خانوادگی ملاّ محمد جعفر که در جنب بقعه حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام) است به خاک سپرده شد. برای ملاّ محمد حسن چهار پسر ذکر شده که نخستین آنها آیت الله ملاّ محمد جعفر و سه پسر دیگر حجج اسلام آقایان ملاّ محمد باقر، ملاّ غلامرضا معروف به آقا کوچک و میرزا ابوتراب خطیب بودند هر چهار فرزند پس از وفات در مقبره خانوادگی و جوار پدر مدفونند.

حاج آقا مهدی عاملی آرانی

آقا مهدی فرزند آیت الله آقا میرزا احمد عاملی در آران تولّد یافت. نزد پدر

مقداری درس خواند و پس از آن معمّم شد بعد از رحلت پدر، تازمانی که در قید حیات بود، در مسجد جامع آران نماز جماعت اقامه نمود و در مجالس سوگواری ایّام محرّم و غیر آن به وعظ و ارشاد و روضه خوانی پرداخت و به موقع ذکر مصایب اهل بیت علیهم السلام بسیار می‌گریست.

وی جهت رفاه اهالی، مجوّز دفتر ثبت ازدواج گرفت و یکی از اتاق‌های منزلش را بدین امر اختصاص داد. از اقدامات شایسته حاج آقا مهدی، اهدای تعداد زیادی از کتاب‌های پدر و اجداد خود به ویژه بیش از ۸۰ نسخه خطی نفیس به کتابخانه آستان محمد هلال بن علی علیه السلام می‌باشد.

سرانجام آقای عاملی در سال ۱۳۵۸ شمسی بر اثر کهولت سن درگذشت و در مقبره خانوادگی و جوار پدر، که هم‌اکنون به صورت شبستان آستان حضرت هلال بن علی علیه السلام درآمده به خاک سپرده شد.

شیخ نعمت الله گل آرائی

نعمت الله فرزند غلامحسین و نوه دختری ملا محمد جواد توکلی معروف به شوکت العلماء در تاریخ ۱۳۴۱/۸/۲۵ در محله دربند آران زاده شد.

پدرش به مشاغل دولتی و مادر وی به خانه‌داری اشتغال داشت.

وقتی نعمت الله به سن قانونی رسید، در زادگاهش به مدرسه رفت و مقاطع ابتدایی و متوسطه را خواند، و در رشته علوم انسانی دیپلم گرفت.

در سال ۱۳۶۰ در دوران دفاع مقدّس برای انجام خدمت نظام وظیفه به کردستان اعزام شد و پس از اتمام این دوره به آران بازگشت.

در این سال‌ها عشق و علاقه درونی او به تحصیل علوم دینی از یک جهت، و ادامه راه عالمان اجداد مادری اش از سوی دیگر او را بر آن داشت،

تا اینکه در این راه گام نهاد. وی در سال ۱۳۶۳ شمسی برای کسب معارف دینی، به حوزه علمیه آیت الله یثربی کاشان رفت و تحصیلاتش را آغاز کرد. آقای گل آرائی مقدمات و دوره های سطح را نزد استادان آن حوزه از جمله حضرات حجج اسلام و آیات عظام آقایان حاج شیخ حسن صراف زاده، سیداسدالله خراسانی و حاج سیدمهدی یثربی خواند و سطوح را به پایان رسانید. پس از آن در امتحانات شورای مدیریت حوزه علمیه قم که برای داوطلبان و درخواست کنندگان اجازه تدریس برگزار می شد، شرکت نمود و بعد از قبولی و دریافت گواهی نامه تارozهای پایانی عمرش در مدارس علمیه آیت الله یثربی، آیت الله مصطفوی، آیت الله اعتمادی کاشان و امیرالمؤمنین آران مقدمات و سطح اول را تدریس کرد.

وی در طول سال های تحصیلی ضمن تدریس، در ایام تبلیغی ماه های مبارک رمضان و محرم و صفر در کاشان و آران و بخش های اطراف آن به تبلیغ و ارشاد پرداخت، و در مساجد مختلف شهرهای کاشان و آران به صورت موقت امام جماعت بود.

ایشان از لحاظ اخلاق و رفتار مؤدب، خوش برخورد بود و صفت سخاوت و گذشت را از نیاکان خود به ارث برده بود. وی در تحصیل و تدریس بسیار فعال و جدی بود، و در حوزه هایی که تدریس کرد، شاگردان از تدریس و برخورد های اخلاقی او بهره بردند. نیز همدرسان و همدوره ای های زمان تحصیلش از تهجد و تقید او به مسائل شرعی به نیکی یاد می کردند.

سرانجام آقای گل آرائی که افتخار برادری شهید را هم داشت در تاریخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۸ بر اثر سکتۀ قلبی درگذشت. جنازه اش پس از تشییع، در ضلع شمال بقعۀ محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد.

طالاب شهید

شهید ابوالفضل رحیم

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۶/۲/۹، منطقه فاو.

فرازی از وصیت نامه: ... وضوی شهادت گرفته‌ام ان شاء الله اگر خدا بخواهد این دفعه آخرین مرتبه است که به جبهه می‌آیم...

شهید ابوالفضل صبوری آرانی

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۱/۲۰، عملیات والفجر ۸، منطقه فاو.

فرازی از وصیت نامه: ... اسلام با خون هزاران شهید و معلول به ثمر رسید و بارور شد و ما از درخت اسلام و شکوفه‌هایش که احادیث و پند و اندرزهاست استفاده می‌کنیم... پدر و مادر و برادر و خواهرم! از شما

می‌خواهم که پس از شهادت من ناراحت و افسرده نباشید. دستهای خود را به آسمان بلند کنید و بگویید پروردگارا! تو را شکر می‌گوییم که به ما توفیق دادی که ما هم با دیگر خانواده‌های شهدا در جنگ با دشمن شریک باشیم...

شهید ابوالفضل عباسی

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۳، عملیات کربلای ۴، اروندرود.

فرازی از وصیت نامه: ... مسئولان باید بدانند که ریاستی که دارند فقط و فقط به علت جانبازی‌های جوانان و فداکاری‌ها و از خودگذشتگی‌های این امت شهید پرور است و بدانید که مسئولیت شما در قبال خون شهدا بیش از دیگران است...

شهید احمد خزّمی آرانی

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۷، عملیات رمضان ۵.

فرازی از وصیت نامه: ... هر کس می‌خواهد خود را بسازد به جبهه بیاید چون جبهه جای آدم سازی است. پدر و مادر عزیزم! قبل از اینکه جبهه به من احتیاج داشته باشد من به آن احتیاج دارم. در رعایت اخلاق اسلامی نهایت سعی خود را بکنید و از دلبستگی به مادیات چنانچه مایه سست شدن ایمان شما گردد حذر کنید و در عوض به معنویت بپردازید. پشتیبان روحانیت باشید چرا که آنان سرچشمه و تبلور انقلاب و راهنمای دینند...

شهید اصغر پیردهقان (احمدی نژاد)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱۰، عملیات والفجر ۲، منطقه حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: ... همیشه در صحنه باشید و تبلیغات سوء دشمنان اسلام در شما اثر نکند و مشکلات عامل خستگی شما نشود... از پدر و مادرم می‌خواهم که در تمام مراسم مخصوصاً سر قبر آمدن تجمّلات را به حدّ اقل برسانند...

شهید اصغر مدّبر نژاد

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۲، عملیات فتح المبین، منطقه شوش.

سردار شهید حاج شیخ جواد قاسم پور آرانی

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، منطقه اروندرود.

فرازی از وصیت نامه: ... شهید از همه اجتماع و همه کس می‌باشد. پدر و مادر و خواهران، مصیبت فراق شهیدان سنگین است، اما همه از آن خدا و همه باید بر او توکّل نماییم و اگر یک روز هم انسان از این دنیا رهایی پیدا کند، بهترین چیز خواهد بود... اگرما کاری در مقابل خون شهدا انجام نداده‌ایم عذر خواهیم، ما را حلال کنید. اما ای خانواده شهدا! شما بیدار باشید که حربه به دست افرادی که می‌خواهند خود پرستی و قدرت طلبی کنند قرار نگیرد. امروز حاکمیت قانون و امام است، که باید حکم کند و

شما بعنوان پیشتازان انقلاب هستید و در آینده شما باید بیدار باشید...

شهید رضا دهنویان آرانی

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۳، عملیات خیبر، منطقه طلائیّه.

فرازی از وصیت نامه: ... شکر گزارم آفریدگار بی شریک و بی همتا را که اگر شهادت را نصیب من نفرمود لکن توفیق عطا و عنایت فرمود که بار دیگر به جانب حقیقی ترین دانشگاه الهیات (جبهه) هدایت و راهنمایی گردم... ای آنانی که تنها وصیت شهدا را شعار قرار داده اید خدا گواه است فردا در پیشگاه حضرت احدیت و نزد شهدا مسئول هستید...

شهید عباس علی الماسی مقدّم

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۱۱/۱۷، عملیات والفجر مقدماتی، منطقه فکّه.

فرازی از وصیت نامه: ... مرا کسی به جبهه نبرده و دنبال من نیامدند، بلکه من خودم خواستم بروم چون حالا مثل زمان امام حسین علیه السلام می باشد و من به ندای هل من ناصر ینصرنی حسین علیه السلام ان شاء الله اگر خدا قبول کند جواب دادم...

شهید علی اکبر کاسنی فروش (بشارتی)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۲، عملیات تکمیلی کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... از خون شهیدان عزیزمان پاسداری کنید،

پاسداری یعنی وفاداری یعنی دستورات اسلام را عمل کردن و پشت پا زدن به مظاهر شیطانی و پیروی نکردن از روشهای شیطانی، مبارزه با شیطان و مبارزه با پوششها و معاشرتهای غربی. وصیتم به هیئت‌ها این است که: مقصود سید الشهداء علیه السلام را بدانند و برای آن حتی جان خود را فدا کنند.

شهید علیرضا الماسی مقدم

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۱۲، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... این را بدانید که هر کس طعم مرگ را خواهد چشید پس هر چه بهتر که این مرگ مرگ با عزّت و در راه خدا باشد. پدر و مادر عزیزم! از شهادت من ناراحت نباشید بلکه خیلی هم خوشحال باشید. چون در روز قیامت نزد حضرت فاطمه علیها السلام و امام حسین علیه السلام سرفراز خواهید بود... نمی‌گویم گریه نکنید اگر خواستید گریه کنید به یاد مصائب امام حسین علیه السلام گریه کنید...

شهید علی محمد عبداللّهی آرانی

ولادت: ۱۳۳۱.

شهادت: ۱۳۵۷/۲/۱۹، تظاهرات خیابانی در مراسم چهلم شهدای یزد در قم.

فرازی از وصیت نامه: ... دیون و قروض و بدهکاری‌هایم ادا شود. چند شبانه روز برایم نماز قضا کنید و چند روز روزه بگیرید. بچه‌هایم را برای تحصیل علم و دانش به حوزه بفرستید. بچه‌هایم در مرحله اول با راهنمایی

و هدایت قرآن و اسلام خودشان را اصلاح کنند و بعد مردم را هدایت نمایند از فامیل و رفقا بخواهید تا برایم از خدا آمرزش طلب نمایند...

شهید مهدی گوهری

ولادت: ۱۳۵۰.

شهادت: ۱۳۶۶/۱۲/۲۴، عملیات والفجر ۱۰، منطقه عمومی نوسود.
فرازی از وصیت نامه: ... دوست دارم وقتی به شهادت رسیدم جشن بگیرد... راه شهید راهی است که در آن فنا نیست و راه من راه دیگر شهدای والا مقام تاریخ است و راه من راه امام حسین علیه السلام است...

شهید نعمت الله حاج جمالی آرانی

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۲، عملیات فتح المبین، منطقه شوش.
فرازی از وصیت نامه: ای برادران! وصیت من به شما این است که گول دنیا را نخورید. آخرت را به دنیا و حق را به باطل نفروشید. فکر آینده را نکنید که تنها عمل صالح شما در محشر متوجه شما خواهد شد. در شهادتم گریه و بی تابی نکنید.

خادمان قرآنی و فرهنگی

۱. آقایان

حبیب الله آبانی

حاج حبیب الله آبانی (۱۳۰۷-۱۳۹۲ ش.) فرزند میرزا آقا در آران متولد شد.

نزد ملا رمضانعلی صحافی قرآن و خواندن و نوشتن را آموخت و به قالی بافی اشتغال ورزید. او ضمن فعالیت‌های روزانه انس ویژه‌ای با قرآن و کتابهای حدیث و اخبار اهل بیت علیهم‌السلام داشت و برای علاقمندان از احکام و اخلاق اسلامی سخن می‌گفت. چون به آداب و اخلاق و عمل به احکام شرعی مقتید بود مدتی امامت جماعت مسجد جامع (قاضی) را برعهده داشت و در جلسات وعظ و ارشاد از او بهره می‌بردند. آقای آبانی دارای طبعی روان بود و در مناقب اهل بیت علیهم‌السلام و اخلاقیات ابیاتی سرود. سرانجام

این مؤمن صالح بر اثر بیماری ریوی با ذکر سلام بر حسین دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت و پس از آن در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام آرمید.

حاج حبیب الله مرادپور (۱۳۰۷-۱۳۷۷ ش.)

در کوی سر محله آران متولد شد. پس از فراگیری خواندن نوشتن و روخوانی قرآن در جوانی با تشکیل جلسات هفتگی به آموزش قرآن برای جوانان محل زادگاهش پرداخت. وقتی به تهران هجرت کرد در مسجد محله اقامتش نیز به فعالیت های قرآنی مشغول شد، و در حسینیه آرانی های مقیم مرکز به خدمت و کمک رسانی به مستمندان و نیازمندان همت گماشت. سرانجام این مؤمن خیر به سرای باقی شناخت و پس از انتقال به آران، در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد.

حسن بیابانی (۱۳۰۱-۱۳۷۵ ش.)

فرزند حسین در کوی جنگلته آران به دنیا آمد. در نوجوانی روخوانی قرآن را از مادرش فرا گرفت و در جوانی تجوید قرآن را از حجة الاسلام والمسلمین حاج آقا محمد حسن متوسل آموخت. وی از همان دوران جوانی ضمن اشتغال به کشاورزی و دامداری در جلسات قرآن حاضر می شد و به عنوان مربی قرآن و استاد تجوید قاریان از او استفاده می کردند. آقای بیابانی بیشتر قرآن و ادعیه مشهور و معروف را از حفظ داشت و حدود نیم قرن فعالیت های قرآنی نمود. وی مردی با صداقت و صریح و پرتلاش و شوخ طبع بود. سرانجام در خردادماه سال ۱۳۷۵ شمسی بدرود حیات گفت و در آستان

حضرت محمد هلال رحمته الله به خاک سپرده شد.
حسن مشرقی: در کوی چهارسوق مکتب خانه داشت.

حسین نیکوفرد (۱۳۰۲-۱۳۵۶ ش.)

در کوی و شادآران متولد شد. خواندن و نوشتن و قرائت قرآن را در محل تولدش آموخت. در جوانی اقدام به تشکیل جلسات آموزش قرآن نمود و بسیاری از جوانان محل را با قرآن و احکام دین آشنا کرد. او از معتمدین محل بود و در کارهای خیر و عام المنفعه بر دیگران سبقت می گرفت. سرانجام در آران وفات کرد و در آستان حضرت محمد هلال رحمته الله به خاک سپرده شد.

رحمت الله خوش چشم
سلطان علی داستاز: معلم قرآن و تجوید و حافظ ادعیه.
علی اصغر عسگریور

آقا محمد خوش چشم (۱۲۹۵-۱۳۶۵ ش.)

وی فرزند رحمت الله در کوی ده نوآران متولد شد. در سنین یادگیری خواندن و نوشتن و قرائت قرآن را در مکتب خانه محل تولد آموخت. در دوران جوانی از باسوادهایی بود که ضمن حلاجی به دعانویسی و نامه نگاری اشتغال داشت. وی از بانیان قرائت قرآن در کوی ده نوبود و سال ها به عنوان مربی و مسئول جلسه قرائت قرآن و احکام انجام وظیفه کرد. آقای خوش چشم با همکاری باجنابش حاج استاد مسلم علیجان زاده بخشی از کار برگزاری هیئت و دسته عزاداری محل را در ایام عاشورای حسینی رحمته الله را

برعهده داشت.

میرزا محمد حسین شایان: معلم قرآن و تجوید.

نعمت الله طاهری آرانی

نعمت الله فرزند علی محمد در میدان حاج علی اکبر آران متولد شد. پس از آن که خواندن و نوشتن قرآن را فراگرفت در زادگاهش سالها به تدریس و روخوانی قرآن پرداخت. سرانجام در سال ۱۳۸۹ شمسی وفات کرد. استاد نصرالله حلاج: وی در کوی جنگلته مکتب خانه داشت.

نظام الدین فقیهی (شیخ الاسلام کوچک)

نظام الدین فقیهی معروف به (شیخ الاسلام کوچک) فرزند ملا محمد صادق (شیخ الاسلام بزرگ) و نوه ملا عباس (از واقفین و خیرین) در کوی دربند آران به دنیا آمد. تحصیلاتش را در آران گذراند و پس از آن به شغل معلمی روی آورد. پس از ده سال مدیر و معلمی در مدارس حافظ بیدگل و شاه عباس کبیر آران مجوز تأسیس مدرسه دولتی گرفت و خانه بزرگش را به مدرسه تبدیل کرد و نامش را «مدرسه هدایت» گذاشت. در این مدرسه شاگردان بسیاری مقطع ابتدایی را گذراندند و پس از اتمام این دوره با راهنمایی و تشویق وی ادامه تحصیل دادند و اغلب به مقاماتی دست یافتند که از جمله آنان می توان از استاد شهاب تشکری و شادروان دکتر حسین عظیمی نام برد.

شیخ الاسلام در سال ۱۳۳۳ شمسی درگذشت و در مقبره خانوادگی خود در آستان حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام) (که اکنون جزء شبستان

شده) به خاک سپرده شد. وی به زبان فرانسه و طب سنتی آگاهی و تسلط کامل داشت.

۲. بانوان

آغا بیگم (همسر ملا محمد قطب)

ملا آمنه

ام کلثوم (فاطمه نساء) آبانی

مادر اخوان آبانی در کوی وشاد و سرکنگه کلاس آموزش قرآن داشت.

بمانی ذاکری: در کوی جنگلته دختران را آموزش قرآن می داد.

بمانی مسجدی: مربی قرآن

بیگم اسلمی

وی همسر آقای جعفر اسلمی و از معلمان قرآن بود که دختران محله های سرکوچه یخچال و بازار از او قرآن فرا می گرفتند.

سیده خانم تاج

ملا جان جان

ملا خانم جونی: مادر حاج مهدی متشکر در کوی بازار قرآن آموزش می داد.

خاتون چیت ساز

خاتون خانم

خاتون جان عباس زاده

خاتون جان فائضی

سیده خاور (دختر سید کاظم)

خاورخانم عطایی: خاور خانم مادر آیت الله آقا حسین دربندی است.

راضیه متوسل

وی خواهرثقة الاسلام حاج آقا محمد متوسل آرانی و همسر حاج مهدی متشکراز مؤمنین و خیرین بود که در کوی بازار و درب مسجد جامع نونهالان دختر و پسر را قرآن می آموخت. سرانجام در سال ۱۳۷۶ شمسی بدرود حیات گفت.

راضیه ناصریان

خانم راضیه (ناصریان) مادر حجة الاسلام حاج شیخ محمد ناصریان است که در محل مسکونی خود کلاس آموزش قرآن و روخوانی برای دختران و زنان داشت.

ربابه خانم

خانم ربابه دختر ملا محمد حسین مادر بزرگ حجة الاسلام شیخ عزیزالله شکوری حافظ کل قرآن بود و در کوی سرکوجه دراز آران مکتب خانه داشت و به آموزش قرآن می پرداخت.

خانم ربابه (دختر ملا محمد جعفر)

رضوان ابصری

خانم رضوان ابصری دختر حاج عباس ابصری در خانه اش دختران و زنان محله های سرکوجه یخچال و آب پخش را قرآن و احکام شرعی می آموخت.

رضوان شفایی

خانم رضوان شفایی دختر میرزا یحیی، ضمن کار تزیینات زنان برنامه آموزش قرآن را برای بچه‌های محل سرکوپه یخچال و آب پخش اجرا می‌کرد.

زهره سلیمیان

زهره خانم خواهر حسین سلیمیان روخوانی قرآن را به دختران و پسران نوجوان چهارسوق و دیگر محله‌ها یاد می‌داد.

زهره صفایی

وی همسر ملا محمد قطب بود و در کوی دربند کلاس داشت و بچه‌های دیگر محله‌ها را قرآن می‌آموخت.

سکینه خاتون سلمانی

سکینه خاتون دختر عمورضا رنجبر مادر بزرگ پدری (نویسنده) در تشکیل جلسات قرآن و عزاداری بانوان و مردان در ماه محرم و صفر در چند محله آران فعالیت داشت.

شهربانو عسگرپور (ننه دُسی)

در کوی ده نوبه دختران و پسران قرآن یاد می‌داد.

طیبة النساء بیضایی

بانو طیبة النساء دختر محمدرضا ابن روح آرانی از بانوان باسواد بود و مکتب‌خانه داشت. وی دختران و پسران نوجوان و جوانان بسیاری را خواندن و نوشتن و قرآن آموخت.

ماجون عروسه

فاطمه مسجدی

وی مادر اخوان عابدی بود و در کوی میدان بزرگ و چهارسوق آران دختران را آموزش قرآن می داد. در سال ۱۳۹۳ شمسی وفات کرد.

ملا فاطمه

ملا فاطمه آرانی در عصر قاجاریه می زیسته است. وی علاوه بر سرودن اشعار مکتب خانه و کلاس آموزش قرآن داشته و در مجالس خانگی روضه می خوانده است.

فاطمه سلطان بیضایی

خانم فاطمه سلطان بیضایی نوۀ ابن روح پس از آن که قرآن و تجوید و شرعیات را نزد پدر آموخت مکتب خانه باز کرد و به دختران و زنان و نوجوانان پسر و دختر، قرآن و احکام دینی را یاد داد.

فاطمه سلطان قاسمی

او مادر امیر شهید احمد دهقانی و همسر شیخ مرتضی دهقانی بود که در کوی دربند دختران را قرآن می آموخت.

فاطمه سلطان معینی

فاطمه صغری عباسی

گوهر شرف النسا

مرضیه سلطان

بانو مرضیه سلطان دختر آیت الله ملامحمد جعفر آرانی ضمن اشتغال به بافت عرقچین مردانه مکتب خانه هم داشت و شاگردان بسیاری را خواندن و نوشتن و قرائت قرآن یاد داد.

مرضیه کمال آرانی

خانم کمال همسر حجة الاسلام آقای شکوری بود که در کوی ملاشکرالله دختران بسیاری را قرآن آموزش داد و در سال ۱۳۸۹ شمسی درگذشت.

سیده منور

بانو سیده منور دختر ملا سید کاظم تعزیه خوان همسر ملا رمضانعلی صحافی و مادر حجة الاسلام حاج شیخ جعفر صحافی آرانی و خواهرش سیده خاور هر دو معلم قرآن بودند و در مجالس زنانه ضمن وعظ و ارشاد در پایان آن روضه می خواندند.
منور خانم (دختر ملا محمد جعفر)

منیره یوسفیان

حاجیه خانم منیره یوسفیان از بانوان فعال منطقه آران در امور دینی بانوان بود. وی قبل از تأسیس مؤسسه دینی - فرهنگی زینبیه سال ها جلسات تعلیم و آموزش قرآن احکام را داشت.

در سال ۱۳۷۳ شمسی مؤسسه دینی یاد شده را با کمک خیرین و نیکوکاران محلی تأسیس کرد و سال های بعد، آن مرکز را توسعه داد. کانون فرهنگی هنری زینبیه، شرکت تعاونی فرهنگی، درمانگاه خیریه، مدرسه علمیّه

زینبیه و مهد قرآن از یادگارهای این بانوی خدمتگزار به شمار می‌رود خانم یوسفیان در سال ۱۳۷۸ شمسی بر اثر بیماری دعوت حق را اجابت نمود.

نرگس خاتون

ملاهاجر

هاجر داروغه

بخش دوم

شهیدان

(تظاهرات و دوران جنگ تحمیلی)

سردار شهید علی آقا آزادپور (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۶۵/۲/۲۰، ارتفاعات هزار قله مریوان.

فرازی از وصیت نامه: خداوندا! تو شاهد باش که دوست ندارم در بستر بمیرم چرا که دوستان و جوانان این ملت شجاعانه جنگیدند و به شهادت رسیدند و ما نیز که خود را شیعه مولای متقیان علی علیه السلام و پیرو سالار شهیدان حسین بن علی علیه السلام می دانیم باید مانند آنان باشیم. خدایا! آرزو و توقعات انسان زیاد است. فقط آرزوهایی قابل است که در جهت رسیدن به لقای تو باشد...

شهید اسماعیل آقا پور آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۳، عملیات فتح المبین، شوش.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! تو شاهی که آگاهانه و برای جهاد در راه

توبه جبهه جنگ می‌روم اگر شهید شدم به آرزویم رسیده‌ام. ای امام! مطمئن باش که ما یارو و یاور تو هستیم و از اسلام و قرآن دفاع خواهیم کرد. با اطاعت از امام که فقط برای خدا و مستضعفان جهان علیه مستکبران رسالت خود را انجام می‌دهد یاری دهنده اسلام باشید و وحدت و همبستگی خود را حفظ کنید...

شهید عباس آران دشتی آرائی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۴

شهادت: ۱۳۶۲/۸/۷، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... هیچ رهبری را در دنیا بهتر از امام خمینی نمی‌بینم و هیچ مکتبی را بهتر و کامل تر از مکتب اسلام نمی‌دانم و هیچ جنگی را شیرین تر از جنگ با متجاوزان نمی‌دانم. دشمنان اسلام و صدامیان بدانند اگر یک نفر از حزب الله در ایران باقی بماند در برابر زورگویی ابرقدرتها سر تسلیم فرود نخواهد آورد. ما مرد جنگیم و از جنگ هراسی نداریم...

شهید نصرالله آیتی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۷/۷، سقز.

فرازی از وصیت نامه: ... احساس مسئولیت بود که مرا برآن داشت تا به جبهه جنگ بیایم و از دین، قرآن و وطن خود دفاع کنم و دینم را ادا نمایم من داوطلبانه به جبهه آمدم، امیدوارم به آرزوی دیرینه خود که ماه‌هاست در

انتظارش هستم نایل گردم...

شهید علی محمد آردی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۵/۲/۱۲، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... آمدم تا انقلاب اسلامی پایدار بماند. آمدم تا اسلام عزیز را با خون خود آبیاری کنم. آمدم تا امام عزیز تنها نماند. آمدم راه دیگر شهیدان را ادامه دهم تا خون آنها پایمال نشود. به فرزندم بگویید که پدرش در راه خدا جان خود را فدا کرده تا اسلام زنده بماند...

شهید محمد آبانی آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۱، عملیات تنگه چزابه.

فرازی از وصیت نامه: ... پدر و مادرم! اگر شهید شدم هیچ نگران نباشید و فقط دعا کنید که من جزء شهدا قرار گیرم و خدا از من قبول کند. پس از شنیدن خبر شهادت من سجده بجای آورید که فرزندی در راه خدا قربانی نمودید. زیرا که شهادت مرگ سرخی است که شهید آگاهانه آن را بر مرگ سیاه و سنگین ترجیح می دهد...

شهید احمد آبانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۲/۲/۱۸، عملیات خیبر، طلائیہ.

فرازی از وصیت نامه: ... دلیل اینکه درسم را ادامه ندادم این بود که

فکرمی کردم اگر تحصیلاتم را به بهترین وجهی هم به پایان برسانم بالاخره باید به اسلام خدمت کنم ولی مسئله جنگ در این زمان مهم ترین مسئله است. برای حفظ اسلام و شرکت در جبهه‌ها بهترین خدمت برای اسلام و من هم تا جنگ باشد نمی‌توانم فکرم را در درس به کار گیرم ان شاءالله که خدا قبول کند...

شهید عباس آسانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! از تومی خواهم مرا یاری کنی تا به هدف خالص و رضای تو برسیم. خدایا! تومی دانی که برای حفظ دین، قرآن و دفاع از میهن و ناموس مردم ایران عازم جبهه‌ها می‌شوم یاریم کن تا بر دشمنان غالب شوم. خدایا! مرا در این راه مقدس صابرو ثابت قدم برکفّار و متجاوزان پیروز بدار و اگر لیاقت شهادت داشتم مرا از درگاه خود محروم نساز...

شهید حسین احسن زاده آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۰

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۲۴، عملیات بیت المقدس ۷، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... شاید شیرین ترین لحظات زندگی حالا است. روحم برای پرواز به سوی ملکوت، جسم برای غلتیدن در خونم و زبانم برای گفتن آخرین کلام‌ها و بیان شهادتین در حرکت است. خدایا همه از لحظه

مرگ و مردن نگرانند و می ترسند و من جهت مردن وکشته شدن در راهت آماده و شادمانم، زیرا مرگی که در راه تو باشد سرآغاز زندگی جاوید است...

شهید علی محمد احسن زاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، طلائیه.

فرازی از وصیت نامه: ... به جوانان و نوجوانان وصیت می کنم که از شهادت نهرا سید که مرگ سرح به از زندگی ننگین است. شهادت افتخار مردان است. خدایا! به من قلبی ده که خود در آن جای گیری و چشمی ده تا راهم را میان کوره راه ها پیدا کنم. و گوشی ده تا صدای منادیت را از نغمه های شیطانی جدا سازم. و پایی ده که آن را در راه رفتن به جبهه بپیامیم و شهادتی ده تا بدان به سر منزل مقصود برسم...

شهید ماشاء الله ابتدایی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱۲، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: ... اینجانب بر حسب وظیفه ای که احساس نمودم بعد از خدمت سربازی ام مجدداً داوطلبانه روانه جبهه های جنگ حق علیه باطل شدم. وقتی دیدم برادران و جوانان این کشور در جبهه جنگ به خاک و خون می غلتند و احساس نمودم اسلام در خطر است و تمامی ابرقدرت های ظالم شرق و غرب علیه اسلام و کشورم متحد شده اند راهی جبهه شدم تا آن مسئولیتی که بر عهده ام می باشد انجام دهم و به

ندای حسین زمان امام خمینی لبیک گویم. امیدوارم که خداوند گناهان مرا ببخشد و شهادت فی سبیل الله را نصیب من بگرداند...

شهید محمد تقی ابتدایی آرانی (کشاورز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۴/۱۰/۱۳۶۵، عملیات کربلای ۴، ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: ... چه مرگی بهتر از شهادت در راه خدا، مرگی که حسین علیه السلام به ما یاران آموخت. مرگی که باعث افتخار ما و تولد دوباره است. راه ما را که راه حسین علیه السلام است ادامه دهید. حجاب و عفت خود را حفظ کنید که از خون ما کوبنده تر و برای جامعه پرثمرتر است...

شهید ماشاء الله انتهای آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۲۰/۵/۱۳۶۲، دیواندره کردستان.

شهید جعفر انتهای آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۲۸/۱/۱۳۶۷، منطقه عملیات فاو.

شهید محمد تقی احسن زاده (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۳۱/۲/۱۳۶۲، بانه کردستان.

فرازی از وصیت نامه: ... ما پیرو حسین علیه السلام هستیم و مرگ خونین را بر

زندگی ذلت بار ترجیح می‌دهیم. من با خدا عهد و پیمان بسته‌ام تا آخرین قطره خون از اسلام دفاع کنم و با این گروهک‌های از خدا بی‌خبر بجنگم و وجود آنها را از منطقه کردستان با یاری دیگر رزمندگان پاک سازیم تا اسلام در کردستان زنده بماند...

شهید آقا علی اصغری آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۷/۲/۲، منطقه عملیاتی فاو.

فرازی از وصیت نامه: ... اینک که ندای هل من ناصر حسین زمان به گوش می‌رسد بر همه لازم است که در توان خود لبیک گویند و او را که یاری از اسلام و قرآن می‌کند یاری نمایند. حسین جان! اگر من در کربلا نبودم تا در رکابت جان دهم اینک در راهت گام برداشته و جان خویش را فدای مظلومیت می‌کنم...

شهید حسین ایمانی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۱۷، عملیات بیت المقدس مرحله ۲، شملچه.

فرازی از وصیت نامه: ... هوشیار باشید و این همه دنبال مال نروید که در آخرت ارزش برای شما ندارد. به یاد خدا باشید و از او کمک بخواهید. پدرم امیدوارم جواب محبت‌های تو را با شهادت بدهم و موجب سرافرازی و خشنودی تو باشم...

شهید محمد علی ابراهیم پور آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۹/۱، عملیات طریق القدس، بستان.

فرازی از وصیت نامه: مادرم! همان گونه که هر مالی که خداوند به انسان می دهد باید خمس آن را بدهد من فکر می کنم که بهترین ثروت ما فرزندان هستیم پس اگر شهید شدم مرا خمس فرزندان حساب کن. حسین علیه السلام با تمام جوانانش در برابر ظلم ایستاد و شهید شد. مگر من شیعه و پیرو امام حسین علیه السلام نیستم؟ خدایا اگر شهادت را نصیبم نکنی از کجا معلوم شود، که من شیعه حسین علیه السلام هستم؟ ...

شهید عباس ابراهیم پور (کشاورز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۴/۶/۸، عملیات قادر، اشنویه.

شهید حسین ابراهیم زاده آرانی (جوشکار)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، موسیان.

فرازی از وصیت نامه: ... رزمندگان اسلام همه و همه حتی خود من حاضریم در این جنگ یا با فتح نهایی یا با شهادت در راه خدا مبارزه کنیم. ما به تمام ابرجنایتکاران اعلام خواهیم کرد اسلام دینی است که ۱۳۰۰ سال پیش در انقلاب خونین کربلا به پیروزی رسیده است ...

شهید نجات الله افروز (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۰/۶/۲۱، پل ذهاب، ارتفاعات بازی دراز.

فرازی از وصیت نامه: ای جوانان و دوستان! هوشیار باشید و درست فکر کنید و در آغوش اسلام زندگی کنید. از اتلاف عمر و پرورش دادن خیالات خام در سرها بپرهیزید. مانند جوانانی باشید که در راه خدمت به اسلام مخلص بوده اند و برای اهداف اسلام دست از جان خود کشیدند و هم چون امام حسین (علیه السلام) باشید که برای حیات اسلام خود را در کام مرگ افکند و تشنه جان داد...

شهید اصغر اسلامی زاده (سرباز)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۱۳، سومار.

فرازی از وصیت نامه: ... آگاه باشید که زندگی دنیا شما را غافلگیر نکند و ای کسانی که می خواهید پایه های این انقلاب عظیم به رهبری امام خمینی را سست گردانید بدانید که صاحب این انقلاب حضرت مهدی (عج) است و هیچ گونه خدشهای به آن وارد نخواهد شد، چون خداوند پشتیبان این انقلاب و رهبران می باشد...

شهید محمد اقبالی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۷، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... شهیدان ما راهی را در پیش گرفتند که هر روز وظیفه و مسئولیت ما را سنگین تر می کنند. هدف من از جبهه رفتن دفاع از اسلام و کیان اسلامی و اطاعت از فرمان امام خمینی است و اگر در این راه کشته شوم افتخار می کنم. به سفارش همه شهیدان که رعایت حجاب و راهنمایی کردن دیگران به حجاب طبق دستورهای اسلام است توجه نمایید...

شهید حسین آقا انباری (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۷، شهادت عملیات رمضان، پاسگاه زید.

شهید علی اکبر احمدی فرد آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... از این که خداوند لیاقتی به من داده تا در یورش به متجاوزان حضور داشته باشم شاکرم تا اگر لیاقت دهد شهید راه حق شوم. هدف من از جبهه رفتن این است که تا آخرین قطره خون با صدّامیان و طرفداران آمریکا بجنگم چه کشته شوم و چه بکشم باز پیروزم...

شهید ماشاء الله احمد آبادی (کشاورز)

ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۲۰، کربلای ۵، شلمچه.

شهید احمد ابوالحسنی پور (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۴، منطقه شلمچه، تک عراق.

فرازی از وصیت نامه: ... شما امت نمونه با تلاش و همت و ایمان خود فتنه‌های دشمن را خنثی کردید اگر شما امت امام حسین علیه السلام می بودید آن امام مظلوم کشته نمی شد. شهادت افتخاریک رزمنده اسلام است مبادا ناراحتی و بی تابی از خود نشان دهید چرا که شهادت گریه ندارد نگذارید الگوی شما را استعمار تعیین کند...

شهید علی محمد امینیان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۶۱/۲/۲۸، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت نامه: ... ما به ندای فرزند گرامی امام حسین علیه السلام امام خمینی لبیک گفتیم. من تصمیم گرفته ام در راهی قدم بگذارم که بهترین برگزیدگان خدا پیموده اند. مادرم با قرائت سوره والعصرو توجه به معنای آن در شهادتم صابرو خوشحال باشید و از خداوند بخواهید تا مرا جزو شهدا قرار دهد...

شهید مصطفی اقبالیان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: ... آیا به جز شهادت چیز دیگری می توان پیدا

کرد که به الله نزدیک تر باشد؟ آیا شیرین تر و لذیذتر از لحظه شهادت می توان لحظه ای پیدا کرد؟ پروردگارا! اینک تو شاهی که آگاهانه به مشهد خونین می روم و هیچ چیز غیر از عشق به تو مرا به این وادی نکشانده است. مادرم وقتی خبر شهادتم به تو رسید وضو بساز و نماز شکر به جا آور و بگو خداوند! این شهید را از من به درگاهت قبول فرما...

شهید علی محمد برادران آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸

شهادت: ۱۳۶۴/۱۲/۲۸، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت نامه: ... جبهه کارخانه آدم سازی است و جوار الله جایی است که انسان می تواند با چشم دل خدای خود را ببیند و ایمانش را به او زیادتر کند. چهارده معصوم علیهم السلام پاک برای دین اسلام خون و جان خویش را فدا کردند. آیا خون ما عزیزتر و گرامی تر از آنهاست؟ بدانید که این جنگ جز امتحان الهی چیز دیگری نیست...

(این شهید و شهید بعدی که همنامند، پسرعموهستند)

شهید علی محمد برادران آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۴/۳۰، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: ... شهادت شربت گوارایی است که شهید به واسطه نوشیدن آن عطش قلبش خاموش می شود. شهادت را مرگی با عزت و سعادت بدانید و به گفته استاد شهید مطهری (شهادت تزریق خون است

برپیکراجتماع) یعنی شهید در جامعه مانند گردش خون است در پیکر انسان. اگر گردش خون انسان دچار مشکل شود مرگ حتمی است. اگر شهادت در یک جامعه اسلامی نباشد آن جامعه ناقص می شود...

شهید سعید برادران آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۴/۱۰/۱۳۶۵، عملیات کربلای ۴، ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! آنانکه تورا شناختند دل از این دیار فانی بریدند. آنان مرگ را که نامش برای داوطلبان دنیا مایه وحشت است در میدان های نبرد به بازی گرفتند و به هنگام یاری دین در مصاف با متجاوزان بسان شیر غریدند و هر چه لحظه شهادتشان نزدیک ترمی شد چهره آنان گلگون ترمی گشت. من به دانشگاه آمده ام که آموزگارش حسین علیه السلام و کارنامه قبولی آن شهادت است شهادتی که بهترین و شرافتمندترین مرگهاست...

شهید حسین بلندی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲

شهادت: ۴/۱۰/۱۳۶۵، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: ... ما پیروان راه هابیل و حسین علیه السلام هستیم تا با ارغوانی سیال خونابه های خویش، جهاد مقدس و شهادت شیرین را در تالو پیروزی به بلوغ رسانیم. به خدا سوگند تا حق ستمدیده را از ستمگر نستانیم و ستمگر را به جهان بشریت معرفی نکنیم از پای نمی نشینیم. من پاسدارم. پاسداری که از مرگ نمی هراسد و مرگ را زندگی جاوید و تولد

دوباره می‌پندارد و شهادت را با چشم باز و با قلب گرم و آتشین و پاهای خسته ولی مقاوم پذیرفته است. به جهانیان بگویید: شهادت اولین درس ماست...

شهید عباس بلندی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۸، منطقه عملیاتی فاو.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! آرزوی شهادت در راه تورا دارم. تورا شکر می‌کنم که مرا در این برهه از زمان قراردادی تا سربازی از سربازان تو و فدایی دین تو و عاشقت باشیم. قدر این موهبت الهی (وجود امام و رهبر) را بدانید که باعث آزادی کشور و ملت از یوغ استکبار شده است...

شهید عباس بتولی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۲، عملیات والفجرا، فکه.

شهید احسان بتولی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... شهید کسی است که حق را شناخته و شهادت پرواز است پرواز از عالم خاکی به ملکوت اعلی و شهادت هدیه‌ای است الهی که خداوند به بندگان مقرب خود عطا می‌فرماید. در خط احساس عجیبی به من دست داد. مشاهده سنگر نشینان جلوه کربلا

را زنده می‌کند...

شهید عباس باصری (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۰/۹/۷، آبادان.

فرازی از وصیت نامه: ... ای جوانان بیدار باشید، راه ما شهدا را ادامه دهید و نگذارید امام تنها بماند. همه در خط ولایت فقیه باشید...

شهید علی اصغر باصری آرانی (بنا)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۳۱، عملیات رمضان، ایستگاه حسینیه.

فرازی از وصیت نامه: ... وقتی جوانان را با جوش و خروش فراوان می‌بینیم که تنها هدفشان شهادت است از خدا می‌خواهم که خدا اینان را در راهی قرار دهد که راه شهیدان باشد و شهادت را نصیب من هم بکند. مطمئن هستم که شهید می‌شوم زیرا عمویم شهید عباس (باصری) را در خواب دیدم که مرادر آغوش کشید و گفت: علی اصغر تو هم چند شب دیگر می‌همان من هستی...

شهید حسن بوته کن آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۴/۱/۳۰، پادگان حمیدیه، بمباران هوایی.

فرازی از وصیت نامه: ... اینجانب بنده خدا بنا به مسئولیتی که در قبال شهدا شرعا در خود احساس نمودم که راه جبهه را پیش گیرم. همسرم!

زینب گونه پیام شهیدان را که همان پیروی خط امام و یاری کردن جبهه‌ها و حفظ حجاب اسلامی است به گوش جهانیان برسان...

شهید علیرضا بوته کن آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۴/۸/۶، اصابت خمپاره، محور آبادان - ماهشهر.

فرازی از وصیت نامه: ... آگاه باشید که با شهادتم به آرزوی دیرینه خود رسیدم و کامم را گرفتم. مسئله اصلی جنگ و یاری کردن حسین علیه السلام است او را یاور باشید برادرانم. راه شهدا که همان راه حسین علیه السلام است را ادامه داده و امام را تنها نگذارید و تا آخرین قطره خون از او دفاع کرده و از خونبهای شهیدان یعنی ولایت فقیه حمایت کنید...

شهید احمد بوته کن آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۲، عملیات فتح المبین کرخه.

فرازی از وصیت نامه: ... انقلاب دو چهره دارد: پیام و خون، بر بعضی واجب است که پیام را انتخاب کنند و ملت را از زیر ظلم و ستم رهایی بخشند و بعضی به دلخواه خود خون را که همان شهادت است، انتخاب می کنند و آن را از غسل شرین ترمی دانند. امام حسین علیه السلام درس شهادت و آزادی را به بشریت آموخت تا مردم در برابر ظلم و ظالم ساکت ننشینند. هدف از جبهه رفتن فقط شهادت نیست بلکه همانطوری که امام فرمود: ما باید به جبهه برویم تا اجر شهید را ببریم...

شهید احسان باقری آرانی (بخشدار)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۳/۹/۹، ادیواندره کردستان.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! پیروزی با شهادت را نصیب من و تمام رزمندگان گردان. من این مرگ را بو کردم و بویش به مشامم رسید ... کشتن دشمن برای ما عادت شده و شهادت برای ما افتخار است. ما لباس کثیف دنیایی را از تن بیرون کردیم و لباس بهشتی بر تن کردیم. نمی دانید چه فاخر است. شما هم خود را آماده کنید. به این مال اندک و بی ارزش دنیوی تکیه نکنید فقط به قدرت الهی تکیه کنید...

شهید اسماعیل باقری آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۲، عملیات فتح المبین، دشت عباس.

فرازی از وصیت نامه: برادرانم! پوینده راه جویان برومند اسلام و شهیدان همیشه تاریخ باشید و راهشان را ادامه دهید. خواهرانم! سیاهی چادر شما نگهدار سرخی خون شهدا و مبارزه شما ادامه راه شهیدان خواهد بود. به امام وفادار باشید که پیروزی نهایی از آن اسلام است...

شهید احمد بابا کمال (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائی.

فرازی از وصیت نامه: ... اگر به تاریخ رادمردان الهی و رجال با هدف

همچون امام حسین علیه السلام نگاه کنیم می بینیم که چگونه درس شهادت، شجاعت، از خودگذشتگی، صبر و بردباری می دهد و به پیروانش می آموزد که در راه هدف چگونه باید استقامت ورزید و سر را در کف گرفت و ناملایمات را تحمل کرد. تا طومار فساد ستمگران و شرک و نفاق را درهم پیچاند و جهان را الهی کرد...

شهید اصغر برزگر (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۲، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! امیدوارم چون امام حسین علیه السلام صبور و مقاوم باشی و ای مادرم! همچون لیلا مادر علی اکبر صبر داشته باش. اگر جنازه ام سرنداشت، عزیزتر از امام حسین علیه السلام نیستم و اگر دست در بدن نداشتم عزیزتر از عباس علیه السلام نیستم. و اگر جنازه ام به دست شما نرسید عزیزتر از دیگر شهدایی که جنازه آنان در بیابان ها مانده نیستم. من با تمام قوا و توانم می جنگم و خود را فدای اسلام و میهن می نمایم...

شهید علی اصغر بهرامی نژاد (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۱، عملیات والفجر، فکه (محورزیدات).

فرازی از وصیت نامه: ... مسئله اصلی جنگ است خود را برای ادامه جنگ آماده کنید که آبرو و شرف مابسته به ادامه این جنگ است. امام (خمینی) یک نعمت الهی است که نصیب ملت ایران شده است. یاریش

کنید که هرکس او را یاری کند حسین علیه السلام را یاری کرده است...

شهید محمود بوجار آرانی (کارمند)

ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: در حال مأموریت صوفیان تبریز.

شهید ماشاء الله بوجار آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۰.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۵، عملیات کربلای ۴، ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: ... حقیر در این موقعیت حساس که از هر طرف به کشور ایران فشار می آورند نمی توانستم آرام در خانه بمانم. وظیفه شرعی خود می دانستم که برای خدمت به اسلام و قرآن به جبهه بروم و آنچه از دستم برمی آید انجام دهم. در شهادتم لباس سیاه به تن نکنید و بلند قامت بایستید و بر شهادتم افتخار کنید...

شهید حبیب الله باغبان زاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۴، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... شکر می کنم که توانستم به ندای حسین گونه رهبر عزیزم پاسخ دهم. شهدا را بنگرید و وصیت نامه هایشان را مطالعه کنید که آنها چگونه شده است که به جبهه آمده اند و چگونه شده است که مرگ را مستقبل شده اند...

شهید جعفر باغبانی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... اکنون که یزید در فکر نابودی مکتب امام حسین علیه السلام است در این عصر و زمان که سلالهٔ پیامبران، یاور مستضعفان و دشمن مستکبران خمینی کبیر تکلیف را بر ما مشخص کرده است وظیفه شرعی خود دانستم با حضور در جبهه‌های جهاد و دفاع از میهن اسلامی لبیک گوی امام و حسین زمانم باشم. جبهه دفاع ما چون دانشگاهی است که حسین علیه السلام افراد با لیاقت را بدون مطرح بودن سن و سال می‌پذیرد نیز جبههٔ دفاع ایران دانشگاهی است که افرادی همچون علی اصغرها، علی اکبرها، قاسم‌ها و حمزه‌ها علیهم السلام را دارد...

شهید علی باغبانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۱۶، جبهه سومار.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! این چند قطره خون ناچیز و جان ناقابل مرا برای گسترش اسلام به حضور بپذیر. حال که به جبهه رفته و پا در چکمه کرده‌ام و سینهٔ دشمن را نشانه می‌روم نه به خاطر کینه و دشمنی بلکه برای احیای دینم و دفاع از انقلاب است. از خدا یاری می‌طلبم تا هر گلوله‌ای که به تنم می‌خورد به یاد او تحمّل کنم و اگر هم کشته شوم چه سعادت بی‌بهره‌ای آن که نزد اویم...

شهید محمد بادپی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۷، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... بدانید و آگاه باشید که بعضی از این به اصطلاح مسلمانها فکرمی کنند این جنگ حق علیه باطل نیست ولی اگر با چشم بصیرت نگاه کنند خواهند فهمید که در اشتباه محض قرار دارند...

شهید احمد علی بیابان پور (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: بار الها! تو را سپاس می گویم که به من سلامتی عطا کردی و به من لیاقت دادی تا در راهت خدمت کنم. پدر و مادرم! ان شاء الله با این شهادت دین خود را به اسلام و شما ادا کرده و از خدا بخواهید که این قربانی را از شما بپذیرد...

شهید حسین بیگانه (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۲۱، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: مادر! این لباس را پوشیده ام تا سرحّد شهادت از اسلام و قرآن و میهن اسلامی خود دفاع نمایم. می خواهم شهید شوم ولی شهید گمنام...

شهید محمدبذر افشان (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۰، عملیات خیبر، طلائیه.

فرازی از وصیت نامه: پروردگارا! در این لحظات که برای عملیات آماده می شویم مرا مورد عفو قرار بده و بیامرزم. خدایا! تو خود می دانی که من برای هیچ گونه مقام، ثروت و هدفی خاص به جبهه نیامدم بلکه به عشق تو و برای لبیک به ندای امام و دفاع از اسلام. در قبال خون شهدا خود را مسئول بدانید. برای رسیدن به مقام و موقعیت های اجتماعی باهم رقابت و دعوا نکنید که همه دنیا فانی و محل آزمایش است و ارزش انسان بیش از این چیزهاست...

شهید حسن پهلوان زاده (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۲، عملیات والفجر ۱، فکه.

فرازی از وصیت نامه: ای خدای بزرگ! تو را شکر می کنم که راه شهادت را به روی من گشودی. دریچه ای پرافتخار از این دنیای خاکی به سوی آسمان ها برایم باز کردی و لذت بخش ترین امید حیاتم را در اختیارم گذاشتی. خدایا! به میدان مبارزه آمدم در حالی که از ضعف های خود آگاهی داشتم اما به اسلحه شهادت مجهز شدم و با قدرت ایمان و عشق به میدان آمدم و خود را از بندهای مادی آزاد کردم...

شهید محمدتقی پرتو (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۹/۱۱، جبهه دهلران.

فرازی از وصیت نامه: ... سخن گفتن در مورد شهادت سخت است هرکس در نهایت خواهد مرد حال چه بهتر که آن مرگ در راه خدا باشد. شهید در جوار الله است و ما همه از او بیم و به سوی او می‌رویم. ای حسین! تو چهارده قرن پیش فریاد هل من ناصر را در کربلای سوزان سردادی و تورا یآوری نبود اما اینک بنگر عاشقان حسین چگونه به کربلاهای ایران هجوم برده و به ندای خمینی پاسخ مثبت دادند...

شهید جواد پیرمرد حق جوآرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... خداوندا! تورا شکرمی‌گویم که قدرت و توانائی و فهم بیشتر و توفیق والایی به من دادی تا بتوانم در این برهه از زمان برای اسلام و در راه تو خدمتی انجام دهم و برای حفظ دین و قرآن و راه یابی به کربلا و قدس عزیز جانم را فدا کنم...

شهید اکبر پایدار (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائی.

فرازی از وصیت نامه: ... ما ماندگان از قافله دور افتاده ایم و از خجالت

در پناه دیوارها پنهان می شویم، چرا که هرروز از این گذر شهیدی در حرکت است. برای چه من و تو هرروز در گریزیم؟ همه باید بدانیم که اسلام تنها با خون رنگین شهدا زنده خواهد شد و با پایداری همه ماندگان و با ادامه دادن راه شهیدان جاودان خواهد ماند...

شهید علی اکبر پهلوانی (شغل آزاد)

ولادت: ۱۳۲۴.

شهادت: ۱۳۶۵ / ۱۱ / ۱، بمباران قم.

شهید علیرضا پناهنده (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۱ / ۴ / ۲۷، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... در صورتی که من شهید شدم چهار روز روزه بدهکارم. خمس و زکات پولم را پرداخته ام. نماز جمعه بروید و در تشییع جنازه شهدا شرکت کنید...

شهید محمد جواد ترک زاده آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۵ / ۵ / ۸، فاو، ترکش خمپاره.

شهید سیّد عباس تکیه آرانی (بنا)

ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: ۱۳۶۵ / ۱۰ / ۲۶، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

بخش دوم: شهیدان / ۱۴۱

فرازی از وصیت نامه: ... ما بسیجیان اگر این لباس را به تن کرده ایم به عشق شهادت و جهاد است. اگر دنیا ما را به محاصره اقتصادی تهدید کنند ما فرزند رمضانیم و اگر محاصره نظامی کنند فرزند محرمیم...

شهید عباس تلک آبادی (بسیجی)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۲، ادامه عملیات کربلای ۵، شلمچه.

شهید حسین جویبان (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۱۰، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... چه زیبا و آموزنده است این جبهه ها، این دانشگاه اسلامی. اعمال رزمندگان درس معنویت و عرفان را به ما می دهد تا راه چگونه زیستن و پیروزشدن حق بر باطل و کسب شهادت آن یار و دوست (الله) را بیابیم...

شهید عباس آقا جویبان آرائی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۲، عملیات والفجر ۱، فکه.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! از تومی خواهم که همچون امام حسین علیه السلام که علی اکبرش را از دست داد صبر و مقاومت نشان دهی و به حرف کسانی که اسلام را نمی خواهند و همیشه نق می زنند گوش ندهی. و به چیزی جز اسلام و قرآن فکر نکن...

شهید محمد جمشیدی آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۳/۴/۱۰، مریوان (ارتفاعات دزلی).

شهید حسین جمشیدی آرانی (معلم)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۷، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... دوست دارم به تعداد تک تک سلول های بدنم جان داده و دوباره زنده شوم و جان خود را فدای اسلام و قرآن نمایم...

شهید ابوالقاسم جوکارآرانی (کشاورز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۳/۲/۲۷، دیواندره.

فرازی از وصیت نامه: ... رهرو راه شهدا باشید و خونشان را پاس دارید و نگذارید که خونها پایمال گردد. خواهران من دشمن از سیاهی چادر شما بیش از خون سرخ من اندیشه دارد. خدایا تومی دانی برای این عازم جبهه های حق علیه باطل و نور علیه ظلمت شدم تا شاید بتوانم قدمی در راه رضای تو بردارم...

شهید غلامرضا جبّاریان (سرباز سپاه)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۶/۷/۱۵، درگیری با ضدّ انقلاب، سنندج.

فرازی از وصیت نامه: ای خدا! اینک وقت آن رسیده است که اجازه

بخش دوم: شهیدان / ۱۴۳

دهی جانم را فدای ارزش های انسانی کنم تا اسلام پاینده و انسان ها آزاد گردند. به خدا سوگند من سعادت خویش را نمی یابم مگر در پیمودن خط خونین ابا عبدالله الحسین (علیه السلام)... و بدانید که حضرت ابا عبدالله الحسین (علیه السلام) طفل شش ماهه خویش را جهت حفظ و نگهداشتن دین اسلام فدا کرد.

شهید علی جاویدنیا (بنا)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.
فرازی از وصیت نامه: ... خانواده من به شهادت من مباحات ورزشی اگر خواستند در شهادتم گریه کنند برای دشمن خوشحالی می آورد. برای امام حسین (علیه السلام) گریه نمایید. برادرم ادامه دهنده راه شهدا باشد...

شهید سید حسین جدی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۲۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۹/۱۴، عملیات محرم موسیان.
فرازی از وصیت نامه: ... ساعاتی دیگر عملیات علیه متجاوزین بعثی شروع می شود. صبر و استقامت داشته باشید. حجاب و خون شهیدان را حفظ کنید. امام خمینی را تنها نگذارید. احساس می کنم خیلی سبک شده ام و مثل پرنده ای می خواهم پرواز کنم...

شهید علیرضا جبّاریان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۴، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: مردم! شما را از جبهه گیری های سیاسی، مذهبی، طبقاتی برحذر می دارم. از حقوق مظلوم در برابر ظالم دفاع کنید تا نه ظالم باشد و نه مظلوم. اکنون اسرائیل معارضه ای است که پیکر جامعه جهانی اسلام را مورد هجوم ناجوانمردانه خود قرار داده است...

شهید دخیل عباس چاقیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۷، عملیات والفجر، فکه.

فرازی از وصیت نامه: ... من برحسب مسلمان بودنم در راه حفظ استقلال و تمامیت ارضی میهنم ایران عزیزه جبهه نبرد با متجاوزان عراقی رفتم. آرزویم این است که به شهادت من محرومان در امنیت و آزادی که خدا با آنان ارزانی داشته به دور از استعمار، استثمار و استبداد در هر شکل و قیافه ای که باشد با عزت زندگی کنند. اگر امر به معروف و نهی از منکر می کنید خود عامل و تارک آن باشید که در غیر این صورت دچار لعن خدا خواهید شد...

شهید علی اصغر چاقیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۵، ادامه عملیات کربلای، ۵ شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... جبهه حق بهترین مکان برای خودسازی و پی بردن به معنی کلمه انسانیت و مقام انسان است. بهترین مکان برای خودشناسی و در نتیجه ترس از خداست و از مزیت های آن مکانی مناسب

برای پیوستن به لقاء الله است...

شهید محمد چهارسوقی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۵، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: ... از خدای متعال می خواهم که به من توفیق شهادت عنایت فرماید و مرا از جمله یاران خود قرار دهد. دست از حمایت امام و انقلاب برندارید. می خواهم فرزند عزیزم مجتبی برای جامعه فردی خدمتگزار برای اسلام و در خط قرآن باشد...

شهید عباس حقیقی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: بانه، ۱۳۶۰/۵/۶

فرازی از وصیت نامه: ... ما در جبهه برضد دشمنان اسلام و بر علیه مستکبرانی که دست زور بر سرمستضعفان دارند قیام می کنیم...

شهید رضا حقیقی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۴/۳/۱۸، عملیات قادر، اشنویه.

فرازی از وصیت نامه: ... در مقابل آزادی میهن و نبرد با دشمن، سرباز و بسیجی معنی ندارد. همه باید در مقابل دشمن ظالم که می خواهد آزادی میهن اسلامی را به خطراندازد دفاع کنند...

شهید احمد حقیقی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۶/۲۱، عملیات بازی دراز.

فرازی از وصیت نامه: ... صراط مستقیم صراطی است که انبیاء و اولیا به تبع از فرامین الهی پیمودند و ما بایستی پیروی از این خط را سرمشق خود قرار دهیم...

شهید احمد حسامی آرانی

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۹، عملیات خیبر، طلائی.

فرازی از وصیت نامه: ... شهید خورش الهام دارد و قیام دارد. سازنده است و تاریخ ساز و انسان ساز است دشمن شکن و کفر شکن است. هر یک از شهدا ذخیره ای برای اسلام و برگ افتخاری در دفتر سرخ رنگ آنند...

شهید محمود حسامی آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۱/۱۱/۷، عملیات کربلای ۵ شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... نگذارید بر اثر سهل انگاری و بی توجهی ثمره خون هزاران شهید پایمال شود و خدای نکرده ملت و کشور به دوران خفقان گذشته برگردد. اگر به وصیت شهدا عمل نکنید در دنیا و آخرت مسئول خواهید بود...

شهید علی حاجی پور (بسیجی)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۸/۵، عملیات والفجر ۴، مریوان.

شهید علی اصغر حاجی پور آرانی (مقتنی)

ولادت: ۱۳۱۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: ... شهید همچون قلبی است که به اندام های خشک مرده و بی رمق جامعه خون خویش را می رساند و بزرگترین معجزه شهادتش این است که به یک نسل بشرایمان می بخشد. من آگاهانه و با انتخاب در این راه قدم گذاشتم و کسی مرا مجبور نکرد و خودم بودم که خواستم به ندای هل من ناصر حسین زمان پاسخ بدهم. سلام و درود بر شهیدان راه الله که با خون خود درخت اسلام را آبیاری نمودند...

شهید محمد حلاج آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۹، عملیات خیبر، طلائیه.

فرازی از وصیت نامه: ... من از شما می خواهم که دست از پیرجماران آن ستاره درخشان میان محرومان جهان برندارید و از او تبعیت کنید اطاعت از او پیروی از پیامبر ﷺ و ائمه اطهار علیهم السلام است. دلم می خواهد در آخرت سرافراز و سربلند باشید و از فاطمه زهرا علیها السلام و امام حسین علیهما السلام خجالت نکشید...

شهید اصغر حلاج (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۲، ادامه عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: برادر و خواهرانم! زینب وار زندگی کنید و فرزندانان را هم چون فرزندان امام حسین علیه السلام تربیت کنید تا در آینده این انقلاب را یاری نمایند. حجابتان را حفظ کنید. فرزندان را از کودکی به مسجد ببرید. فرزندان را طوری تربیت کن که چون علی علیه السلام شجاع و چون حسین علیه السلام شهادت طلب باشد...

شهید عباس حلاج آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۲، والفجر ۱، فکه.

فرازی از وصیت نامه: ... امروز زمان امتحان است. دو جبهه وجود دارد، حسین و یزید، از فرصت استفاده کنید و به سپاه حسین پیوندید. برادران گرامی! مسئولیت شما بیش از پیش سنگین تر شده و شما جوانمردان انقلاب و رهبری و اسلام هستید. پشتیبان ولایت فقیه باشید و ادامه دهند راه شهدا...

شهید سید محمد حسینی زاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۴، عملیات والفجر ۱، فکه.

فرازی از وصیت نامه: ... امیدوارم که راه مرا ادامه دهید، راهی که

پیموده‌ام راه امام حسین (علیه السلام) است. سلاحی که از دوشم افتاده است بردارید و نگذارید روی زمین بماند تا بتوانید پاسدار حرمت خون شهیدان باشید. شما ملت شهید پرور حافظ خون پاک و گرم شهدا باشید زیرا خون‌های گرم شهدا بود که هم چون شمشیری بر قلب آمریکا، شوری و دیگر ابرجنایتکاران شرق و غرب فرود آمد...

شهید مرتضی حیدری زاده (دانش‌آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۳، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت‌نامه: ... ما به فرمان هبر کبیرمان در برابر تجاوزگران می‌ایستیم و با آنان نبرد می‌کنیم و سرانجام شهادت را انتخاب می‌کنیم. ای خدای بزرگ تو را شکر و سپاس می‌گویم که سرانجام شهادت در راهت را نصیبم کردی...

شهید اصغر حیدری مقدم آرانی (دانش‌آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۱۹، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت‌نامه: ... پیروزی حق خود به خود صورت نمی‌گیرد. بلکه به حمایت افراد نیاز دارد. در تاریخ دیده نشده که جنگی بدون سختی و ریختن خون به پیروزی برسد. من احساس مسئولیت کردم و آگاهانه و داوطلبانه این راه را که آخرش رسیدن به الله است انتخاب کردم و برای پاسداری از انقلاب روانه جبهه حق علیه باطل شدم و خود عاشق شهادت

در راه الله هستم...

شهید عباس حکیمیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۳۰، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... من به عنوان یک فرد مسلمان و به حکم شرعی و الهی قدم در این راه نهادم. شما پیام و سفارش مرا با صدای بلند به گوش منافقان و دشمنان اسلام برسانید که به خاطر کوری دل خود مرا ناآگاه می خوانند به آنها بگویید که ما آگاهیم و بیدار و هیچ گونه جبر و زوری بر ما وارد نیست...

شهید علیرضا حسنی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۰/۲۱، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... ما پاسداران روح الله با یاد حسین بن علی (علیه السلام) به جبهه می رویم و در راهی که او جنگید ستیز می کنیم و برای هدفی که او کشته شد جان می دهیم. امت اسلامی باید بداند که این انقلاب با خون شهدای زیادی به دست ما رسیده است. این بار سنگین را زمین نگذارند چون در این صورت انقلابی که به دست ما رسیده به وابستگی کشیده خواهد شد...

شهید جواد حاج حسینی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۲، عملیات خیبر، طلائیہ.

فرازی از وصیت‌نامه: ... شهید عزادار نمی‌خواهد. پیرو می‌خواهد شهادت مرگ عادی نیست بلکه آغاز زندگی است. انسان می‌میرد چه بهتر که در راه اسلام باشد. منظور من از جبهه رفتن این بود که می‌خواستم به سرور شهیدان حسین بن علی علیه السلام بگویم حسین جان! اگر در صحنه کربلا با تو نبودم حالا که موقع امتحانم است راحت را ادامه می‌دهم...

شهید احمد خاکی آرائی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.

فرازی از وصیت‌نامه: ... انسان باید راضی باشد به رضای خدا و از هیچ پیش‌آمدی گله نکند. هر لحظه ممکن است مرگ فرارسد. پس باید در همه حال حساب خود را داشته باشد. این جنگ برای ما نعمت است و اکنون هیچ مسئله‌ای در دنیا برای ما مهم تر و واجب تر از جنگ نیست...

شهید علیرضا خبازیان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۴، عملیات پدافندی شلمچه.

فرازی از وصیت‌نامه: ... ما چه بگوئیم که دستان خالی است و با این همه گناه به چه دل خوش کنیم در این مرحله از زمان تنها حرکت در یک خط و آن هم خط رهبری است که ما را به سرمنزل مقصود اصلی خواهد رساند...

شهید حبیب الله خنده رو آرنی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۱، عملیات بیت المقدس ۵، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... شهدا شمع محفل بشریت اند. خدایا! اگر صلاح می دانی مرگ مرا شهادت در راهت قرار بده. هر موقع یاد شهادت می افتم این سخن امام حسین علیه السلام در ذهنم تجلی می شود که روز عاشورا فرمود: اگر دین اسلام و دین جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله با ریختن خون من پابرجا می ماند پس ای شمشیرها مرا در بگیرید. من نیز آرزو داشتم نه یک جان بلکه هزارها جان داشتم تا برای هدفم و استحکام دینم فدا کنم...

شهید حسین خندان پور (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائی.

شهید اصغر خانی آرنی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۶، عملیات خیبر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: ... اول هدف خود را از این که به جبهه می روم بیان کنم که به خاطر خدا و برای پیروزی اسلام است. دوم. فرمان امام را لبیک گفتم. سوم: خود را مسئول دانستم که به جبهه بروم و دین خود را به اسلام عزیز ادا نمایم...

شهید نعمت الله خانی (جوشکار)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۱/۲۸، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت نامه: ... شهیدان چون شمع سوختند تا کوره راه‌های تاریک زندگی را برای شما روشن سازند تا بتوانید با چشمانی باز راه سعادت را بیمایید. فرزندان این ملت مستضعف و شهید پرور، هر زمان احساس کنند که اسلام عزیز و انقلاب اسلامی، به یاری ما، در هر لحظه و مکانی نیازمند است آمادگی کامل دارند تا حضور خود را اعلام کنند...

شهید حسن خادمپور آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۵۹/۹/۱۸، منطقه عملیاتی سرپل ذهاب.

فرازی از وصیت نامه: ... شهادت قلّه بسیار بلندی است که شهید در بالای آن به خدا می‌رسد. چه افتخاری به من دست داده که من عاشق شهادت هستم. آری! اگر من و تو پیرو امام هستیم و صحبت از اسلام می‌کنیم باید به دستورات آن عمل نمائیم...

شهید جعفر علی خرم آبادی آرانی (کارمند)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۲/۸/۱۳، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... اگر در صحرای کربلا حسین علیه السلام و عباس علیه السلام بودند در ایران هم ما هستیم، تا راه حسین علیه السلام و عباس را دنبال کنیم.

من که این راه انتخاب کردم هیچ کس به من تحمیل ننمود بلکه خودم انتخاب کردم. همه نفوس خواهند مرد ولی بهترین نوع مردن شهادت در راه خداست. خدایا بگذار گستاخانه در میدان شهادت، غرور و تکبر را با آب اخلاص و خلوص و صدق و تواضع شست و شودهم...

شهید محسن خبّازی (سرباز)

ولادت: ۱۳۵۵.

شهادت: ۱۳۷۵/۵/۱۰، اشنویه.

فرازی از وصیت نامه: ... او در آخرین روزهای حیاتش با شور و شوق عجیبی به یکی از دوستانش گفته بود خداوند سرنوشت خوبی برایم رقم زده است...

شهید ماشاء الله خلیفه (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۴، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... انسان یک بار بیشتر نمی میرد چه بهتر که این مردن در راه خدا باشد. چنین انسانی هرگز خود را تنها، بی پناه، سرگردان و بی ارزش نمی یابد بلکه خود را ذره ای بی انتها، وابسته به ابدیتی بی پایان و به عظمتی باشکوه و کمالی بی غایت و بی نهایت و دوست داشتنی می یابد. پدرم! این راهی است که حسین علیه السلام به ما آموخته و ما مرگ در راه خدا را بر زندگی دلت بار ترجیح می دهیم...

شهید محمد (احمد) خلیفه (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! تو را سپاس می‌گویم که به من مَنّت گذاری و مرا در زمانی آفریدی که توانستم ندای ولیّ تو را لبیک گویم و در راهت به شهادت برسم. ای ملت شهیدپرور! نگذارید که خون شهیدان پایمال شود و رهرو راه شهیدان باشید...

شهید ابراهیم خواجه منصوری آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۵۰.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۳۰، فاو، تک عراق.

فرازی از وصیت نامه: ... تا آخرین قطره خونم سنگر اسلام را ترک نخواهم کرد و آن قدر به جبهه می‌روم تا شهید شوم. خدایا! تومی دانی که دلم شکسته و مملو از عشق تست خدایا! از تومی خواهم هر چه زودتر شهادت را نصیب من گردانی. بار خدایا! توفیق ادامه راه شهدا را به ما عطا فرما...

شهید منوچهر خراط (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴.

شهید علی اصغر خالقی (کارگر)

ولادت: ۱۳۶۳.

شهادت: ۱۳۸۲/۱۲/۱۲، کربلا، عملیات تروریستی.

شهید امرالله در مسجدی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۲۳، عملیات بیت المقدس ۷، شلمچه.
فرازی از وصیت نامه: ... دشمنان اسلام می لرزند و کفّار در شُرف فنا و نابودی هستند. به خود آیید و برخیزید و محکم و استوار باشید. از شنیدن خبر شهادت من ناراحت نشوید چون شهادت فوز عظیمی است که خداوند نصیب بنده اش می کند...

شهید حسین در مسجدی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، موسیان.
فرازی از وصیت نامه: ... بدانید تا خون شهیدان در راه اسلام ریخته نشود پیروزی به دست نمی آید. سه عامل پیروزی انقلاب را از دست ندهید به خدا تکیه داشته باشید، رهبرانقلاب را تنها نگذارد، با اتحاد بین خودتان را حفظ کنید...

شهید احمد در مسجدی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۶/۱۲/۲۵، عملیات والفجر ۱۰.

شهید عباس دهقانی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۲۳، عملیات بیت المقدس ۷، شلمچه

فرازی از وصیت نامه: ... به خدا قسم دشمن هرچه ما را مورد فشار قرار بدهد استقامت خواهیم کرد همچنانکه لشکریان امام حسین علیه السلام استقامت کردند و شهید شدند. ما را از شهادت هراسی نیست. شهادت سعادت ماست ...

امیر شهید احمد دهقانی آرانی (کارمند)

ولادت: ۱۳۳۰.

شهادت: ۱۳۶۰/۳/۲۵، مریوان، ضدانقلاب.

فرازی از وصیت نامه:

رفتم به جبهه تا تن دشمن کشم به خاک
با دست خویش پوزه او را زخم به سنگ
اسلام دین و روح خدا رهبر من است
ریزم به کام خصم به فصل خدا شریک
با خون خود به خاطر این می کنم وضو
تا نزد دشمنان نروم زیر بار ننگ
خدایا! رضای تو گرانبهاست کالاهای و شهادت در راه تو از لذت است.
خدایا! به هر که این دو نعمت دادی موهبت را به اعلا درجه رساندی ...

شهید علی نقی دهقانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۷، عملیات فتح المبین، شوش.

شهید حسین دهقانی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱، عملیات والفجر ۲، منطقه حاج عمران.
فرازی از وصیت نامه: ... راه من و راه هزاران شهید را که برای نهال این انقلاب و این جنگ حق علیه باطل جان داده اند ادامه بدهید و سخت در این راه کوشش کنید. آری این حس مسئولیت بود که مرا وادار نمود تا به جبهه های حق علیه باطل روانه شوم و همین بود که مرا عاشق خود کرد...

شهید حسین دهقانیان آرانی (چله دوان)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۴، عملیات پدافندی شلمچه.
فرازی از وصیت نامه: ... حالا که جبهه جنگ تحمیلی نیاز به جوانان دارد نباید از این قافله ایی که در حال حرکت است عقب بمانیم چرا که فردا در مقابل شهدا و امام مسئولیم...

شهید رضا دارچینی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۱، تنگه چزابه.
فرازی از وصیت نامه: ... پس از گذشت چند سال از عمرم افتخار می کنم که لباس رزم برتن و سلاح بردوش دارم و به میدان نبرد حق علیه باطل اعزام می شوم...

شهید دخیل دارچینی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۳/۱۰، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت نامه: حسین جان! اگرما در کربلا نبودیم تا به یاری تو بشتابیم اما حالا عاشقانه در جبهه های غرب و جنوب ایران برای دفاع از آزادی و اسلام و عشق رسیدن به حرم تو با دشمن پیکار می کنیم...

شهید عباس دارچینی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۹، عملیات کربلایی ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... سعی کنید دل های خود را به نور قرآن آرامش دهید و زیاد قرآن بخوانید و از آیات آن درس زندگی را بیاموزید و به کودکان خود قرآن بیاموزید...

شهید حسین دهنوی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... دعا وسیله نجات است و با دعاست که می توان اسلام را به پیروزی رساند. رزمندگان نیز در جبهه ها امیدشان به دعای شما می باشد. از خدا می خواهم شربت شیرین شهادت را که همچون خورشیدی می درخشد نصیبم گرداند. چه صفا و چه عشقی دارد مرگ در راه خدا. من هر لحظه انتظار آن را دارم که شب حمله فرارسد تا همچون

کبوتری بال برآورم تا بتوانم به هدف خود که همانا شهادت است برسم...

شهید مانده علی دلاوریان آرنی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، جزیره مجنون.

شهید جعفر علی دلاوریان آرنی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، جزیره مجنون

فرازی از وصیت نامه: خدایا! قصد و نیت ما تشکیل دولت و حکومت تروی زمین است تا اسلام و اهلش عزیز گردند. در این ایام بسیار حساس و سرنوشت ساز احساس مسئولیت و وظیفه نمودم و شکرگزارم که توفیق دادی تا در زمره سربازان و رزمندگان مدافع اسلام قرار گیرم و این افتخار است...

شهید امیر (منصور) دلاورزاده (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۴.

فرازی از وصیت نامه:... شما دوستان و آشنایان من! از شما می خواهم که سنگر جبهه را پر کنید و همیشه در فکر این باشید که این جبهه را چه کسی می جرخاند و آن همین شما برادران عزیز هستید که باید سلاح خونین مرا بردوش کشید و راه من که راه حسین (علیه السلام) است را ادامه دهید. برادران من! حال مسئولیت سنگین در قبال خون شهیدان داریم و آن این است که رهرو راه این عزیزان باشیم. اگر شهادت نصیبم شد افتخار کنید و خدا را

شکر کنید...

شهید محمد داروغه آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۰/۶/۲۲، سرپل ذهاب، بازی دراز.

فرازی از وصیت نامه:... شهید انسانی است که مرگ را برزندگی ننگین ترجیح می دهد و در راه عقیده و آرمانش به پا می خیزد و چون می بیند که نمی تواند بر کفر پیروز شود شهادت را برمیگزیند. خدایا ما را موفق کن تا در راه عقیده و آرمانمان قیام کنیم و بر کفر و ظلم فائق آئیم...

شهید حبیب الله دانه گردی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۲/۲۰، عملیات والفجر، فاو.

فرازی از وصیت نامه:... تداوم دهنده راه شهیدان باشید. وصیت شهداء را جامه عمل بپوشانید. وصیت من نیز وصیت شهداست. شهدا می گویند خط ولایت فقیه باید در جامعه حاکم باشد. گریه بر شهید ثواب دارد ولی هیچ ناراحتی نداشته باشید...

شهید ابراهیم دادگر آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۷، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! من درس آزادگی را از حسین علیه السلام آموختم و به ندای فرزند راستین او خمینی لبیک گفتم... اگر لیاقت شهادت را دارم

مرا به این سعادت بزرگ نایل گردان. ما هم به عشق کربلا مبارزه کردیم و شهید شدیم ولی کربلا را ندیدیم. اگر ما نبودیم و در زیر خاک بودیم در آنجا یاد ما هم باشید...

شهید عبدالکریم دستفروش آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۲/۸/۴، عملیات والفجر ۴، مریوان.

شهید علی اکبر دولت آبادی آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۲، عملیات فتح المبین، شوش.

فرازی از وصیت نامه: ... مرگ آخر به استقبال ما خواهد آمد. پس چه بهتر است که ما به استقبال آن برویم. آن مرگ با عزّت و سرخ که امام حسین علیه السلام هم آن مرگ را انتخاب نمود.

شهید ابوالفضل داداشی آرانی (خیاط)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۳، عملیات فتح المبین. دشت عباس.

فرازی از وصیت نامه: ... پیش از رفتن به جبهه حق علیه باطل به خود می‌گفتم: بین چگونه خدا دوستانم را می‌پذیرد و با آنان مژده بهشت را می‌دهد و رستگارشان می‌کند ولی تو مانده‌ای با یک دنیا گناه. این جا بود که بر نفس خود پیروز شدم و به راهی که خدا گفته بود عمل کردم. خواهرم! حجاب را حفظ کن و اگر می‌خواهی گریه کنی برای حسین علیه السلام

بخش دوم: شهیدان / ۱۶۳

پسرفاطمه علیها السلام گریه کن که مظلوم زیست و مظلوم شهید شد...

شهید حسین ذوالفقاری (راننده)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۱/۱۲، کیان دشت.

شهید بیژن ذوالفقاری (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائیّه.

فرازی از وصیت نامه: ای خدا مهربان! خودت فرمودی که مرا بخوانید تا اجابت کنم شما را. اکنون به سوی تومی آیم و از تو پیروزی می خواهیم که نصیب این مردم کنی. ای مردم شما هستید که ادامه دهنده راه این شهدا باید باشید...

شهید احمد رحیم آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، عین خوش

فرازی از وصیت نامه: ... من می خواستم که همیشه شمع باشم و بسوزم و نور بدهم و می خواستم مظهر فداکاری و شجاعت باشم و پرچم شهادت را بردوش بکشم و شما نیز چنین باشید. من تا آخرین لحظه عمرم، حتی در شهادتم وفادار ولایت فقیه بوده ام...

شهید ماشاء الله رحمتی آرائی (کشاورز) ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۳، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.
فرازی از وصیت نامه: ... من با عشق و علاقه‌ای که به رهبرم داشتم و برای جهانی شدن دین اسلام و ظهور حضرت مهدی (عج) روانه جبهه شدم. شهادت یکی از آرزوهای من است و بهترین مقصد و مهمترین راه من است. امیدوارم خدا به من توفیق بدهد تا در راه حق گام بردارم...

شهید عباسعلی رحمتی آرائی (کشاورز) ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۵، عملیات کربلای ۵، شلمچه.
فرازی از وصیت نامه: ... من راه خود را یافتم و آگاهانه در آن قدم برمی دارم. هر روزی که می‌گذرد بار مسئولیت ما زیاده‌تر می‌شود و رسالت خون شهیدان بر دشمنان سنگین تر می‌شود. خدایا! از تو می‌خواهم که لیاقت شهید شدن را به من عطا کنی و از تمام گناهانم درگذری...

شهید ابوالفضل رحمتی آرائی (دانش آموز) ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴ ام الرضا.
فرازی از وصیت نامه: ای دوستان! مبدا در غفلت بمیرید که علی (ع) در محراب عبادت شهید شد و مبدا در حال بی تفاوتی بمیرید که علی اکبر حسین (ع) در راه حسین (ع) شهید شد. سنگرهای مساجد را پر کنید تا

ادامه دهندگان راه شهدا باشید. و در آخرت دینی از شهدا و علما برگردنتان نباشد...

شهید عباس رزاقیان آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۱.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۷، عملیات خیبر، جزیره معنون.

فرازی از وصیت نامه: ای اُمّت حزب الله! از همه می خواهم در برابر خون شهیدان احساس مسئولیت نمایید و سعی کنید که با قدم، زبان و هر طور که می توانید به جبهه های نبرد حق علیه باطل کمک نمایید. کسانی که در این دنیا ثروتمند هستند از آنها می خواهم که ثروت خود را در راه خدا هدیه کنند و گرنه ثروت، آنها را به نابودی خواهد کشید...

شهید علی اکبر رزاقیان آرانی (خیاط)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۷، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... چون وصیت یک وظیفه برای همه مسلمانان می باشد که قبل از مردن یا شهید شدن وصیت می کنند من هم برحسب وظیفه چند نکته را می نویسم. اولاً برای خاطر خدا به جبهه آمده ام و هدفم فقط و فقط رضای خدا بوده است و دیگر به هیچ چیز فکر نکرده ام...

شهید احسان الله رفیعی آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۲۸، کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت‌نامه: معبودا! نمی‌دانم آن لحظه پرشکوه شهادت و وصال می‌رسد. آیا توفیق نظاره بر فروغ تابناک ملکوتی تو را خواهم داشت. آماده و مشتاق دیدارم و چه آشنایی شیرینی است؟ تمام شهیدان هم صدا می‌گویند: در حفظ اسلام، انسانیت و آزادی مقرون ایمان، عشق و ایثار، خون است. از خانواده محترم خود می‌خواهم که رسالت خون شهیدان را که همان تداوم انقلاب اسلامی است سرلوحه زندگی خود قرار داده و ثابت قدم بوده و فرزندان را حسین و تربیت کنید و صبر را پیشه خود سازید...

شهید سعید روحانی تبار (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائیه.

فرازی از وصیت‌نامه: ... مکتبی که من پذیرفته‌ام در آن مسئولیتی سنگین به دوشم احساس می‌کنم و باید دینم را تا آنجا که توان دارم به اسلام و مردم و وطنم ادا نمایم و هیچ چیز در زندگی جز شهادت آرزوی من نیست. پدر و مادرم خوشحال باشید که فرزندان خطی را انتخاب کرد که امام حسین (علیه السلام) هم آن را انتخاب نمود...

شهید رحمت الله رسول اف آرانی (بنا)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۲، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت‌نامه:

شهادت سرآغاز پابندگی است نترسم ز مردن که خود زندگی است

... من موقعی این وصیت نامه را می نویسم که دارم آماده می شوم برای رفتن به سوی شهادت، شهادتی که با عزّت است. حسین جان! اگر در فضای داغ و خونین کربلا کسی به فریادت نرسید و ندای تو را لبیک نگفت. ما پیروانت در فضای گرم خوزستان دست مردانگی را مشت کرده، ندای تو را لبیک می گوئیم...

شهید حاج رجبعلی رضانی (کشاورز)

ولادت: ۱۲۹۰.

شهادت: ۱۳۶۶/۵/۹، شهید مکه معظمه.

شهید امیررعیّت مقدّم (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۲، عملیات والفجرا، فکه.

شهید احمد زمینی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۲۲، عملیات والفجرا فکه.

فرازی از وصیت نامه: ... ما در زمانی واقع شده ایم و توانستیم در راهی قدم برداریم که در این راه حسین علیه السلام قدم نهاد و خداوند رهبری بر ما عنایت کرد که از فرزندان حسین علیه السلام است و حسین وار و اراد جنگ و جهاد و امر به معروف و نهی از منکر شد. خدایا تومی دانی که من جز عشق به تو چیز دیگری ندارم آیا وقت آن نرسیده است که یک جان ناقابل تقدیم تو دارم؟

شهید سید محمود سیّدیان آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۴، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! تو خود می دانی که من عاشق شهادتم پس در راه نصرت اسلام شهادت را نصیبم فرما و مرا از صالحان درگاهت قرار بده و در لحظات بین مرگ و زندگی امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) را بر بالینم و امام حسین (علیه السلام) را به کنارم بفرست چون به عشق و شور حسینی بود که به جبهه آمدم. آفریدگارا! تو می دانی که اگر مرا بکشند و دوباره زنده کنند و این کار را هزار بار هم تکرار بکنند من دست از یاری اسلام برنخواهم داشت...

شهید سید جواد سیّدیان آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۹، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! در تربیت برادرانم بکوش و آنها را طوری تربیت کن که سلاح مرا به زمین نگذارند و راه من و بقیه شهدا را ادامه دهند...

شهید حسینعلی سیفی زاده آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... پیام من خون من است که در شب های تاریک سنگرو میان گلوله ها و تیرهای دشمنان اسلام از من می شنوید. قرآن، اسلام

و امام را تنها نگذارید...

شهید علی محمد سیفی زاده آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، ام الرصاص.

شهید حبیب الله سیفی پور آرانی (جوشکار)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، عین خوش.

**فرازی از وصیت نامه: ... من تا آخرین نفس و تا آخرین قطره خون خود
اسلام را یاری می کنم. خدایا! از من راضی باش و از گناهانم بگذر و مرگ مرا
شهادت در راه خود قرار بده...**

شهید علی سیفیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۵/۲۰، عملیات والفجر ۸، فاو.

**فرازی از وصیت نامه: ... شهدا رفتند و ما را عهده دار ادامه رسالت
خویش نمودند. در این زمان، یاران و عاشقان واقعی حسین (علیه السلام) از دیگران
بازشناخته می شوند و در این برهه فرزندان حسین زمان خمینی روح الله
ادامه دهنده راه خونین حسین (علیه السلام) هستند بر همه واجب است که او را یاری
دهیم و از او پیروی کنیم...**

شهید سیف الله سلطانی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... دست از گناه بردارید که گناه کردن عاقبت خوبی ندارد. از پدر و مادر خوبم می خواهم اگر شهید شدم برای من گریه نکنند زیرا کشته شدن در راه حق گریه ندارد و به مدت بیست شب مراسم روضه خوانی داشته باشند...

شهید محمود سرکاری آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۰، عملیات خیبر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: ... همه شهدا گفتند: پیرو ولایت فقیه باشید و هر چه می گویند عمل کنید. اینها خودشان نمی گویند بلکه قرآن و نهج البلاغه و امام زمان (عج) می گوید: این دستورات از طرف پیامبران و امامان و آنها هم از طرف خداوند به ما ابلاغ کرده اند. پدرم! اشک شوق و گریه شادی کن که پسر ت در راه یاری اسلام و قرآن شهید شد...

شهید محمد سرکاری آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: ... احساس می کنم که خدایم را یافته ام و به سوی او حرکت می کنم و از او می خواهم برای لحظه ای نیز مرا به خود وامگذارد.

بخش دوم: شهیدان / ۱۷۱

ساعت های آخر عمر من است اشک شوق به گونه هایم می چکد و هر لحظه یادی از صحرای کربلای حسین (علیه السلام) در چشمم مجسم می شود که اهل و عیال او دورش را گرفته اند...

شهید ابوالفضل سعدآبادی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۱/۲۸ یا ۱۲/۷/۱۳۶۵، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

شهید علی سنجرآرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۴/۱۰/۱۳۶۵، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.
فرازی از وصیت نامه: ... بنده حقیر جهت استقرار حاکمیت مطلق الله گام برداشته و تنها آرزویم به اهتزاز درآوردن پرچم و عَلم (کلمه الله هی العلیا) بوده است. شما به شهدا بیشتریندیشید. چرا که قلم بشکسته، زبان بریده و قلب آکنده از درد در تبیین واژه شهادت مدّعی عجز و ناتوانی است...

شهید خسرو سقایی آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۲۵/۱۲/۱۳۶۳، عملیات بدر، شرق دجله.

شهید علیرضا سکوت (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۲۵/۱۲/۱۳۶۳، عملیات بدر، رودخانه دجله.

فرازی از وصیت نامه: ... من آرزو داشتم که باروی خوش و بدنی پاره پاره خدا را ملاقات کنم تا در پیشگاه خداوند و شهدا رو سفید باشم...

شهید عباس ساکنی آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۱/۱۰، سنندج، ترور توسط ضد انقلاب.

فرازی از وصیت نامه: ... امید است خدای مٔان مرا نیز به قافله شهدا ملحق سازد که سخت در انتظار این فیض عظیم هستم... من عروس سرخ شهادت را بر عروسان دنیای فانی ترجیح دادم و آن را انتخاب کردم و مدال افتخاری را برای خود خریدم که هرگز از بین رفتنی نیست. خیلی به زیارت عاشورا علاقه دارم گاهی اوقات برایم بخوانید...

شهید حسین سلطان محمدی (خیاط)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۱/۳۰، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت نامه: ... هوشیار و آگاه باشید زیرا که عمال شرق و غرب قصد ضربه زدن به این انقلاب را دارند. در شهادتم گریه نکنید و از شما می خواهم که ادامه دهنده راه شهدا باشید...

شهید مهدی سلمانی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۱، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... شهید شمع و قلب تاریخ است. سنگر مدرسه

بخش دوم: شهیدان / ۱۷۳

هم دست کمی از سنگر جبهه ندارد. هرکاری را که می‌خواهید انجام دهید با نام و یاد خدا و برای خدا انجام دهید. مانند باران باشید که معلوم نیست اولش بهتر است یا آخرش یعنی (سرتا پا خیر است)...

شهید ابوالفضل ستّاری آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۴، شلمچه، تک عراق.

فرازی از وصیت نامه: ... برای نیل به کمال و سعادت راهی جز تمسّک به آیات الهی و سیره و سنّت اهل بیت (علیهم‌السلام) نداریم. وقتی در این راه قدم نهادیم شایستگی جانشینی خدا روی زمین را کسب خواهیم کرد...

شهید علی اصغر شکاری آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۵، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت نامه: ... ما باید راه شهیدان از صدر اسلام تا انقلاب اسلامی را که راه سرور شهیدان است ادامه دهیم. شک نیست که اسلام نیاز به خون دارد پیر و جوان ندارد. در کربلای حسینی کودک سه ساله تا پیرمرد بود که بدنشان با شمشیر سوراخ سوراخ شده بود. امیدوارم در جنگ با کفّار بعثی پیروز شویم و کربلای حسین (علیه‌السلام) و بیت المقدس اولین قبله مسلمین را آزاد کنیم...

شهید حسین شکاری آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۲۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... راه شهیدان را ادامه دهید و میدان را خالی نکنید. شهیدان به امید شما جوانان خانواده و پدر و مادرشان را رها کردند. در راه اهداف اسلام کوشش کنید و دست از رهبرانقلاب اسلامی برندارید. تلاش کنید خون شهدا و ناله یتیمان هدر نرود. شعار شهیدان را زنده نگهدارید...

شهید نعمت شکاری (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۲، عملیات رمضان، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! ناراحت نباش که من شهید شدم چون من در مقابل صدوقی ها، دستغیب ها و مطهری ها ارزشی ندارم و من در مقابل این شهادت ها زندگی را بر خود نمی پذیرم...

شهید محمد شبان پور آرائی (سرباز)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۵۹/۸/۹، پل کرخه، دزفول.

فرازی از وصیت نامه: ... نماز برکت زندگی است و در اول وقت بخوانید. امر به معروف و نهی از منکر را جدی بگیرید. به فقرا و بیچارگان کمک و از آنها دلجویی نمایید...

شهید ماشاء الله شبان پور (تعمیرکار)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۰/۸/۱۱، تک عراق.

شهید حسین شبان پورآرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۲، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! من عاشقت شده‌ام. هر لحظه در انتظار شهادت هستم. عاشقت را از خودت مرهان. دوست دارم با شهدا و سرور آنها امام حسین علیه السلام محشور شدم. خدایا! دیگر این دنیا را دوست ندارم می‌خواهم به تو پیوندم...

شهید رحمت الله شبانه آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۹/۹، عملیات طریق القدس، بستان.

فرازی از وصیت نامه: ...از خودم خجالت می‌کشم که کاری برای این ملت نکرده‌ام. دلم می‌خواهد یک جان که سهل است صدها جان می‌داشتم و در راه پایداری دین اسلام و سرافرازی ملت رزمنده ایران فدا می‌کردم. جوانان دست از گناه بردارید و دور آن نروید و اگر همچون من گناهکار بودید توبه کنید زیرا در رحمت الهی همیشه باز است...

شهید حسن شیخ آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۲، کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ...پشتیبان ولایت فقیه باشید و او را تنها نگذارید

و ادامه دهند راه شهدا باشید. پدر و مادرم! برایم دعا کنید تا خداوند شهادت را نصیبم نماید...

شهید حسن شعیبی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۲۱، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: اماما! به ندایت لبیک گفتم و به جبهه روان شدم. چرا که امروز ادامه قیام پیامبر ﷺ و حسین (علیه السلام) قیام تو است. قیامی که چهره تاریخ را عوض کرده و می رود تا ظلم را از جهان از بین ببرد. ناچار باید روزی از این دنیا رفت ولی چه زیباست مرگ کسی که باعث پیروزی و از بین رفتن کفار ستمگر شود. از خدا می خواهم که اگر خون من حقیر خدمتی برای اسلام می تواند انجام دهد، مرا به درجه شهادت برساند...

شهید حسن شریفی ستوده (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۲۹، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... مردمان با ایمان و پاکبخته ای که در راه عشق به الله و تبلیغ دین خدا عالی ترین ایثارها و بالاترین گذشت ها را می کنند تا جایی که مال و جان و فرزند و هر عزیزی را در این راه فدا می کنند و تا سرحد شهادت برای مبارزه با کفر و ظلم و بی عدالتی می ایستند و شهادت را بزرگترین سعادت می دانند. حسین جان! اگر در آن فضای داغ و خونین کسی به فریادت نرسید و ندای تو را لبیک نگفت: ما پیروان در فضای

گرم و خونین ایران زمین دست مردانگی را مشت کرده و به ندای غریبی و تنهاییات لبیک می‌گوییم...

شهید عباس شیره‌پز (کشاورز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۲۹، ادامه عملیات کربلای ۵، شلمچه.

شهید حسن شاخوسی آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۳۰، رود کارون.

فرازی از وصیت‌نامه: ... تقاضا می‌کنم نگذارید خون شهدا پایمال شود. رفتن به جبهه به منزله خواستگاری است. و شهادت من مانند عروسی و تشییع جنازه و جلسه ختم من مانند جشن باشد برای شما و اگر گریه می‌کنید گریه شوق باشد. درود خداوند نثار خون پاک شهدا باد...

شهید نعمت الله شریفی مهر (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۱/۲۸، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت‌نامه: ... من در این مدتی که جبهه بودم به این نکته پی بردم و ایمان هم نسبت به آن پیدا کردم که شهادت شریف‌ترین و نزدیک‌ترین راه تقرب به خدا می‌باشد (رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند) این شعار هر رونده راه حق است و این حرکت به طرف معبود و معشوق است. دفاع از اسلام را از هر چیزی که برایتان عزیز است عزیزتر بدانید...

شهید احمد شیرینی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، جفیر (طلائیة).

فرازی از وصیت نامه: مادرم! ای از جانم عزیزتر! می دانی که دنیا فانی و مرگ به سراغ همه خواهد آمد پس چه بهتر که خود را آماده مرگی کنیم که امامان ما هم آن مرگ را پذیرفتند که همان مرگ سرخ و شهادت فی سبیل الله است. اگر خداوند سعادت شهادت را به من عطا کرد هیچ وقت ناراحت نشوید چون با خوب کسی معامله کرده اید...

شهید مرتضی شیپوری آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۳، عملیات بیت المقدس، خرمشهر

فرازی از وصیت نامه: ... سفارش می کنم کارتان را با یاد خدا و برای خدا انجام دهید از حرام خدا بپرهیزید و از موازین اسلام تجاوز نکنید. سعی کنید وارث خون شهیدان باشید. و همواره راه شهیدان را ادامه دهید. پدرم مهربانم! اگر من شهید شدم، شهادت موجب افتخار من است. چشم هایم را باز بگذارید که نگویند کورکورانه در این راه قدم نهاده و مشت هایم را گره نمایید که آمریکا و جنایتکاران غرب و شرق بدانند به هنگام شهادت با مشت های گره کرده و با دهان باز فریاد مرگ بر آمریکا سرمی دادم...

سردار شهید حسین صیادیان آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۶/۱۳، پلدختر.

فرازی از وصیت نامه: ای مسئولین! هر پست و مقام و مسئولیتی که به هر عنوان به شما به طور امانت سپرده شده باید از آن به طور احسن پاسداری و انجام وظیفه نمایید...

شهید حسن صیادیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۶، عملیات فتح المبین، شوش.

فرازی از وصیت نامه: ... او بارها می گفت: می خواهم یک آدم واقعی بشوم. جبهه کارخانه آدم سازی است و من می خواهم آدم شوم...

شهید علی اکبر صالحی آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۳، عملیات رمضان، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... شهیدان انقلاب ما، راه حسین (علیه السلام) را انتخاب کردند و با خون سرخ خویش انقلاب سرخ کربلا را ادامه دادند حالا اگر تو پیامبر خون شهیدان هستی باید راه و هدف آنان را انتخاب نمایی. اینک مذهب انسان ساز اسلام به پایمردی امت و امام و خون مقدس شهیدان در جهان به عنوان قدرت مٹکی به خدا شناخته شده و کاخ های ظلم و جور را به لرزه درآورده است...

شهید (احمد) عبدالله صالحی آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.
فرازی از وصیت نامه: ... در طول چند ساله عمرم هیچ چیز جز شهادت نمی توانست تشنگی مرا سیراب کند. در شهادت مرا باکی نیست. شهادت دریچه آزادی من از دنیا است. شهادت منتهای حرکت یک مسلمان و آرزوی اوست. شهادت مانند مادری است که تنها فرزندش را در آغوش می کشد...

شهید مصطفی صادقی آرانی (دانش آموز) ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۲۳، عملیات بیت المقدس ۷، شلمچه.
فرازی از وصیت نامه: مادر! راه من راه حسین، مرگ من مرگ حسین است. با عشق حسین به جبهه آمدم. و با عشق او شهید خواهم شد. همچنان که با عشق او تولد یافته ام و با عشق او زندگی می کردم. بنابراین در مرگ من که مرگی افتخارآمیز و پر عظمت است همچون کوه استوار باش و درس زندگی را از زینب علیها السلام بیاموز...

شهید علیرضا صدیق آرانی (دانشجو) ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۱، عملیات کربلای ۵، شلمچه.
فرازی از وصیت نامه: خدایا! تو خود می دانی که ما چقدر مشتاق شهادتیم و نیز می دانی که هدف ما شهادت نیست بلکه پیروی از راه توست. من به خاطر رضای خدا روانه جبهه شدم تا با خون خود درخت اسلام را آبیاری کنم و به ندای حسین زمان خمینی کبیر لبیک گفته باشم...

شهید محمود صفا جو (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۳/۱۲/۲۶، عملیات بدر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: ... مخلصانه از خداوند بخواهید که این جنگ هر چه سریع تر به نفع اسلام و قرآن و به دست رزمندگان اسلام خاتمه یابد و ریشهٔ صدام و منافقین کنده شود و حکومت قرآن در جهان بشریت حاکم گردد...

شهید مصطفی صدرلتحری آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۳، عملیات خیبر، هویزه.

فرازی از وصیت نامه: ... با انتخاب آگاهانه و دلخواه پای به جبهه نهادم تا رضایت خداوند را حاصل نمایم. عروسی من شهادت است. شهادت آرزو و کام من است. برادرانم! راهم را ادامه دهید و افتخار کنید ک برادر شهید هستید ولی مواظب باشید تا مغرور و مغلوب هوای نفس نشوید...

شهید داوود صلاتی آرانی (معلم)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۲۹، عملیات والفجر، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: خداوند! تو خود می دانی که آگاهانه و مشتاقانه در این راه قدم نهادم. من که لیاقت بردوش کشیدن رسالت چگونه زیستن را ندارم اینگونه مردن را انتخاب نمودم...

شهید علی طالبی آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۴/۶/۱۸، عملیات قادر، پنجوین.

فرازی از وصیت نامه: ... سرباز امام زمان آن سربازی است که قبل از آنکه به سلاح اسلحه مسلح شود به سلاح ایمان مسلح شود یعنی پیکار با نفس که حضرت علی علیه السلام فرمود: پیکار با نفس برترین پیکارهاست. در تاریکی شب و سکوت شب را بشکنید. و نماز شب را بپا دارید و بدانید که این دنیا جای قرار و پایداری نیست و ما و شما به سرای دیگری خواهیم رفت...

شهید علی اصغر طاهری آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۶/۴/۸، عملیات نصر ۵، سردشت.

فرازی از وصیت نامه: ... درود بی پایان بر ارواح طیبه شهیدان صدر اسلام تا کنون که بانثار خون خویش اسلام عزیز را آبیاری و جان خود را فدای اسلام نمودند. اسلام به شما مردم شهیدپرور و پشت صحنه احتیاج دارد. برادرم! راهم را که همان راه حسین علیه السلام می باشد. با کوشش هرچه بیشتر ادامه بده و در این راه خستگی به خود راه مده. خواهرم! امیدوارم که شهادت من برای شما سخت نگذرد صبر را پیشه خود ساز...

شهید حسین طاووسی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۶.

بخش دوم: شهیدان / ۱۸۳

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴ امّ الرّصاص.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! تو شاهد باش که من هدفی جز تو و عشقی جز شهادت در راه تو را ندارم. جوانان باید پیش از آنکه مرگ سیاه دامنگیرشان شود و مرگ سرخ را استقبال نمایند. به امید پیروزی رزمندگان و بازشدن راه کربلا...

شهید عباس طالب پور (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۳/۱۲/۱۳.

شهید محسن عربیان آرانی (تعمیرکار)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۹، کربلای ۵، شلمچه پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... من خیلی خوشحالم که به جبهه آمده‌ام تا بتوانم فردی مفید برای جامعه اسلامی باشم و راه حسین و حسینیان را ادامه بدهم تا خون اسلام و خون مقدس شهیدان پایمال نشود. ان شاء الله به زودی این جنگ تحمیلی به نفع اسلام و ملت ایران تمام و راه کربلا باز و خانواده‌های دل سوخته شهداء، اسراء و مفقودین به زیارت مرقد آقا امام حسین علیه السلام راه یابند...

شهید مصطفی عربیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۵۰.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۸، منطقه فاو، تک عراق.

فرازی از وصیت نامه: ... می دانید که وقت جنگ و شهادت است و پیروزی اسلام خون می خواهد، آن هم خون جوانان. شهید بهتری داند که باید در چه راهی برود. شهید خود با عقل سالم و با همه آگاهی‌اش، شعور و بیداری خویش راه خود را انتخاب می‌کند و حسین علیه السلام را نگاه می‌کند...

شهید جعفر عربیان آرانی (کارگر جوشکار) ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.
فرازی از وصیت نامه: به نام خدا و یاد شهادتی که چون صدای حق را شنیدند عاشقانه به سوی او شتافتند. من با میل و رغبت و داوطلبانه به این جهاد مقدس می‌روم تا پوزۀ ابرقدرتها و جهان‌خواران را به خاک بمالم و حقّ مظلومان را از ظالمان بگیرم...

سردار شهید ابوالقاسم عربیان آرانی (پاسدار) ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۳، عملیات رمضان، شلمچه.
فرازی از وصیت نامه: خدایا! تو را گواه می‌گیرم که در طول این مدت از شروع انقلاب تا کنون هر چه کردم برای رضای تو بوده و سعی داشتم همیشه سخت‌ترین کارها را قبول کنم، تا خود را مورد آزمایش و آموزش قرار دهم. امیدوارم این جان ناکابلم را در راه اسلام عزیز و پیروزی مستضعفین بر مستکبرین از من بپذیری...

شهید محمدرضا (جواد) عبداللّهی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۵۷/۶/۱۷، تظاهرات : خیابان محمد هلال بن علی علیه السلام
آران.

شهید رحمت الله عباس زادگان (کارمند)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۸، منطقه فاو، تک عراق.

فرازی از وصیت نامه: ... باید در راه برقراری اسلام واقعی و قرآن کوشا باشیم و برای اعتلای آن جانفشانی کنیم. انقلاب اسلامی ایثار می خواهد حال به هرنحوی باشد. پدر و مادرم! در برابر شهادت فرزندتان صابر باشید و بدانید شهادت برای من عروسی است نه مرگ و برایم حجله گاه است نه زندان. چرا که شهادت نقطه تکامل یک انسان است. خدایا شهادت ما را در راه خودت قبول کن...

شهید حسین عمورسولی آرانی (کشاورز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۴/۱/۳۰، خرمشهر، حمله هوایی.

فرازی از وصیت نامه: ای خدای بزرگ! تو شاهد باش که ما به عشق توبه جبهه می رویم و در راه تو کشته می شویم، و به جز راه تو راه امام حسین علیه السلام دیگر نداریم...

شهید ناصر عمورجبی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۳/۵/۲۳، پیرانشهر.

فرازی از وصیت نامه:... هدف ما الله و رضایت اوست و من برای کسب رضایت او به جبهه آمده‌ام. پدرم! با شنیدم خبر شهادت‌م چهره‌ات را شاداب کن تا دشمنان بدانند که مکتب ما مکتب جهاد و ایثار است. پاسدار خون شهدا و دنباله رورهب‌باشید...

شهید محمد عظیمی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۳/۴/۲۵، جاده اندیمشک، اهواز.

فرازی از وصیت نامه:... این یک موهبتی است که خدا به ما عطا کرده تا اینکه بتوانیم در زندگی تا اندازه‌ای خود را بشناسیم و در حدّ خیلی ضعیف در راه هدف مقدس قدم برداریم... گاهی اوقات برای رشد درخت اسلام نیاز به خون ماست. که ان شاءالله این خون را خدا از من بپذیرد...

شهید محمدعلی جان زاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۴/۶/۱۸، آشنویه.

فرازی از وصیت نامه:... این انقلاب با خون هزاران شهید و معلول و مجروح و اسیر و مفقود به ثمر رسیده است. وظیفه اصلی ما حفظ و حراست از این انقلاب و ادامه دادن راه جانبازان می‌باشد. شما باید به ابرقدرت‌ها

بفهمانید که نمی‌توانید با ملّتی روبه‌رو شوید که پشتوانهٔ او الله و رزمندگانی دارند که می‌گویند آنقدر به جبهه می‌رویم، تا شهید شویم...

شهید سیف الله علی رضانی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۲، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: فرازی از وصیت نامه:... من در حالی به جبهه‌های نبرد رفتم که احساس کردم این انقلاب نیاز به خون دارد و ثابت شده است که انقلاب اسلامی ما با خون به پیش می‌رود. جبهه‌های نبرد مرکز عبادات و پراز معنویات است. من اسلام واقعی را در جبهه‌ها شناختم و به بزرگی امام عزیزمان پی بردم و با خدای خویش پیمان بستم که جانم را نثار این انقلاب اسلامی کنم...

شهید علی اکبر عموزاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۲/۱۱، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت نامه: مادرم! اگر من شهیدم شدم و راه کربلا باز شد و به حرم آقا امام حسین علیه السلام رفتم، نگاهی به حرم امام حسین علیه السلام بینداز و بگو: حسین جان! خون فرزندم باعث آمدن من به زیارت تو شد. خون فرزندم را در راه خود و خدایت از من قبول فرما و این قربانی ام را بپذیر...

شهید علی اصغر عمونوروزی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۲/۸/۱، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... من اکنون می‌روم که با خدایم ملاقات کنم. می‌روم آتشی را که درونم شعله‌ور است خاموش کنم. من اکنون به سوی سنگر خالی هم رزمم به سوی عرصه باصفای جبهه و جنگ پرواز می‌کنم تا دشمن بداند هیچگاه سنگر حق خالی نمی‌ماند و توای دوست من خود بهتر از من می‌دانی که این انقلاب چگونه به پیروزی رسید. با کشته شدن علی اکبرها و علی اصغرها و...

شهید علی عابدین آبادی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۰/۸/۱۴، درگیری با ضد انقلاب، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! شکر خدا کن که فرزندت با عشق به میهن اسلامی و دفاع از ناموس و شرفش به سوی شهادت رفته است... مادرم! اگر به شهادت رسیدم از خداوند بخواه تا این قربانی را قبول نماید...

شهید حسین عساری آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴، جزیره ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: خداوندا! امید به لقای تودارم. بارویی شاد و قدی کشیده و سرافراز، پس آتش عشقم به خودت را با جشانندن شربت گوارای شهادت به من فروکش کن و چنان توفیقی ارزانی دار که در لحظه جان دادن با روحیه‌ای شاد و روویی خندان به استقبال مرگ بیایم. مرا به سوی خود ببر

بخش دوم: شهیدان / ۱۸۹

و فرصتی ده تا هنگام شهادت آخرین سخنی که از دلم بیرون می‌آید این باشد که فُزْتُ وَ رَبِّ الْكَعْبَةِ ...

شهید علی محمد (حبیب الله) غفوره آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۱۷، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت نامه: ... شهادت نهر آبی است که شهید به واسطه شنای در آن به اقیانوس بی کران و بی نهایت می‌رسد و شهادت شربت گوارایی است که شهید با نوشیدن آن عطش قلبش آرام می‌گیرد...

شهید عبدالله غفور، آرانی (مقنی)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۵۷/۹/۸، تظاهرات، خیابان محمد هلال بن علی (علیه السلام) آران.

شهید ناصر غیرتی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱، عملیات والفجر ۲، حاج عمران.

شهید علی اکبر غیرتی آرانی، (دانش آموز).

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۹/۲۲، گیلان غرب.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! بدان و آگاه باش که اسماعیل هرگز از فرمان خدای بزرگ سرباز نمی‌زند و مرگ در راه خدا را جز سعادت نمی‌داند

و زندگی را جز جهاد در راه عقیده درست نمی‌داند و شهادت را بهترین نعمت‌های خداوند می‌داند...

شهید عباس غیرتی آرانی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۳/۱۲/۲۱، عملیات بدر، هورالعظیم.

فرازی از وصیت‌نامه: ... خدا را شکر می‌کنم که توانستم راه شهیدان را ادامه دهم و به معبودم پیوندم. مبادا در رختخواب ذلت بمیرید که حسین علیه السلام در میدان نبرد شهید شد. مبادا در غفلت بمیرید که علی علیه السلام در محراب عبادت شهید شد. ای خدا! تومی‌دانی که برای لقای توبه جبهه آمده‌ام...

شهید تقی غلامرضا زاده (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۳۱، عملیات رمضان.

شهید حسن غلامرضا زاده (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۲۹، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت‌نامه: ... انقلاب اسلامی یک انقلاب خدایی و الهی است. انقلاب را حفظ کنید و در جلسات مذهبی شرکت کنید و صبر داشته باشید. این شهادت‌ها را افتخار بدانید چون شهادت بالاترین مرگ است. بیایید به وصایای شهدا عمل کنیم زیرا در برابر خون یکایک آنها مسئول

می‌باشیم...

شهید رضا غلامعلی پورآرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، جفیر.

فرازی از وصیت‌نامه: ... راه ما راه امام حسین علیه السلام است و برای آزادی کربلا و قدس و تمام مسلمانان از دست ظالمان می‌جنگیم و درخت اسلام را از خون شهدا آبیاری می‌کنیم تا کربلا و قدس را آزاد نماییم. شهادت در این راه افتخار است. دوستانم! شما در آینده ادامه دهنده راه من باشید و ایمان خود را حفظ کنید و همچون روحانیون و طلابی که در جبهه‌های حق علیه باطل همچون شمع سوخته و در قربانگاه عشق حق را لبیک گفته و با شهادت به سوی الله پرواز نمودند راه آنها را ادامه دهید...

شهید عباس فخرائیان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۲۳ یا ۲۱ / ۳ / ۱۳۶۰، ارتفاعات بازی دراز، سرپل ذهاب.

فرازی از وصیت‌نامه: ... اکنون که اسلام در خطر قرار گرفته. وظیفه شرعی و اسلامی خود دانستم که برای رضای خدا آغوش پرمهر و محبت پدر و مادر را رها کنم و با دشمنان اسلام و ایران به جنگ و ستیز برخیزم. یقین دارم که پیروزی از آن انقلاب اسلامی و قرآن و اسلام عزیز می‌باشد...

شهید سید حسن فخریان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۲/۱۵، قلاویزان .

فرازی از وصیت نامه: ... آیا چهره‌ای تابناک‌تر از شهدا در روز قیامت وجود دارد؟ تنها هدفم از جبهه رفتن خدا بود تا در قیامت در پیشگاه خداوند خجالت زده نباشیم. لحظه‌ای از یاد خداوند غافل نشوید. لحظه‌ای در یاری کردن به اسلام غفلت نورزید...

شهید علی محمد (حبیب الله) فرهادیان آرانی (سرباز)
ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۱، عملیات چزابه.

فرازی از وصیت نامه: ... به عنوان یک شهید گواه بر صدق فی سبیل الله با شما سخنی دارم. آفتاب عمر چه زود غروب می‌کند چه شیرین و با صفاست این غروب هنگامی که سرمی‌رسد با غزل شهادت باشد و از یک موجود معمولی، یک انسان کامل و به اوج رسیده می‌سازد. راهی که من رفتم تا انتخاب خود بوده و همان راه حسین (علیه السلام) است. از نصرت اسلام و یاری امام خمینی دست برنداشته و زمینه انقلاب حضرت مهدی (عج) را فراهم نمایید...

شهید حسین قاسم پور آرانی (پاسدار)
ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۲، عملیات خیبر، منطقه طلائی.

فرازی از وصیت نامه: ... لحظه‌ای از هجوم دشمن غفلت نورزید. دشمن را فقیر و بیچاره نشمرید و به یاری خداوند متان و دل‌بستگی به

بخش دوم: شهیدان / ۱۹۳

نصرت او آماده و مجهز باشید. سنگرها و پایگاه‌های خود را محکم کنید...

شهید محمدعلی قاسم پورآرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۲۹، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه:... با یک دست سلاح و با دست دیگر قرآن را بگیرید تا هم از نظر نظامی و هم از نظر مطالعاتی و فکری قوی باشید. این وعده خداست که بالاخره حق پیروز و آشکار و باطل نابود می‌گردد و موفقیت شما بسته به این شرط می‌باشد که در خط امام عزیز باشید و از برخوردها و زندگی و نصایح ایشان الهام بگیرید. بر تمامی مردم از مرد و زن مخصوصاً قشر جوان می‌باشد که به حمایت از این بزرگوار بپردازید و رهرو راه ایشان باشند که ادامه حرکت انبیا به سوی الله است...

شهید جواد قاسمی راد (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۹، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: خداوندا! تو را شکر می‌کنم که سعادت جبهه رفتن به من دادی و سپس شهادت در راهت را نصیبم فرمودی. خدایا تومی‌دانی که گمشده خود را فقط در این جا یافته‌ام و هیچ چیز مرا در این دنیا خشنود نکرد. مگر عشق به شهادت در راه خودت. ای خدای توانا! اگر شهادتم باعث خدمتی به اسلام و مسلمین است و باعث پرورش روح جوانان می‌باشد مرا جزء شهدا قرار بده. روح تمام شهدای اسلام از شما می‌خواهند

که امام را دعا کنید...

شهید حسین قاسمی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۶، دارخوین، رود کارون.

فرازی از وصیت نامه:... اگر کسی لذت شهادت در راه خدا را حس کند حاضر است هزاران بار کشته شود و دوباره زنده شود. این لذت را خدا به بندگان خالصش عطا می کند. من هجرت کردم. خانه و زن و بچه و شهرم را رها کردم و به سوی جبهه برای رضای خدا شتافتم...

شهید علی اکبر قدیری آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۸، تک عراق، فاو.

فرازی از وصیت نامه: دوستان! به یاری خمینی بت شکن در جبهه نبرد حق علیه باطل پیا خیزید و این را بدانید که پیروزی از آن ماست. لازم می دانم برایتان توضیح دهم که این راه را با میل خودم انتخاب کردم و هیچ زور و اجباری در کار نبوده است...

شهید حشمت الله قدیریان (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۷/۲/۲۵، منطقه حلبچه.

فرازی از وصیت نامه:... اکنون که صدّامیان به خیال خود می خواهند با شکست ایران اسلام را شکست بدهند من با کمال افتخار به جبهه نبرد

اعزام می‌شوم. چنانچه در این نبرد اسلامی شهید شدم هیچ کس برایم گریه نکند و جامه سیاه به تن ننماید چون که این شهادت افتخار دارد...

شهید حسین قدیرزاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۲۱، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... به جبهه رفتن من و همزمانم به خاطر چند قطعه زمین نیست که اگر هم باشد خود نوعی ایمان است چون (حب الوطن من الایمان) بلکه به خاطر اسلام و دفاع از اسلام و آزادسازی حرم پاک و مطهر امام حسین (علیه السلام) است. ملت عزیز! اگر شما بدانید که این بسیجیان با چه شور و حالی به استقبال شهادت می‌روند هرگز در این شهر رفتاری خلاف شئون اسلام نداشته و ندارید و حرمت شهدا را نگه می‌دارید...

شهید محمد قدیرزاده آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۶، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... زمان پیروزی اسلام در برابر کفر ستمگر و جنایتکاران نزدیک می‌باشد و ما هم آماده‌ایم تا با دیگر همزمان در میادین نبرد حق علیه باطل به جنگ پردازیم. این را بدانید که ما جان خود را که عزیزترین گورها می‌باشد در راه دین فدا کردیم و از شما می‌خواهیم که همواره در صحنه باشید و اجازه ندهید که افراد ناباب و منافق در صفوف شما رخنه کنند و اتحاد و یکپارچگی شما را از هم جدا کنند...

شهید محسن قرنی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۸، عملیات پدافندی فاو.

شهید عباس قندیانی آرانی (کشاورز)

ولادت: ۱۳۳۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۷، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازای از وصیت نامه: ... چگونه می توانستم مشاهده کنم که هر روز از بهترین جوانان ما شهید می شوند و من به کارهای روزمره مشغول باشم. من هم طبق وظیفه خود از آقا و سرورم امام حسین علیه السلام درس مبارزه و جهاد و شهادت را آموخته و پیروی کردم...

شهید احمد قندیانی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۵/۷، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازای از وصیت نامه: ... ما این راه را آگاهانه انتخاب کرده ایم و آن را به عنوان یک وظیفه انجام می دهیم. امام فرمود: چشم امید من به شما جوانان است. ما نیز او را تنها نخواهیم گذاشت و یار و یاور او خواهیم بود و این خط سرخ را که هزار و چهارصد سال است ادامه دارد تداوم خواهیم بخشید. من آموختم که زندگی مادی نکبت بار است و نباید منتظر مرگ باشم که مگر مرا فراگیرد. آیا انسان بیش از یک دفعه می میرد؟ پس چه بهتر است که مرگش در راه خدا باشد...

شهید حسین قامتی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۲۷، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه:... من همانند امام حسین علیه السلام و فرزند او خمینی مرگ سرخ (شهادت) را بهتر از زندگی ننگین می دانم و در تعقیب آنم. کفر با اینکه کفر است می جنگد و کشته می شود. ما که مسلمانیم چرا جهاد نکنیم. برای مسلمان ترس معنی ندارد. من به یاد خدا تفنگ را به دست می گیرم. و قلب سیاه دشمن را نشانه می گیرم و بارها شدن هر تیر خدا را به یاد می آورم و چقدر عالی است که انسان این ندای حق را پاسخ دهد و در راه او جهاد نماید...

شهید عباس قبایی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۰/۷/۷، پدافندی حصر آبادان.

فرازی از وصیت نامه:... جبهه جای آدم های با خداست. نمی دانم که خدا چه نظری به ما کرده است که ما را قابل دانسته، به جبهه بیایم. ای مردم! یک جمله برای شما دارم و آن این که وقتی به پیروزی نهایی رسیدیم یادی هم از مزار ما شهیدان بنمایید...

شهید جواد قنایی مقدم آرانی (کارمند)

ولادت: ۱۳۳۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۸/۸، عملیات ثامن الائمه، ماهشهر.

فرازی از وصیت نامه: ... امیدوارم خدای متعال حال که برای دفاع از وطنم به جبهه‌های حق علیه باطل شتافتم شهادت را نصیبم کند. من با خیال آسوده و راحت این راه را که راه امام حسین علیه السلام است انتخاب کردم. جسد مرا در کنار شهدا دفن کنید...

شهید سید رحیم قارونی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۷۰/۱/۲۷، بر اثر عوارض ناشی از جنگ در بیمارستان سامان.

شهید عباس قندی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۶۵/۱۰/۲۵، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: مادرم! امیدوارم که با شهادتم تو را سرافراز و سربلند گردانم تا در نزد مادرت حضرت فاطمه علیها السلام سربلند و رؤسفید باشی. صبور و مقاوم باش که این ایثار و با ارزش تراز خون من است. خواهرم حجاب خودتان را حفظ کنید که بالاتراز خون شهیدان است...

شهید علی اکبر قندی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۱/۲۰، عملیات والفجر ۸.

فرازی از وصیت نامه: ... راستی مادرم اگر خبر شهادت مرا بشنوی گریه سرخواهی داد یا همچون زینب مثل کوه استوار خواهی بود؟ مادرم! مرگ

هر کس حتمی است بهتر آن است که در میدان جنگ و در برابر کافران جان خود را برای اسلام فدا کنم تا آنها بدانند که برای ملت مسلمان جان دادن باکی نیست. این حقیر مناسب می دانم به این وصایا عمل کنید: ۱. حفظ حجاب ۲. اهمیت به واجبات خصوصاً نماز و نیکی به پدر و مادر ۳. کوشش در تربیت صحیح فرزند ۴. کمک به مستضعفان ۵. حمایت بی چون و چرا از امام خمینی...

شهید رمضانعلی قندی آرانی (کارگر) ولادت: ۱۳۳۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، عین خوش.
فرازی از وصیت نامه: ...مقداری نماز و روزه قضا دارم که برایم بجا آورید و از شهادت من ناراحت نباشید. فقط برای امام حسین (ع) و یارانش گریه کنید که برای دین سخت ترین شرایط را گذراندند و راه سعادت را پیمودند و تا کنون این راه ادامه دارد و برای ما و آیندگان سرمشق می باشد. خدایا! با نیرو و قدرتی که به من داده ای در این مقطع از زمان از آن استفاده می کنم و دین مبین اسلام را تا جایی که بتوانم حمایت می کنم...

شهید داوود کریم پناه (پاسدار) ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، پاسگاه زید.
فرازی از وصیت نامه: ... اکنون که رزمندگان اسلام می روند تا فتح نهایی را به دست آورند و در این راه جوان هایی به لقاء الله می پیوندند پس من

هم این جان ناقابل خود را فدای اسلام می‌کنم. جان را گرفتن. این شهادت را در راهت برای من قبول بفرما... ای مردم! ای پاسداران خون شهدا، اکنون مسئولیت عظیم بردوشن شماست. و ما این مسئولیت را با خون خود تمام کردیم...

شهید مجید کریم پناه (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۷، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... اگر قرار است که اسلام با خون و جان عزیزان رشد کند پس ای گلوله‌ها و ترکش‌ها و توپ‌ها بدن مرا دریابید و آنرا قطعه قطعه کنید و مرا بسوزانید که بدن من از بدن سرور شهیدان بالاتر نیست که می‌خواهم با بدنی پاره پاره به دیدار حسین (علیه السلام) و شهدا بروم. ای مردم شما که رهرو راه شهیدان هستید مسئولیتی عظیم بردوش دارید. خداوند! شهادت در راهت را نصیبم بگردان و در آن لحظه مرا به خود وامگذار...

شهید ابوالفضل کوچه‌گرد (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۲۰، عملیات بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت نامه: ای خداوند رحیم و توانا! به من لیاقتی بده که معشوقم یعنی شهادت را دریابم و این شعله در درونم خاموش شود. من افتخار می‌کنم که دارای چنین مکتبی هستم که راه چگونه زیستن و چگونه انتخاب کردن و چگونه مردن را به من آموخته و دارای چنین رهبری هستم...

شهید اصغر کریم زاده آرانی (سرباز و مداح)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۴/۱/۲۸، عملیات بدر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! مرا از جمله بندگان برگزیده خودت قرار بده و در روز قیامت با حسین (علیه السلام) سرور شهیدان عالم محشور گردان. به پدر و مادر که حق بزرگی برگردن فرزندان دارند، احترام بگذارید و کمال پرستاری و مراقبت را به عمل آورید...

شهید رضا کاظمی آرانی (کارگرو عکاس)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۵، عملیات فتح المبین، رقابیه.

فرازی از وصیت نامه: ... در تاریخ ۱۳۶۰/۱۱/۱۹ وارد دانشگاه گردیدم و آن خط اول جبهه بود. دانشگاهی که نظیرش را هیچ کجای دنیا نمی توان پیدا کرد. موادّ درسی آن توحید و خداشناسی عرفان و معرفت، ایثار و فداکاری از خودگذشتگی و تقوا و تهجد و مردم داری است. و عالی ترین نمره این دانشگاه نمره شهادت است که هرکس سعی می کند خود را خالص تروبی ریا ترکند...

شهید ماشاءالله کوسه ستوده آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۲ یا ۱۳۶۲/۵/۱، عملیات والفجر ۳، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: ای خدای مهربان! اینک که برای خشنودی تودر

جنگ با متجاوزین و چه در جنگ با خویشان درستیزم. آرزویم این است که شهادت در راهت را نصیب من گردانی و مرا از بندگان خاص خودت قرار دهی... خداوند! تا آن جا که می توانم در راهت گام برمی دارم و آرزو دارم اولین و آخرین سعادت شهادت در راه و فضیلت تو باشد...

شهید عباس کمصداآرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۰، عملیات خیبر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه:... وسیله انتقام خون شهدا در مرحله اول خودسازی است و مبارزه با شیطان درونتان می باشد. در راه خدا جهاد کنید که آن مخصوص بندگان خاص می باشد و اسلحه شهیدان را روی زمین نگذارید و بردشمن زیون بتازید. خواهرم! حجاب خود را رعایت کنید و بدانید که حجاب شما عفت شماست و بهترین وسیله برای حفاظت از خون شهداست...

شهید علی اکبر کمال آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۴.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، طلائیه.

فرازی از وصیت نامه:... نماز اول وقت و قرائت قرآن و روضه امام حسین (علیه السلام) را بیش از پیش بپا دارید که ما هر چه داریم از امام حسین (علیه السلام) است. در احترام به خانواده محترم شهدا و مفقودین و اسرا کوتاهی نکنید. در تشییع جنازه شهدا حتما شرکت کنید و بدانید که شهدا شما را می نگرند.

پیام خون ما را به خاطر داشته باشید...

شهید رضا گلشن آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۲/۴/۲۳، مریوان.

فرازی از وصیت نامه:... این وصیت نامه های شهدا را سرمشق و ملاک خود قرار دهید تا ببینید این شهدای عزیز ما به چه هدف و به چه خاطر کشته شدند. اگر مطالعه کوتاهی بروصیت نامه این شهدا داشته باشیم. می بینیم که شهدا آگاه تر از آنچه فکر می کنیم فکر می کردند و آگاه تر از آنچه ما به فکرمان می رسد آنها به فکرشان رسیده بود...

شهید احمد گل آرائی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۰/۶/۲۱، بازی دراز، سومار.

فرازی از وصیت نامه:... من با کمال میل به این جبهه مقدس که برای پیروزی اسلام است می روم چون من به خود تعلق ندارم. ما ایرانی ها مثل مردم بی وفای کوفه نیستیم که در کوفه حضرت مسلم علیه السلام و در کربلا امام حسین علیه السلام را تنها بگذاریم...

شهید ابوالفضل گل پیرا (بسیجی)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۷۵، جانباز در بیمارستان.

شهید ماشاء الله گنجی پورآرانی (بسجی)

ولادت: ۱۳۲۳.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۲، عملیات تکمیلی کربلای ۵.

شهید حسین لقب دوست آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۴/۱/۱۱، عملیات بدر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: ... تقوا را پیشه خود سازید و پیرو ولی فقیه باشید.
در مقابل دشمنان وحدت خود را حفظ کنید. دست از روحانیت آگاه
برندارید و به ندای امام لبیک بگویید و راه شهیدان را ادامه دهید...

شهید داوود لامع (سرباز)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۲۸، عوارض جنگ.

شهید محمد محرابی پناه (پاسدار)

ولادت: ۱۳۶۴.

شهادت: ۱۳۹۰، سردشت توسط ضد انقلاب.

شهید حبیب الله مشرقیان آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۴/۶/۱۸، عملیات قادر، اشنویه.

فرازی از وصیت نامه: ... خیلی خوشحال هستم که توانستم در این راه

پرافتخار قدم بردارم. این جبهه‌ها آموزش و این جبهه‌ها دانشگاهی برای آموختن برای اصلاح کردن خود می‌باشد. پدر و مادرم! همیشه خوشحال باشید و افتخار کنید که یکی از فرزندان خود را در راه خدا دادید و یا توانسته اید به اسلام و قرآن کمک کنید...

شهید علی مشرقیان آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۱، عملیات چزابه.

فرازی از وصیت نامه: ... قرآن را زیاد بخوانید، مجالس عزاداری ابا عبد الله الحسین (علیه السلام) و چهارده معصوم (علیهم السلام) را گرم نگه دارید... یک دستگاه موتور که به نام خودم می‌باشد، به بسیج می‌بخشم تا آن را برای حفظ پاسداری از انقلاب استفاده کند...

شهید محمد مشرقیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۶/۴/۸، عملیات نصر ۵، سردشت.

فرازی از وصیت نامه: ... ما که می‌گوییم ای کاش در روز عاشورا بودیم و امام حسین (علیه السلام) را یاری می‌کردیم حالا موقعی است که باید به یاری حسین زمان بشتابیم و حرف خود را با عمل ثابت کنیم. برادرم! خوب درس بخوان تا با درس خواندن وقتی بزرگ شدی بتوانی به جامعه خدمت کنی و در ضمن راه شهدا و افراد صالح را ادامه بدهی...

شهید مصطفی ملکیان آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۸.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۲۳، عملیات بیت المقدس ۷. شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... خداوند عزیز به این بنده حقیر توفیق داد که گام به سوی جبهه برداشته و در راه او از احکام شرع دفاع و مبارزه کنم و ان شاء الله که در پایان با یاری او به پیروزی عظیمی دست یابیم. مادرم از تو می خواهم که مرا حلال کنی و اگر خواستی برای من گریه کنی برای علی اکبر امام حسین علیه السلام گریه کن...

سردار شهید حسین ملکیان آرانی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۶، عملیات خیبر، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: ... من وظیفه اسلامی و شرعی خود دانستم که در جبهه های حق علیه باطل شرکت کنم. آمریکای جنایتکار باید بداند که اگر تمامی امت مسلمان ایران شهید شوند دیگر نمی گذارند که او به ایران برگردد مگر این که از روی جنازه این امت شهید پرور بگذرد...

شهید جعفر مهتری آرانی (کشاورز)

ولادت: ۱۳۳۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۶، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... ما الان در زمان حساسی واقع شده ایم که هر لحظه اش از طرف خداوند برای ما امتحان است.. به جبهه جنگ اعزام

بخش دوم: شهیدان / ۲۰۷

شوید تا سنگرهای شهیدان خالی نماند. پسر علی جان! توهم درس را خوب بخوان دوست دارم در آینده به حوزه علمیه بروی تا ان شاءالله راه شهید مطهری را ادامه دهی...

شهید اصغر مسجدی نوش آبادی (دانش آموز) ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۵/۱۴، عملیات والفجر ۴، حاج عمران.
فرازی از وصیت نامه: ... این کافران و جنایتکاران بدانند که دیری نخواهد گذشت که این ملت رنج کشیده انتقام خون شهیدان را از آنها خواهند گرفت، جنایتکارانی که روی مغول و چنگیز را سفید کرده اند. مادر عزیزم، وقتی که خبر شهادت مرا شنیدی این طور فکر کن که شب عروسی ام می باشد و این را نباید فراموش کنی که در شب عروسی مادر داماد گریه نمی کند...

شهید عباس مسجدی نوش آبادی (دانش آموز) ولادت: ۱۳۴۹.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۹، تک عراق، فاو.

شهید قدرت الله مؤمن آرانی (سرباز) ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، جزیره مجنون.
فرازی از وصیت نامه: ... ما درس شهادت را از مکتب حسین (علیه السلام) آموخته ایم. هرانسانی برای تعامل پیدا کردن باید همواره مبارزه کند، مبارزه

برای رهایی از خواهش‌ها و امیال نفسانی و تکبر و خودپرستی و این جوهره
قیام امام حسین (علیه السلام) است که انقلاب را تداوم و تکامل می‌بخشد...

شهید نورالله مهدیه آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۳۰، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه: ... من به خاطر جهاد و کوشش در راه خدا بود
که به جبهه رفتم. حضرت علی (علیه السلام) فرمود: در دریای خون شنا کنید تا به
ساحل حقیقت برسید. پدر و مادرم! می‌دانم که شما برایم خیلی زحمت
کشیدید. امیدوارم مراحل کنید و از شما تشکر می‌کنم که به من اجازه
رفتن به جبهه دادید...

شهید مسعود مجیدی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۲/۱/۱۲، عملیات والفجر ۱، فکه.

فرازی از وصیت نامه: خواهران و برادرانم! مسائل دینی و مسائل روز را
بیاموزید و زندگی ائمه اطهار (علیهم السلام) به خصوص حضرت زینب (علیها السلام) و فاطمه
زهرا (علیها السلام) را سرلوحه زندگی خود قرار دهید. مادرم! سربلند باش و اعلام کن
پسرم را به خاطر خدا و برای دفاع از دین و میهن اسلامی فدا کرده‌ام...

شهید علی مبینی زاده آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۱/۸/۱۱، عملیات محرم، عین خوش.

فرازی از وصیت نامه:... من نیز لبیک گوی پیام رهبرم و به جنگ با کفر و ستم عازم جبهه می شوم و دین خویش را به انقلاب و نهضت اسلامی ادا می کنم و با نثار خون خویش بساط فتنه و تزویر را از سرزمین خویش برمی چینم. مادر جان! با شنیدن خبر شهادتم افتخار کن چون من هم در این سعادت مفتخر هستم. برادرانم! با شنیدن خبر شهادت من ضعف به خود راه ندهید و همچون کوه استقامت داشته باشید که صبر شما خنجر است بر قلب تیره دشمن...

شهید سید حسین میرحسینی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۴/۳/۱۵، منطقه دزفول.

فرازی از وصیت نامه:... راه شهیدان را تا آخرین لحظه جان ادامه دهید که ما هر چه داریم از شهداست. خدایا! برای تو و برای حفظ اسلام و قرآن به جبهه آمدم توفیقم بده و یاریم کن که برای تو کار بکنم و بس. وقتی خداوند این حقیر را مورد لطف قرار داد که با مرگ طبیعی نمیرم جای شکر دارد پس از شهادتم افتخار کنید که چنین فرزندی داشتید و در راه خدا و قرآن از خود گذشت...

شهید علی محمد مقصودی (معلم)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۵، ادامه عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه:... درد جامعه ما دردی است که در دوران

حضرت علی علیه السلام هم بوده عده‌ای با ادّعی مسلمانان و یدک کشیدن نام اسلام با اعمال جاهلانه یا مغرضانه خود تیشه به ریشه اسلام می‌زنند و در این راه آن چنان غرقند که فکر می‌کنند اینان اهل حقند، ولی تکلیف ما که از قبیله خونیم و ارتباط با خدا داریم و از تبار ابراهیم علیه السلام هستیم اینک می‌رویم تا در راستای خط ایشار، راهیان کربلا باشیم ما ایستاده‌ایم و چون حقیق به هر صورت پیروزیم...

شهید احمد معینی آرانی (معلم)

ولادت: ۱۳۳۸.

شهادت: ۱۳۶۶/۱/۲۲، عملیات والفجر ۱، فکه.

فرازی از وصیت نامه: ... مجالس عزاداری امام حسین علیه السلام و دعای کمیل و نماز جمعه را حفظ کنید. به دیدار خانواده شهدا بروید و برای طول عمر رهبرمان دعا کنید. اینک که من روسیاه سعادت یافته‌ام تا در جبهه دفاع از کشور باشم به خود می‌بالم که این راه را خود انتخاب کرده‌ام و از خدا می‌خواهم که شهادت را نصیبم گردانند...

شهید احمد میرزا زاده آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۴/۱۲/۱۰، عملیات والفجر ۸، فاو.

فرازی از وصیت نامه: پدر و مادرم! ممکن است اتفاقی برای من پیش بیاید و شهادت نصیب من شود. اگر لیاقتش را پیدا کردم فقط تنها سفارشم این است که ناراحت نشوید و خوشحال باشید که چنین فرزندی داشتید و

در این راه مقدّس دادید و من هم خوشحال هستم...

شهید حسن مطیعی آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۱، عملیات تنگه چزابه.

فرازی از وصیت نامه: الهی! تو خود شاهی که من هیچ هدفی جز اسلام ندارم، اما هدفم از آمدن به جبهه، موقعی که دین خدا در خطر باشد و غارتگران از هر سو بر حرمت های ما بتازند چگونه می توان خاموش نشست؟ مسلم است انسانی که خود را مسلمان می داند خاموش نمی نشیند و من هم تنها به خاطر همین هدف به جبهه قدم نهادم و امیدوارم که خداوند این کار کوچک مرا قبول نماید...

شهید علی محمودی آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۰/۵/۳، بانه کردستان.

فرازی از وصیت نامه: مادرم! تو هم مانند همسر جندب که در زمان امام حسین علیه السلام می زیست و جوان خود به نام عمرو را برای یاری امام حسین علیه السلام به جبهه فرستاد و او را در راه خدا تقدیم کرد باش... انسان که خدا را شناخت عاشق او می شود و انسانی که عاشق شد تمام پلیدی ها را از خود می راند تا این که خشنود از نعمت های خداوند به سوی معبود می رود و رستگار می شود...

شهید جعفر علی مهدوی پناه (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۵/۲/۶، جزیره مجنون.

فرازی از وصیت نامه: ... من خود را به خدا سپرده‌ام و از او می‌خواهم که اگر خون من حقیر می‌تواند برای پیشبرد اسلام مفید واقع شود و شهادت را نصیبم سازد. برادرانم! راه خودتان را با راه رهبر یکی کنید و گوش به فرمان او باشید که پیام خون شهدا همین است...

شهید حمیدرضا منصوری (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائیہ.

فرازی از وصیت نامه: ... سلام بردلسوزان انقلاب. آن‌هایی که حسین گونه به میدان شتافتند و سینه‌ها را به رگبارها گشودند تا بساط ننگین ابرجنایتکاران را برچیده و زمینه را برای ظهور امام زمان (عج) آماده سازند. پدر و مادرم! امروز که لطف خداوند شامل حالم شد و مورد قبول درگاهش قرار گرفتم خوشحال باشید...

شهید علیرضا مستحکم آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۱۹، عملیات بیت المقدس، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... تا آخرین گلوله‌ام و تا آخرین نفسم و تا آخرین قطره خونم در غرب و شرق و جنوب و شمال از انقلابم پاسداری خواهم کرد...

شهید محمدرضا مکاری نژاد آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۴

شهادت: ۱۳۶۰/۵/۱۰، در آبادان مجروح و به موقع انتقال به بیمارستان در آسمان مشهد شهید شد.

شهید حسین مرنجاییان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۲۴، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... به یاد آن که بهترین فرزندان اسلام، برایش همه گلوله های خصم را به جان خریدند و سینه هایشان چاک چاک جبهه های نبرد حق علیه باطل گردید. بارالها، ای اولین و آخرین پناهگاهم. از اینکه حسین خونینت را در جبهه های پر خون جنگ تنها گذاشتم و از این که جزء آخرین کسانی هستم که به سویت می شتابم از تو طلب عفو می کنم...

شهید ماشاء الله مرنجاییان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، کربلای ۴، ام الرصاص.

فرازی از وصیت نامه: ... از شما ملت غیور و شهید پرور می خواهم که پشت جبهه ها را قوی نگهدارید و نگذارید ضد انقلاب در آن نفوذ کند. هرچه می توانید به این انقلاب خدمت کنید. دلم می خواهد بعد از شهادتم برای من گریه نکنید. بر شهدای کربلا بگریید چون آنها خیلی عزیزتر از ما بودند...

شهید حسین مشتعل آرائی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۲۴، عملیات رمضان، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: ... جبهه همچون دانشگاهی است و درس‌های این دانشگاه اسلام‌شناسی، جهاد و شهادت می‌باشد... پدرم! من خیلی عاشق شهادت هستم و هیچ چیز این دنیا مثل مال و همسر و غیره را نمی‌خواهم. فقط به فکر آخرت هستم. من از حسین علیه السلام عزیزتر نیستم. چطور امام حسین علیه السلام عاشقانه وارد جبهه جنگ حق علیه کفار شد و بالاخره به شهادت رسید...

شهید نعمت الله مقنی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۷/۴/۲۱، عملیات مرصاد.

شهید عباس مچول زاده آرائی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۱۱، عملیات خیبر، طلائیہ.

فرازی از وصیت نامه: پدرم! شهادت در راه الله یک فوز عظیم است که مخصوص بندگان خالص خداست. مادرم! تو همانند دیگر زنان صدر اسلام و مادر شهدا باش وقتی که خبر شهادت فرزندت را به تو دادند فرض کن که حجله عروسی او را فراهم کرده‌ای و خوشحال باش که فرزند کوچکت به چنین افتخاری نایل آمده است...

شهید علی محمد نوذریان آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۰/۱/۵، کردستان.

فرازی از وصیت نامه: ... گمان نکنید که شهدا مرده‌اند که شهید شاهد است و جاودانه، شاهی بر ظلم ابرجنایتکاران. من در صورتی که شهید شدم به آرزوی دیرینه خود که همان شهادت در راه خداست رسیده‌ام...

شهید احمد علی نوذریان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۷.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۱/۱۷، عملیات کربلای ۵، شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: ... هر انسانی به سهم خود وظیفه و مسئولیتی دارد و من هم در این موقعیت حساس مسئولیت و وظیفه شخصی خود را انجام می‌دهم. من اگر لیاقت شهادت را داشتم مثل برادر علی محمد خواهم بود...

شهید عین الله نیکوفرد (پاسدار)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۱۷، عملیات بیت المقدس، فکّه.

فرازی از وصیت نامه: ... هنگامی که در کنارش دوستان عزیز او شهید می‌شدند می‌گفت: من هنوز لیاقت شهادت پیدا نکرده‌ام. باید حاضر شوم تا لیاقت پیدا کنم...

شهید ابراهیم نیکوفرد (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۰/۱۲/۱، چزابه.

فرازی از وصیت نامه: مادرم! در شهادتم گریه مکن زیرا با گریه ات دشمن را شاد خواهی کرد. خوشحال باش که فرزنت را به قربانگاه فرستاده ای زیرا راهی که انتخاب کرده ام همانا فی سبیل الله است...

شهید محمد نیکوفرد (جهادگر)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۵/۲/۹، عملیات والفجر ۸، پل فاو.

فرازی از وصیت نامه: امت شهید پرور! قدر انقلاب شکوهمند و نهضت اصیل خود را بدانید و بر همه مسلم است که این پیروزی عظیم الهی به سادگی به دست شما نرسیده است. اگر خدا توفیقی به من عنایت فرموده و لیاقت در محضرش را یافتم و ردای شهادت را که شایسته پوشیدنش را ندارم دوخته باشند، بر تنم بیوشانند...

شهید اکبر ناظمی پور (مددکار)

ولادت: ۱۳۲۲.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۱۲.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! سرودشان را شنیدی «إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ». فریادشان را شنیدی: «نَصْرُ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ». آوایشان را شنیدی: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ». شعرشان را شنیدی: «فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَان».

نامشان موحد، کتابشان قرآن، سلاحشان تقوی، مقصدشان شهادت...

شهید حسین ناصح (دانش‌آموز)

ولادت: ۱۳۴۳.

شهادت: ۱۳۶۶/۱/۲۳، کربلای ۸، منطقه شلمچه.

فرازی از وصیت نامه:... اینجانب با پیروی از امام خمینی، فریاد الله اکبر را رساتر کرده و بر سر طاغوت‌های زمان فریاد می‌زنم که ای نامردان! بدانید که تشیع همیشه امامش پر خروش و فریادش کوبنده است و شهید همیشه فریاد امامش را در می‌یابد. در زمانی که خدا مرا به میهمانی خود دعوت کرده آیا نباید عاشقانه به ملاقات پروردگارم بشتابم؟ من فقط به خاطر دین و دفاع از کشورم که وظیفه هر مسلمانی است به جبهه اعزام شدم و تا آخرین نفس حسین زمان را تنها نخواهم گذاشت...

شهید جواد نیک پور آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۴.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۴، عملیات فتح المبین، شوش.

فرازی از وصیت نامه: پدر و مادر و همسرم! از شهید شدن من هیچ گونه ناراحتی در دل راه ندهید. در شهید شدن من باید بسیار خوشحال شوید که فرزندی ناقابل فدای اسلام نموده‌اید و فخر نمایید به شهید شدنم. می‌خواهم که همچون رزمندگان در پشت جبهه کوشا و از هرگونه کاری که برای اسلام عزیز مفید باشد دریغ نکنید...

شهید عباس نمودیان آرانی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۲، عملیات بیت المقدس.

فرازی از وصیت نامه:... شهادت این فخر همه اولیا و انبیای خداست. این حدّ نهایی تکامل انسان است. مصمم هستم در راهی قدم گذارم که بهترین برگزیدگان خدا پیمودند. این انقلاب هرگز با قدرت اسلحه پیروز نمی شود بلکه پیروزی انقلاب و جنگ متضمن معنویت، ایمان و اخلاق اسلامی است. به امید آنکه خداوند متّان توفیق شهادت و بندگی در راهش را از ما قبول کند...

شهید رضا نوری آرانی (سرباز)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۲/۲۵، مأموریت نظامی.

فرازی از وصیت نامه:... یکی از ویژگی های خاص انقلاب اسلامی ایران نقش مهم شهادت در پیروزی و تداوم آن می باشد و این بُعدی است که همچنان تا کنون برای دشمنان ما ناشناخته مانده است. چون جهان بینی مشرکان و کافران یک جهان بینی مادی است. کلمه شهادت در باور آنان نمی گنجد، اما از نظر ما شهادت یک میراث باارزش ائمه اطهار علیهم السلام و اولیای خاص خداوند است...

شهید حسن نجفی پور آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۲.

شهادت: ۱۳۶۲/۷/۱۶، والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: ... من براساس احساس مسئولیت و وظیفه شرعی خود تصمیم گرفتم که هجرت را برماندن در وطنم ترجیح داده و روانه میدان جهاد و جنگ در راه خدا گردم تا دین خود را به مکتبم اسلام و وفاداری ام را به رهبرم امام خمینی ادا نمایم. پدرم! از تو تشکرمی کنم که مرا در راه اسلام و قرآن راهنمایی کردی و برای جنگ و جهاد علیه کفار مشوقم بودی...

شهید علی اصغر نوذرزاده آرانی (بنا)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۲/۸/۵، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه: همسرم! نگذارید چراغ خانه ام خاموش بماند و استوار باش. بچه ام را حسین وار تربیت کن، تا راه شهدای این انقلاب را ادامه دهد. امیدوارم به وصایای شهدا عمل شود...

شهید احمد علی نعمتی آرانی (نانوا)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۷/۴/۲۱، عملیات تک عراق، منطقه ابوغریب.

فرازی از وصیت نامه: ... در سنگری در منطقه ابوغریب هستم و خط مقدم جبهه به ما نزدیک است. تقریباً در ۵ کیلومتری داخل عراق می شود که جای خوبی است. منطقه ای امن و ساکت. سلام مرا به همه اهل خانه، دوستان و فامیل برسانید...

شهید علی اکبر وفا (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۱/۳/۹، عملیات بیت المقدس، پاسگاه زید.

فرازی از وصیت نامه: مادر! خون من از خون امام حسین (علیه السلام) و علی اصغر به خون خفته اش رنگین تر نیست. به جهان خواران غرب و شرق بگوئید که اگر خانه و کاشانه ام را به آتش بکشید و اگر پیکرم را زنده زنده پاره کنید و صدایم را خواهید شنید که اسلام پیروز است و کفر و منافق نابود است...

شهید ابوالفضل وثوقی فرد (کارگر صافکار)

ولادت: ۱۳۳۵.

شهادت: ۱۳۶۲/۱۲/۴، عملیات خیبر، جفیر.

فرازی از وصیت نامه: بارالها! به من صبر و مقاومتی همچون شهید مظلوم بهشتی عطا فرما تا بتوانم در مقابل شایعه ها و تهمت هایی که دشمنان به ما می زنند مقاوم باشم و راهم را که همانا راه توسست ادامه دهم. بارالها! شهادت را نصیب کنم. همسرم از شما می خواهم چهل روز روزه قضا و یک سال هم نماز قضا برایم به جا آورید...

شهید عباس هاشمی (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۲.

شهادت: ۱۳۶۱/۲/۲۰، بیت المقدس، خرمشهر.

فرازی از وصیت نامه: ... اکنون که کشور اسلامی ما متوجه جنگ

تحمیلی شده است، وظیفه خود می‌دانستم که به عنوان یک بسیجی ضعیف و ناقابل تا آن جا که قدرت و توان دارم از مکتب و میهنم دفاع کنم و با نثار خون خود به این نامردان و بی دینان و منافقان بفهمانم که اگر نبودم در صحرای کربلا به یاری امام حسین علیه السلام رهبر آزادمردان بشتابم اکنون به ندای حسین زمانم فریاد لبیک می‌گویم و تا آخرین قطره خونم از چنین رهبر و مکتبی دست نخواهم کشید...

شهید حسن هاشمی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۳۹.

شهادت: ۱۳۶۵/۲/۱۲، فکه، پدافندی.

فرازی از وصیت نامه: ... هر چند که من لیاقت این را نداشتم که بنده خالص خدا باشم. امیدوارم خداوند بزرگ از تقصیرات من بگذرد و مرا در زمره شهیدان قرار دهد. خواهرانم! زینب وار بکوشید و تلاش کنید تا پیام خون شهیدان را با اعمال پسندیده و نیک خودتان گسترش داده و به همه جا برسانید...

شهید حسین هاشمیان طاهری (کارمند)

ولادت: ۱۳۳۴.

شهادت: ۱۳۶۰/۱/۵، بانه.

شهید عباس هارونی مقدم آرانی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۷/۱/۲۸، فاو.

شهید احمد هاشمی (بسیجی)

ولادت: ۱۳۴۵.

شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۴، عملیات کربلای ۴.

شهید حسن هوایی (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۲، عملیات فتح المبین - دشت عباس.

فرازی از وصیت نامه: ... من می دانم که قابلیت شهادت را ندارم ولی از خدا بارها درخواست کرده ام که این سعادت را نصیبم نماید... امام فرمود: جوان ها بروید جای افرادی که خسته یا زخمی یا شهید شده اند را پر کنید در این موقع بود که بار دیگر نزد خود احساس مسئولیت نمودم تا به جبهه حق علیه باطل بشتابم و به جبهه روان شدم و هر چه که خدا بخواهد می شود...

شهید سید ماشاء الله هاشمی (دانشجو)

ولادت: ۱۳۴۴.

شهادت: ۱۳۶۷/۳/۴.

شهید سید محمد یاجدی (پاسدار)

ولادت: ۱۳۴۰.

شهادت: ۱۳۶۱/۴/۲۳، عملیات رمضان، محور شلمچه.

فرازی از وصیت نامه: برادرانم و خواهرانم! امیدوارم دنباله رو راهم و مکتبم باشید و نگهبان خون تمام شهدا باشید. خداوند! تو را شکر می کنم که سعادت جبهه رفتن و سپس لیاقت شهادت را به من عطا کردی. ای

خدای توانا! اگر کشته شدنم بتواند خدمتی به اسلام و در پرورش روحی و فکری جوانان تأثیر بگذارد. مرا جزء شهدا قرار بده...

شهید عباس یتیم زاده آرانی (نظامی)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۱/۱/۴، عملیات فتح المبین، دشت عباس.

فرازی از وصیت نامه:... آنچه را که یک شهید پیش از شهادت می‌نگارد عصارهٔ حیات و فکر و باور اوست، چکیدهٔ ذهنی اوست، که با کلماتی برخاسته از جان می‌نویسد و با کلمات عاریت گرفته از اعماق قلب قلم می‌زند. شهادت عطر دارد و بوی بهشت می‌دهد و رنگ خدایی از آن متجلی است...

شهید ماشاالله یتیمیان (کارگر)

ولادت: ۱۳۳۶.

شهادت: ۱۳۶۷/۶/۵.

شهید جواد یوسفیان (دانش آموز)

ولادت: ۱۳۴۶.

شهادت: ۱۳۶۳/۷/۳۰، عملیات والفجر ۴، مریوان.

فرازی از وصیت نامه:... جبههٔ جنگ حق علیه باطل انسان ساز است و به منزلهٔ یک دانشگاه است. کسانی که قدم به این دانشگاه می‌گذارند تحول انقلابی در درونشان ایجاد می‌شود و آنها را به سوی خدایشان نزدیک تر می‌سازد و ارتباط عملی بین آنها و خدایشان ایجاد می‌شود... ای حسین

اگر ما در کربلا نبودیم تا تو را یاری کنیم الآن امام کبیرمان را یاری می‌کنیم
و تا نابودی دشمنان اسلام و کفّار و ابرقدرت‌ها از پای نخواهیم نشست و تا
آخرین قطره خون خواهیم جنگید...

شهید حسین یونسی (کارگر)

ولادت: ۱۳۴۱.

شهادت: ۱۳۶۴/۶/۱۸، عملیات قادر، حاج عمران.

فرازی از وصیت نامه: خدایا! چیزی را که در دنیا از همه چیزها عزیزتر
و بهتر می‌دانم جان دادن در راه خودت است. از تومی خواهم که شهادت
را نصیبم کنی و مرا با سایر شهدای کربلا محشور گردانی... پشت کردن به
انقلاب پشت کردن به اسلام است و ذلّت و خواری در بردارد...

بخش سوم

شاعران و سخنوران

احمد ایزدی آرانی

احمد فرزند آقا حسین در سال ۱۳۰۲ شمسی در کوی دربند آران به دنیا آمد. در زادگاهش خواندن و نوشتن و قرآن را فرا گرفت. در جوانی به کسب و کار و تجارت فرش روی آورد و ضمن آن به مطالعه دواوین شاعران بزرگ و تمرین خوشنویسی پرداخت. وی هراز چند گاه ابیاتی سرود که مجموعه آن به صورت دفتر یادگار جوانی به چاپ رسیده است. ایزدی در سال ۱۳۷۴ شمسی به درود حیات گفت و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام دفن شد. ابیات زیر از اوست:

خداوند خلاق هفت آسمان

سزد شکر پروردگار جهان

ز الطاف او عاجز آید بیان

زبان و قلم عاجز از شکر او

یکی از هزاران نگوید زبان

کجامی توان شکر جودش کنم

حسن امینیان آزانی

حسن فرزند علی در سال ۱۳۰۲ شمسی در آران و خانواده‌های متدین و ادب دوست به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه اول را در زادگاهش گذراند و پس از اخذ گواهی تحصیلی در فرمانداری کاشان مشغول به کار شد و حدود سی سال خدمت نمود. او در جوانی بر اثر مطالعه کتاب‌های شعرو دواوین شاعران بزرگ و حضور در محافل ادبی به سرودن شعر روی آورد و اشعارش را با تخلص «حسن» در انجمن‌های ادبی آران و کاشان خواند و در نشریات محلی منتشر کرد.

آقای امینیان از همین سالها تا پایان عمر در ایام محرم در هیئت عزاداری سقایی محل زادگاهش کوی قاضی نقش فعال داشت و برای عزاداران به ذاکری و مرثیه خوانی خامس آل عباس علیه السلام پرداخت. وی سالها سرپرستی بانک قرض الحسنه امام حسین علیه السلام آران، و عضویت در هیئت حل اختلاف محل سکونتش را بر عهده داشت.

حسن امینیان در تاریخ ۳/۳/۱۳۸۹ بر اثر عارضه قلبی درگذشت و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد. از سروده‌های اوست:

دیدن روی چوماهت به شب تارخوش است

بوسه‌ای زان لب شیرین شکر بارخوش است

سرو قدی و رخت همچو گل نار بود

قد سرو تو و آن روی چو گلنار خوش است

چشم مستت ز می و میکده ام یاد آورد

مستی چشم تو و ساغر سرشار خوش است
گرچه در حلقه زلف تو دلم گشته اسیر
تنگنای قفس و مرغ گرفتار خوش است
گفتم ای یار مرا این همه آزار چیست؟
گفت با عاشق دل باخته آزار خوش است
گفتمش چند زهجر تو بنالم شب و روز
گفت عاشق چو بنالد ز غم یار خوش است
گفتمش نوش لب داروی درد «حسن» است
گفت سوز تب و بی تابی بیمار خوش است

حسن بیدار مغز (فهیمی) آرانی

حسن در سال ۱۳۰۰ شمسی در آران به دنیا آمد. در چهار سالگی پدر و مادرش را از دست داد و تحت سرپرستی مادر بزرگ خود رشد کرد. خواندن و نوشتن را در مکتب خانه فراگرفت. وقتی به سن جوانی رسید مدتی را به شغل آزاد گذراند و پس از آن در شهرداری آران مشغول کار شد، بعد از شهرداری به اداره برق کاشان منتقل و تا سال ۱۳۶۷ شمسی در آنجا اشتغال داشت.

بیدار مغز آرانی در ۱۲ سالگی احساس کرد که می تواند شعر بسراید. این احساس را با غزلی ساده و بدون آنکه دربند سبک و وزن و قافیه باشد سرود و از آن پس با شرکت در محافل و انجمن های ادبی کاشان و آران با خواندن سروده های خود استعدادش را در قالب های گوناگون شکوفا کرد، و در جرگه اهل ادب و سخن درآمد. فهیمی از حافظه ای قوی برخوردار بود و اشعار

فراوانی در حفظ داشت...

او انسانی صمیمی و عاطفی، ساده زیست و بی تکلف، مؤدب به آداب و منظم بود.

سرانجام در فروردین ماه سال ۱۳۷۴ بر اثر بیماری در کاشان درگذشت، پیکرش پس از انتقال به آران در آستان حضرت محمدهلال بن علی (علیه السلام) به خاک سپرده شد.

دیوان شعروی توسط بستگانش در سال ۱۳۸۲ چاپ و منتشر گردید. مجموعه یادداشت‌هایی که پیرامون گویش واژه‌های محلی و قدمت آران نگاشته است به صورت مخطوط موجود می‌باشد.
از اشعار اوست:

چشمت به غمزه غارت دلها نکرد کرد	دلها به تار زلف تو مأوا نکرد، کرد
عشقت مرا به کوه و بیابان نبرد، برد	سرگشته‌ام به دشت تمنا نکرد، کرد
باد صبا برای تو حالم نگفت گفت	شرح غمم برای تو افشا نکرد، کرد
مهرتوخانه در دل تنگم نساخت ساخت	ویرانه خانه دلم آیا نکرد، کرد
یارم مرا به روی خود عاشق ندید، دید	جور و جفا فزون به دل ما نکرد، کرد
هوشم ز سرو ناز دو ابرو نبرد، برد	افسونم از دو نرگس شهلا نکرد، کرد
عشاق را ز تیغ دو ابرو نکشت، کشت	برخونشان به خنده تماشا نکرد، کرد
حکمی برای قتل «فهیمی» نداد، داد	وآنکه به حکم قتل من امضا نکرد، کرد

سید شهاب الدّین موسوی آرانی

سید شهاب الدّین فرزند سید علی اکبر ملقب و متخلص به موسوی در سال ۱۳۰۴ شمسی در کوی چهارسوق آران متولد شد خواندن و نوشتن را در مکتب خانه محل و پس از آن مقداری از ادبیات عرب را نزد آیت الله آقا حسین افتخار دربندی خواند. در جوانی برای اشتغال به تهران رفت و سالها در میدان بارفروشی منشی‌گری کرد. او که از طبعی روان برخوردار بود در ایام فراغت در انجمن‌های شعروادب مرکز شرکت نمود و سرورده‌هایش را خواند. آقای موسوی در سال ۱۳۵۶ از تهران به کاشان بازگشت و مشغول بارفروشی شد و ضمن آن در انجمن‌های ادبی شهر حضوری فعال داشت. با تأسیس بنیاد ۱۵ خرداد کاشان در واحد فرهنگی این نهاد مشغول به کار شد و ضمن آن با همکاری چند تن از ادب دوستان زادگاهش انجمن ادبی آران و بیدگل را که مرکز آن در آستان حضرت محمد هلال علیه السلام بود فعال کرد. موسوی در سرودن انواع شعر توانمند بود و پس از وفات، سروده‌هایش به صورت مجموعه‌ای گردآوری شده و توسط فرزندش به زیور طبع آراسته گردید. از جمله سروده‌های او اشعاری است که کتیبه ضریح حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام به آن مزین است.

سرانجام سید شهاب الدّین موسوی در دی ماه ۱۳۶۸ بر اثر عارضه قلبی بدروود حیات گفت و در صحن بزرگ جنوبی آستان محمد هلال علیه السلام به خاک سپرده شد. نمونه‌ای از سروده‌های اوست:

شهید راه خدا شمع محفل بشر است در آسمان ولایت شهید چون قمر است

شهید مظهر آزادگی و آزادی است	زهی شهید که بر این مقام مفتخر است
به کنز عزم و ارادت شهید چون دژی است	به کان مردمی و مردانگی یکی گهر است
برای یار مبارز شهید شمشیری است	به تیغ دشمن دین خدا بهین سپر است
به دست کس نتواند آورد مقام شهید	که این مقام برای شهید منحصر است
مقام و منزلت و رتبه دیده ایم بسی	شهید را شرف و قدر و رتبه ای دگر است
مگیر «موسوی» از مدحت شهید قلم	که این مدیحه برای شهید مختصر است
شهید را همه پروانه ایم و گفت امام	شهید راه خدا شمع محفل بشر است

علی اصغر سرشار آرانی

میرزا علی اصغر آرانی متخلص به «سرشار» از شاعران، طبیبان سنتی و خوشنویسان آران به است. وی در زادگاهش تحصیل کرده و به فضایل اخلاقی و کمالاتی چون خلق نیکو و تواضع دست یافت و بدان مشهور گردید. وفات سرشار بعد از سال ۱۲۹۷ قمری اتفاق افتاد و در آستان حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام) به خاک سپرده شد. از فرزندان وی میرزا یحیی شفایی طبیب سنتی بود و از نوادگانش دکتر ناصر و آقا علی شفایی مدفونان در جوار پدر و دکتر احمد شفایی یاد شده اند.

از سروده های اوست:

دوش مرا دل زهجر نیاسود چشم من از انتظار روی تو نغنود
نزد مسیحایی معالجه رفتم تا که نماید علاج درد دلم زود

دست به دستش چو دادم از ره رأفت نبض مرا دید لیک نسخه نفرمود
گفتمش ای مهربان طبیب چه دردی است اینکه فکنده به جانم آتش نمرود
گفت بود درد عشق و چاره ندارد هیچ دلی را ز درد هجر نیاسود

میرزا محمد تشکری آرانی

میرزا محمد فرزند علی اکبر در سال ۱۲۷۰ شمسی در آران به دنیا آمد
وقتی به سن تمیز رسید قرائت قرآن، خواندن و نوشتن را در مکتب خانه محل
آموخت و پس از آن ادبیات فارسی و عربی و شرعیات را نزد ملا محمد رضا
(ابن روح)، میرزا ابوتراب واعظ و آقا ملا محمد جعفر خواند و بعد از آن تا پایان
عمر شغل آزاد داشت.

میرزا محمد مردی متدین و پرهیزکار و از دوستداران و ارادتمندان
مخلص اهل بیت (علیهم السلام) بود و اشعار فراوانی در مناقب و مراثی آنان و فضایل
اخلاقی حفظ بود. وی هر از چند گاه ابیاتی می سرود و برای اهل خانه و
دوستان زمزمه می کرد.

حجة الاسلام والمسلمین حاج آقا علی و استاد شهاب تشکری آرانی از
فرزندان او هستند.

سرانجام میرزا محمد در تاریخ ۱۳۵۴/۱۱/۲۰ وفات کرد و در مقبره
خانوادگی آیت الله افتخار الاسلام در بندی به خاک سپرده شد. از اشعار او
مخمسی است که چند بیت آن را می خوانید:

صبا پیامی از وفا بیرز من به یار من

که بی تو هم چو شب شده سیاه روزگار من

روان شده چو جوی خون ز چشم اشکبار من
کباب ز آتش غمت شد این دل فکار من
مگر نداد کس ترا خبر ز حال زار من
سپید شد دو چشم من ز انتظار روی تو
هزار طعنه می زند به مشک ناب بوی تو
عبیر و عنبر آمده مگر دو زلف موی تو
ز دلبران ندیده ام کسی به خلق و خوی تو
چه می شد ارنمی شدی چرا تو از کنار من

محمد رجایی آرانی

محمد رجایی فرزند حسین در فروردین سال ۱۳۱۸ شمسی در محله درب مسجد قاضی آران چشم به جهان گشود. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش و کاشان به پایان رسانید و پس از موفقیت در رشته حقوق دانشگاه تهران تحصیلاتش را تا مقطع کارشناسی ادامه داد. وی بعد از گرفتن گواهی نامه تحصیلی به استخدام اداره آموزش و پرورش درآمد و مدت سی سال در دبیرستان های تهران به تدریس ادبیات فارسی و عرب اشتغال ورزید و در جنب آن به مطالعات گوناگون پرداخت. او که از جوانی طبعش را در سرودن اشعار فکاهی و طنز و مدح و منقبت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام آزموده بود با شرکت فعال در اغلب مجالس و محافل و انجمن های شعر و ادب در تهران و زادگاهش سروده های خود را خواند و گزیده ای از اشعارش را در برخی نشریات کشوری چاپ کرد و تا واپسین روزهای حیاتش به این امر اهتمام ورزید.

رجایی مجرد زیست و انیس و مونس او کتاب و نشریات بود. کتابخانه شخصی ارزشمندی داشت که پس از وفاتش توسط ورثه در اختیار اداره و فرهنگ و ارشاد اسلامی آران و بیدگل قرار گرفت تا مورد استفاده همگان قرار گیرد.

وی به اخلاق خوش، تواضع و فروتنی و اخلاص و ادب آراسته بود. سرانجام در شهریور ماه سال ۱۳۷۹ بر اثر عارضه قلبی در آران درگذشت و در آستان حضرت محمد هلال بن علی (علیه السلام) به خاک سپرده شد. نمونه‌ای از سروده‌های اوست:

امشب از لطف بی حدّ یزدان	گشت محفل چوروضه رضوان
شادمان عرشیان به عرش برین	فرشیان پای کوب و دست افشان
جشن مولود کعبه برپا شد	آنکه جبریل باشدش دربان
زادگاهش درون کعبه یار	بارگاهش چو لؤلؤ و مرجان
ابن عم رسول و صهر نبی	ساقی کوثر است و میر جهان
با فداکاری و شجاعت خویش	کرد بنیان شرک را ویران
مؤمنان را ز لطف یار و معین	کافران را ز قهر دشمن جان
مظهر لطف و اسوه ایثار	مرکز جود و معدن احسان
زاده کعبه کشته محراب	طالب یار و عاشق جانان

دشمن و دوست در برش یکسان	در قضاوت به عدل داشت نظر
روشنی بخش محفل عرفان	شادی افزای بزم ملک وجود
مدح او آمده است در قرآن	من که باشم که مدح او گویم
خوش وفا کرد وعده با جانان	نشد او لحظه‌ای اسیر هوس
هیچ دردی نماند بی درمان	با توسّل به ذیل دامن او
اصل دین است و مرکز ایمان	شیر حق است و حیدر صفدر
نکته‌ای چون مواعظ لقمان	هاتف اصفهان چه نیک سرود
وی نثار رخت همین و همان	ای فدای توهم دل و هم جان
می‌فشانی شکرز کلک و دهان	ای «رجایی» ز شعر شیرینت

شیخ محمد سلطان محمدی آرانی

شیخ محمد سلطان محمدی آرانی متخلّص به مایل فرزند کدخدا حسین در سال ۱۲۹۲ شمسی در کوی چهار سوق آران متولد شد. در پنج سالگی بر اثر آبله دو چشم خود را از دست داد و در چهارده سالگی به همراه پدرش به محلات رفت. وی که از هوش و حافظه‌ای قوی برخوردار بود در آن جا به کسب دانش و معارف دینی پرداخت.

بیست و سه ساله بود که به زادگاهش بازگشت و تا آخر عمر در مجالس سوگواری به مرثیه و منقبت خوانی اهل بیت علیهم‌السلام اشتغال ورزید.

مایل اولین غزلش را با مطلع زیر سرود:

تا در آینه دل عکس جمال یار است غیر معشوق که جاحرف دگر در کار است
شیخ محمد در محافل ادبی که در منطقه تشکیل می شد حضور
می یافت و ادب دوستان را از سروده هایش که بالغ بر چهار هزار بیت بود و در
سینه اش حفظ داشت، بهره مند می ساخت.
این ذاکراهل بیت علیه السلام در ۳۰ بهمن ماه ۱۳۵۴ بر اثر بیماری قند دارفانی
را وداع گفت و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام در خاک آرمید.
از سروده های او قصیده ای است در منقبت مولای متقیان علیه السلام که مطلع و
ختم آن چنین است:

ای ولی الله مطلق ای شه دنیا و دین خسرو ملک ولایت، سرور اهل یقین
سوی مائل کن نظرای قاسم خلد و سقر شوش فیعش از کرم شاهابه روز واپسین

محمد حسن عطار آرانی (ضیائی)

میرزا محمد حسن فرزند ملا عبدالرحیم آرانی متخلص به «ضیائی» در
سال ۱۲۸۲ قمری در آران به دنیا آمد. خواندن و نوشتن و مقدمات دروس
عربی را در زادگاهش فراگرفت. در جوانی به شغل پدر که خیاطی بود روی
آورد. پس از مدتی خیاطی را ترک کرد و به عطاری اشتغال ورزید و تا آخر
عمرش به آن کار مشغول بود...

میرزا محمد حسن طبعی روان و ذهنی فعال داشت. در قالب های
گوناگون شعر می گفت و خط نستعلیق را خوب می نوشت.
وی در سال ۱۳۳۷ قمری در آران وفات یافت و در آستان حضرت محمد

هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد. از سروده‌های اوست:
 گشته سرگشته جهانی همه از سر نهانش
 کاین چه نکته است که جزگاه سخن نیست نشانش
 گوشه گیر آمده چشمش به کمان بازی ابرو
 گو که پیوسته زخم بوسه بر آن تیر و کمانش
 عارض آن است و یا سرزن ماهش ز گریبان
 که خلائق همه انگشت به دندان نگرانش
 هر که یکباره بدید است مرآن چهره زیبا
 رفته یکباره زدل صبر و زتن تاب و توانش^۱

میرزا محمد رضا آرانی (ابن روح)

میرزا محمد رضا فرزند ملا محمد آرانی معروف به ابن روح در سال ۱۲۶۵ قمری در محله درب مسجد قاضی آران دیده به جهان گشود. خواندن و نوشتن و دانش‌های مرسوم و رایج زمان خود را فراگرفت. برای گذران امر معاش به کار صحافی و مکتب داری اشتغال ورزید. او در سرودن اشعار توان بالایی داشت و خط نستعلیق تحریری را نیکو می‌نوشت.

وی پنج پسر به نامهای میرزا علی محمد (ادیب بیضایی)، میرزا حبیب الله، میرزا یحیی، آقا حسن و میرزا نعمت الله (ذکایی بیضایی) و یک دختر داشت که همگی اهل علم و فرهنگ و ادب بودند. آخوند ملا محمد رضا در سال ۱۳۲۸ قمری در آران وفات کرد و در صحن

۱. مجله ارمغان، سال ۱۸، ص ۷۰۳

بزرگ حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد.

محمد رضا سهیل آرانی

ملاً محمد رضا متخلص به «سهیل» فرزند عبدالهادی از شاعران آران بوده. وی پس از فراگیری دروس مقدماتی در زادگاهش نزد ملاً محمد نراقی هم شاگردی کرد. برای وی دیوان اشعار خطی ذکر شده است. سرانجام سهیل در سال ۱۳۰۲ قمری درگذشت و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام دفن شد.

محمد رضا فلاح آرانی

محمد رضا متخلص به «فلاح» و «رضا» معروف به ارباب میرزا فرزند علی اکبر در سال ۱۲۶۶ شمسی در آران قدم به عرصه وجود نهاد، علوم قدیم و جدید را در زادگاهش آموخت. وی در سرودن انواع شعر، ریاضیات و نگاشتن انواع خط تبحر داشت. ارباب میرزا در آغاز فعالیت‌های فرهنگی خود مکتب خانه دایر کرد و پس از مدتی آن را به مدارس سبک جدید تبدیل نمود و نام مدرسه تربیت نهاد.

این مدرسه در کوی چهارسوق آران دایر بود. پسرش علی اکبر دانش آموزان کلاس اول و آقای لمیعی کلاس دوم و میرزا نعمت الله بیضایی کلاس سوم و چهارم و پنجم و خود ارباب میرزا کلاس ششم را درس می داد. ارباب میرزا پس از سالها خدمات فرهنگی در منطقه آران و بیدگل در سال ۱۳۴۰ شمسی بدرود حیات گفت و طی مراسم ویژه‌ای در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده. در فهرست مآخذ تاریخچه علم و ادب

در آران و بیدگل به دیوان شعروی که به صورت خطی است یاد شده است.

نگاهی آرانی

«مولانا نگاهی اصل وی از قریه آران است... در فن نظم و صنعت شطرنج نظیر و همال نداشت. قریب به سی سال به نظم، مثنویات پرداخت و چند نوع حکایت از خود به یادگار نهاد. از جمله منظومات او کتاب مختارنامه است که در بحر شاهنامه قریب به سی هزار بیت منظوم ساخته و نیز کتاب مهر و مشتری که در جواب مثنوی مولانا محمد عطار نظم نموده و الحق در آن مثنوی معانی دقیق و خیالات لطیف به کار برده و در سال ۹۷۹ قمری در قصبه آران وفات یافته»^۱ و به احتمال قوی در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام مدفون است.

از اشعار اوست :

قبله عارض تو کعبه جان است مرا

حجر الاسود آن کعبه جان خال سیاه

بر بیاض دو رخت نیست سواد خط سبز

خامه صنع نوشته است براتی بر ماه

چند گویی به «نگاهی» که تو را خواهم کشت

خواهی از بسملش ای دوست بیا بسم الله

۱. خلاصه الاشعار وزبدة الافکار، تقی الدین کاشی، ص ۶۹۳.

بخش چهارم

میزبانان، خادمان، خیرین
و هیئت امنا

۱. میزبانان:

بابا یعقوب و پسرانش خلیل، ابراهیم و اسماعیل

۲. خادمان:

ملا احمد آرانی

سید باقر

شمس الدین میرزاقلی

ملا نجف

ملا علی اکبر سعدی

ملا لطف الله سعدی

ملا حسین عابد

ملا کاظم عابد

علی ناظر حضرتی معروف به (علی متولی)

استاد حسین سلمانی

دخیل آقا ناظر حضرتی (۱۳۰۳-۱۳۹۰ ش.) فرزند علی متولی
حسن نورانی

۳. خیرین:

ارباب علی اکبر هاشمی فرزند حاج عبدالرحیم
ارباب رمضان علی هاشمی فرزند ارباب علی اکبر
ارباب رحیم هاشمی فرزند ارباب رمضان علی
استاد حبیب الله خراط آرائی فرزند حسن (۱۳۰۶ ش.)
استاد مسلم علیجان زاده فرزند علی جان (۱۳۵۳ ش.)
محمد صادق شیخ الاسلام (شیخ الاسلام بزرگ) فرزند ملا عبد الهادی
مهندس منصور سحابی آرائی (عمورجی) - (۱۳۹۲ ش.)

۴. هیئت امنا:

حاج علی بقال زاده (رئیس هیئت امنا)

علی خان فرزند یوسف در محله ده نوآران به دنیا آمد. خواندن و نوشتن را در زادگاهش یاد گرفت. در جوانی او و برادرش در محل، مغازه نانوائی خطکشی دایر کرد که بعد به صورت نانوائی سنگگی در آمد و هنوز هم مورد استفاده اهالی است. او علاوه بر اشتغال در نانوائی به کارهای دینی و فرهنگی عشق و علاقه می ورزید و از این باب جزء معتمدین و فعالانی بود که در امر عمران و آبادانی محل، برگزاری مراسم عزاداری و جمع آوری نذورات و تقدیمی های اهالی و زائران برای صرف و هزینه در آستان حضرت محمد هلال علیه السلام سهم بسزایی داشت.

او سال‌ها ریاست هیئت امنای آستان را عهده‌دار بود. آقای بقال‌زاده طبع روانی داشت و هراز چندگاهی طنزهایی می‌سرود و در محافل خصوصی برای دوستان می‌خواند. سرانجام وی در سال ۱۳۸۲ شمسی درگذشت و در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام به خاک سپرده شد.

حاج علی رجبی

علی رجبی فرزند استاد علی اکبر قنّا در شهریور ماه سال ۱۳۱۹ در کوی دهنوآران به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاهش گذراند. پس از آن و زمانی که بیست بهار از عمرش گذشته بود در دفترخانه ثبت اسناد رسمی که سردفتری آن را آیت الله آقا حسین دربندی (افتخارالاسلام) بر عهده داشت مشغول به کار شد و تا وفات آن مرحوم در خدمتشان بود. وی پس از رحلت آیت الله دربندی به خاطر سابقه و تجربه کاری و احراز شرایط لازم برای سردفتری فعالیت نمود و مجوز سردفتری دفترخانه اسناد رسمی شماره ۱۶ کاشان را گرفت و کارش را ادامه داد.

آقای رجبی در سال‌هایی که در محضر عالم برجسته آران، آیت الله دربندی بود به شدت تحت تأثیر و تأثرات روحی و فکری وی و دوستان و مرتبطين با او و معاشرت و دوستی با افراد مخلصی همچون آقایان عباس مؤذن‌پور و محمد علی اخباری قرار گرفته و صاحب انگیزه‌ای قوی برای مشارکت و حضور فعال در کارهای اجتماعی و دینی شده بود.

آیت الله دربندی با شناخت درستی که از دست پرورده خود داشت در دهه سال ۴۰ وی و دوستانش را از سوی خود به عنوان امین برای عمران و آبادانی آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام تعیین کرد و با قوت از آنان حمایت و پشتیبانی نمود.

علی رجبی از همان سال ۱۳۴۰ به بعد و حتی زمانی هم که خود مسئولیت سردفتری را برعهده داشت با تقسیم زمان و تمرکز حوصله‌ای در خورتا روزهای پایانی عمرش به کار توسعه و عمران این پایگاه مذهبی و مردمی پرداخت. بنابر نقل خودش در بین این سال‌ها که به عنوان عضو هیئت امنا مشغول انجام وظیفه در آستان مقدس حضرت محمد هلال بود موفق به درک معنویات و کراماتی از صاحب این بقعه و توجه خاص آن حضرت گردید و پس از آن به غیر از اشتغال چند ساعته‌اش در دفترخانه بقیه اوقات و تمام توان و تلاش و انگار همه وجودش را وقف کارهای امام‌زاده کرد.

در پایان این سطور به چند اقدام مؤثر و اشاره می‌شود:

۱- بنیانگذاری کتابخانه عمومی آستان و سال‌ها مدیریت آن و تهیه کتاب.

۲- تشکیل انجمن ادبی آستان با همکاری دوستان اهل ادب.

۳- احیای آثار عالمان و بزرگان مدفون در جوار بقعه و بزرگداشت آنان.

۴- خرید و تملک اراضی و مستغلات همجوار بقعه و آزادسازی آنان برای توسعه حرم.

۵- حمایت از مجمع قاریان و حافظان قرآن آستان.

سرانجام این خادم مخلص آستان محمد هلال علیه السلام در روزهای آغازین شهریور ماه سال ۱۳۸۲ بر اثر بیماری هپاتیت در بیمارستان میلاد تهران بدرود حیات گفت و پس از تشییع باشکوه در جوار مسجد و گلزار شهیدان آستان مقدس محمد هلال علیه السلام به خاک سپرده شد. استاد شهاب تشکری ماده تاریخ وفات آقای رجبی را در بیت. زیر چنین آورده است:

«رفته شاد از جهان علی رجبی

سال شمسی حساب کرد شهاب (۱۳۸۲)»

حاج محمد علی اخباری

محمد علی فرزند عمورضا در سال ۱۳۱۸ شمسی در کوی ده نوآران و خانواده‌ای زحمتکش و متدین دیده به جهان گشود.

وقتی به سن تحصیل و مدرسه رفتن رسید به خاطر فقر و ناداری روزها را در کارگاه قالی بافی مشغول به کار شد و شبها در مکتب خانه خواندن و نوشتن را آموخت.

وقتی بالغ شد در تابستان‌ها به همراه پدر جهت خرمن‌کوبی و کمک به کشاورزان از آغاز هفته تا پایان به دشت‌های حوالی منطقه می‌رفت و وی را کمک می‌کرد.

محمد علی غروب روزهای پنجشنبه به شهر باز می‌گشت تا در جلسه قرائت قرآن شرکت کند و صبح روز جمعه به محل کار بازمی‌گشت. این حضور مستمر در جلسات قرائت قرآن موجب شد تا قرائت و تجوید را آموخت و به تدریج در شمار قاریان نمونه محل درآمد و خود بعدها قرآن را به دیگران آموزش داد. رغبت زاید الوصف او و خانواده‌اش به اهل بیت (علیهم‌السلام) در کنار قاری بودن شوق مرثیه و مدیحه خوانی در اوقوت گرفت و باتشویق‌هایی که به هنگام مرثیه خوانی می‌شد طولی نکشید که از ذاکران و مداحان منطقه شد و در هیأت و محافل عزاداری درخشید. آقای اخباری با سفرهایی که به دیگر شهرها و مراکز استان‌های کشور نمود ضمن آشنایی و همکاری و ارتباط به پیشکسوتان در این امر شهرت پیدا کرد.

وی پس از سال‌ها تجربه ذاکری در آران و بیدگل اقدام به تشکیل انجمن مداحان نمود و بسیاری از ذاکران فعلی از دست پروردگان او هستند.

از ویژگی‌های حاجی اخباری در طول سال‌هایی که به کار مداحی و

ذاکری می پرداخت این بود که همواره می کوشید تا آنچه را می خواند صحیح و مورد قبول ائمه اطهار علیهم السلام باشد. بدین جهت برای اطمینان و صحت و سقم منابع و اسنادی که از آنها بهره می برد و نیز نسبت به تاریخ و سرگذشت اهل بیت علیهم السلام به محضر بزرگان و دیگر فضلاء منطقه مثل آیت الله دربندی می رفت و برای پرسش های خود پاسخ می گرفت.

آیت الله دربندی به خاطر ایمان و صداقت آقای اخباری و ارادتی که بین آنها برقرار بود، وی را به عنوان امین خود برای فعالیت در آستان حضرت محمد هلال بن علی علیه السلام انتخاب کرد تا دیگر دوستانش را در این امریاری و همراهی کند. از دیگر خصوصیات آقای اخباری شور و شوق او برای خدمت به هم ولایتی ها، آشنایان و دوستان و یاری آنان در کاروان های زیارتی سفر به حج و عمره و مشهد مقدس بود. فعالیت های چشمگیر او همکارانش در جهت عمران و آبادی آستان محد هلال بویژه ساخت ضریح و کارهای عمرانی قابل ذکر است.

شرکت فعال او در جریان ۱۵ خرداد و آغاز نهضت و تظاهرات سال ۱۳۵۶ ستودنی است. سرانجام این ذاکر مخلص در سال ۱۳۵۷ شمسی در اثر حادثه ای مشکوک جان به جان آفرین تسلیم کرد و پس از تشییع با شکوه و به خاطر ماندنی در آستان حضرت محمد هلال علیه السلام به خاک سپرده شد. استاد شهاب تشکری و آقای میثم نمکی در دو بیت زیر ماده تاریخ وفات وی را در سال قمری و شمسی چنین سروده اند:

رحلت او کرد رقم کلک «شهاب»

«عندلیب گل گلزار علی اخباری» (۱۳۹۸ قمری)

گفتا «سحر» تاریخ فوتش همره دل

«اخباری مداح نامش جاودانه» (۱۳۵۷ ش.)